

196.808
30

ხარამ სარჯველაძე

საპარჯიოთ მასალა
მედი ქართულ
ენასა და
პალეოგრაფიკაში

სტუდენტთა შტაბი
ქუჩა ქუჩა
ნახტა ბტ
სტუდენტთა

საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური
განათლების სამინისტროს უმაღლესი განათლების
სამეცნიერო მეთოდური კაბინეტი

ქიზევოჯოქი
გნუოგნუ

ზურაბ სარგველაძე

გ.ს.ი.ი.ი. 8-XII-85

საპარჯიშო მასალა ძველ ქართულ ენასა და კალეოგრაფიაში

(I ასომთავრული)

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა
თბილისი 1985

499962-72 + 499.962.109

წიგნი შეიცავს ასომთავრულით შესრულებულ ტექსტებს სამი საუკეთესო ძველი ქართული ხელნაწერიდან. ეს ტექსტები გარკვეულ სამსახურს გაუწიეს უმაღლეს სასწავლებელთა პუბლიკაციური ფაქულტეტების სტუდენტებს, მასწავლებლებს, სპეციალისტებს.

წიგნს უძღვის გამოცემა, რომელშიც განხილულია ამ ძეგლთა ისტორიასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი, აგრეთვე ძირითადი ენობრივი თავისებურებანი.

ემდენება ჩვენი ახალგაზრდობის საუკეთესო წარმომადგენლებს: გოგიტა, კახა ჩხაიძეებისა და გიორგი ჩოგოვაძის ნათელ ხსოვნას.

რედაქტორი: პროფ. ა. ლლონტი

რეცენზენტი: პროფ. ლ. კვაჭაძე

Сарджвеладзе Зураб Александрович

СБОРНИК УПРАЖНЕНИЙ ПО
ДРЕВНЕГРУЗИНСКОМУ ЯЗЫКУ И
ПАЛЕОГРАФИИ
(I. Асомтаврули)

(На грузинском языке)

Издательство Тбилисского университета
Тбилиси, 1985

© თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1985

0503000000

C

M 608(06)—85

ბიბლ. სსრ კ. შარტაის
სახ. სახ. რესპუბლ.
ბიბლიოთეკა

K 196.208
3

ಇರಬಾಕರತ್ವವಾಗುತ್ತದೆ

ძველი ქართული ენისა და პალეოგრაფიის შესწავლას ჩვენს უმაღლეს სასწავლებლებში დიდი ყურადღება ეთმობა. საგრძნობია სხვადასხვა პროფესიის წარმომადგენელთა დაინტერესებაც. წინამდებარე წიგნის გამოცემა იმითაც არის შეპირობებული, რომ ი. ყიფშიძის, ა. შანიძის, ი. იმნაიშვილის და სხვათა მიერ შედგენილი ქრესტომათიები და საკითხავი მასალები, რომლებმაც უდიდესი სამსახური გაუწიეს ძველი ქართული ენის შესწავლელთ, კარგა ხანია, ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობას წარმოადგენენ, ამგვარ წიგნზე კი მოთხოვნილება დიდია.

ჩვენ ქვემოთ ვაქვეყნებთ ნაწყვეტებს სინური ლექციონარიდან (Sin.-37 X ს.) და იოანე მოსხის ნოველების კრებულიდან „სამოთხე“ (Sin.-36 925 წლისა), სინურ ე. წ. მცირე ლექციონარს (Sin.-63 X ს.) მთლიანად. ამ ტექსტების გამოცემას თავისთავადი მნიშვნელობაც აქვს. სინური დიდი ლექციონარისა და მცირე ლექციონარის ტექსტები ჯერჯერობით არ გამოქვეყნებულა, ხოლო „სამოთხის“ ილ. აზულაძისეულ გამოცემასთან შედარებით აქ წარმოდგენილია განსხვავებული წაკითხვები.

შესავალში მოცემულია ზემოთ დასახელებულ სინურ ხელ-
ნაწერთა მოკლე აღწერილობა და გაანალიზებულია ძირითადი
ენობრივი თავისებურებანი.

წ. სარჯმელაძე

10. XI. 1979

შ ე ს ა ვ ა ლ ი

მოკლე ცნობები ხელნაწერთა შესახებ

ძველ ქართულ ხელნაწერთა ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი კოლექცია დაცულია სინას მთაზე, წმიდა ეკატერინეს მონასტერში. ამჟამად იქ 84 ქართული ხელნაწერი ინახება, მათ შორის 864 წლის უძველესი ქართული თარიღიანი მანუსკრიპტი — სინური მრავალთავი. აქ თავმოყრილია ის დიდებული ძეგლები, რომლებიც შეიქმნა საბაწმიდის ლავრასა და სინას მთის ცენტრებში. სავსებით მართებულად შენიშნავს ელ. მეტრეველი, რომ „ქართული მწერლობისა და კულტურის ისტორია ვერ წარმოიდგინება გარეშე იმ დიდი ლიტერატურული პროდუქციისა, რომელიც იქმნებოდა საქართველოს გარეთ არსებულ სკრიპტორიუმებში“¹.

სინური ხელნაწერები დიდი ხანია იქცევენ ქართველოლოგთა ყურადღებას. 1883 წელს ისინი აღწერა ა. ცაგარელმა². 1902 წელს ნ. მარმა და ი. ჯავახიშვილმა იმოგზაურეს სინას მთაზე და შეისწავლეს აქაური სიძველენი. უკვე ამ ექსპედიციებმა თვალნათლივ აჩვენეს, რომ სინას მთაზე დაცულია ქართული კულტურის უდიდესი ძეგლები³.

1950 წელს ვაშინგტონის კონგრესის ბიბლიოთეკის მიერ მოწყობილმა ექსპედიციამ, რომელშიც მონაწილეობდა დიდი ბელგიელი მეცნიერი, აკადემიკოსი ეერარ გარიტი (G. Garitte), გადაიღო სინას მთის ქართულ ხელნაწერთა მიკროფილმები, რომელთა პირები 1956 წელს მიიღო საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბიბლიოთეკამ. ეერარ გარიტმა გამოაქვეყნა ეკატერინეს მონას-

¹ ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, სინური კოლექცია, ნაკვ. I, 1978, წინასიტყვაობა, გვ. 5.

² А. Цагарели, Памятники грузинской старины в Святой земле и на Синае. ППС, IV, С. Петербург, 1888.

³ Н. Марр, Предварительный отчёт о работах на Синае, веденных в сотрудничестве с И. А. Джавахишвили, и в Иерусалиме в поездке 1902 г. (апрель-ноябрь): Сообщение Императорского Православного Палестинского Общества, XIV, ч. II; Н. Я. Марр, Описание грузинских рукописей Синайского монастыря, М.-Л., 1940; ი. ჯავახიშვილი, სინას მთის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, თბ., 1947.

ტერში დაცული ბიბლიური, პატრისტიკული, აგიოგრაფიული და ასკეტიკური ძეგლების აღწერილობა¹.

1978 წელს გამოქვეყნდა სინას მთის ქართულ ლიტურგიულ ძეგლთა აღწერილობის I ნაკვეთი².

ახლა სულ უფრო ცხადი ხდება სისწორე იმ შეფასებისა, რომელიც მისცა ე. გარიტმა ქართულ ხელნაწერთა სინურ ფონდს: „ქართული ხელნაწერების სინურმა კოლექციამ შემოგვინახა ქართული მწერლობის უძველესი ტრადიციები, რომლებსაც ქართული მწერლობის სათავეებთან მივყავართ“. დავსძენთ, რომ სინური ხელნაწერთა შესწავლას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ქართული ენის ისტორიისათვისაც.

* * *

Sin-37 (ა. ცაგარლის აღწერილობის მიხედვით — № 30) შეიცავს ლექციონარს. გადაწერილია X საუკუნის II ნახევარში იოანე-ზოსიმეს მიერ, რასაც მოწმობს ანდერძი: დაესრულა წმიდაი აღვსებაჲ, მჩხრეკალი ამისი იოვანე, ფრიად ცოდვილი ზოსიმე, და მშობელნი და ძმანი ჩემნი და ყოველნივე ჩემეულნი, ცოცხალნი და გარდაცვალებულნი, სულიერნი და გორციელნი ლოცვასა წმიდასა თქუენსა გვედით, და ყოველი დაკლებულემა ჩემი შემინდეთ ღმრთისათჳს, და თქუენცა ქრისტემან შეგინდვენ და შეგიწყალენ ყოველნი, ამენ (272 v).

ტიქსტი დაწერილია ტყავზე, ასომთავრული ანბანით პირველი ფურცლიდან 272-ე ფურცლამდე, ხოლო 273-ე ფურცლიდან კი — ნუსხურით.

ლექციონარი ძველი ქართული მწერლობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ძეგლია³. ჩვენ აქ წარმოვადგენთ საკითხებს დაბადებიდან: პირველი თავი (მთლიანად, აკლია მე-15 მუხლი); მე-2

¹ Catalogue des manuskrits géorgiens du mont Sinai par Gerard Garitte, Louvain, 1965.

² ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, სინური კოლექცია, ნაკვეთი I, შეადგინეს და დასაბუქდად მოამზადეს: ელ. მეტრეველშვილი, ც. ჯანაყიძეშვილი, ლ. ხევსურიაშვილი, ლ. ჯღამაიაშვილი, თბ., 1978.

³ К. С. Кекелидзе, Иерусалимский канонарь VII века, Тифлис, 1912; Н. Leeb, Die Gesänge im Gemeindegottesdienst von Jerusalem (vom 5 bis 8 Jahrhundert), Wien, 1970, Le Grand Lectionnaire de l'église de Jerusalem (Ve-VIIIe siècle), T. I-II, გამოსცა და ლათინური თარგმანი დაურთო მიხეილ თარხნიშვილმა, Scriptorum Iberici, T. 9-14; Louvain, 1959; ნ. მეტრეველშვილი, მოსეს ხუთწიგნეული ქართული ლექციონარების მიხედვით (საკანდიდატო დისერტაცია), 1974.

თავი (მთლიანად); მე-3 თავი (მთლიანად); მე-6 თავის მე-9—21-ე მუხლები; მე-7 თავი (მთლიანად, აკლია 22-ე და 23-ე მუხლები); მე-8 თავი (მთლიანად); მე-9 თავის 1-19 მუხლები; მე-18 თავი (მთლიანად), მე-19 თავის 1-30 მუხლები; 22-ე თავის 1-19 მუხლები; 49-ე თავი (მთლიანად); 50-ე თავის 1-14 მუხლები.

Sin-63-ში (ა. ცაგარლის აღწერილობის მიხედვით — № 13) დაცულია სახარების საკითხავები. ესაა ე. წ. მცირე ლექციონარი. იგი დაწერილია თეთრ ტყავზე, შესანიშნავი ასომთავრული ანბანით. შეიცავს 57 ფურცელს. როგორც ნ. მარმა მიუთითა, აკლია შიგადაშიგ ფურცლები, ხოლო ზოგი ფურცელი შემოჭრილია და ტექსტიც დაზიანებულია¹.

ამ საინტერესო ხელნაწერის ერთი ფურცელი ამჟამად გრაიცის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაშია დაცული ცნობილი ქართველოლოგის პუგო შუხარათის მიერ ნაანდერძევ სხვა ძველ ქართულ ხელნაწერებთან ერთად. ამის შესახებ პირველად მიუთითა ა. შანიძემ. ეს ფურცელი შეიცავს ნაწყვეტს იოანეს სახარებიდან XIV, 8-19. ტექსტი გამოაქვეყნა ა. შანიძემ².

ხელნაწერში წარმოდგენილია შემდეგი საკითხავები ოთხთაყიდან: მათე (1,18-25; 2,1-23; 3,13-17; 6,1-15; 6,16-33; 10,37-42; 20,17-28; 21,1-17; 22,41-46; 24,3-51; 25,1-46; 26,1-2; 26,3-16; 26,57-75; 27,1-2); მარკოზი (1,1-11, 11,1-11); ლუკა (1,26-38; 2,1-20; 2,21; 2,22-40; 2,42-52; 3,11-18; 3,21-22; 7,36-50; 10,25-37; 12,4-7; 13,1-13; 15,11-32; 16,19-31; 18,1-14); იოანე (1,6-17; 1,18-1,28; 1,29-34; 2,1-11; 3,1-12; 3,22-36; 4,1-3; 10,11-16; 11,1-45; 12,13-18; 12,24-26; 13,1-17; 13,31-38; 14,1-31; 14,15-21; 15,1-8).

ხელნაწერში ეს ნაწყვეტები შემდეგი თანმიმდევრობითაა მოცემული: ლ. 2,1-20; მ. 1,18-25; მ. 2,1-23; მ. 22,41-46; მ. 12,24-26; ლ. 2,21; ი. 10,11-16; ლ. 3,1-18; მრკ. 1,1-11; ლ. 3,21-22; მ. 3,13-17; ი. 1,29-34; ი. 2,1-11; ი. 3,22-4,3; ი. 1,6-17; ი. 1,18-28; ი. 14,15-21; ი. 3,1-12; ლ. 2,42-52; მ. 10,37-42; ლ. 2,22-40; ლ. 12,4-7; ლ. 1,26-38; ლ. 7,36-50; მ. 6,16-33; მ. 6,1-15; ლ. 15,11-32; ლ. 18,1-14; ლ. 10,25-37; ლ. 16,19-31; ლ. 13,1-13; ი. 11,1-45; მრკ. 11,1-11; ი. 12,13-18; მ. 21,1-17; მ. 20,17-28; მ. 24,3-26,2; მ. 26,3-16; ი. 13,1-17; მ. 26,57-27,2; ი. 13,31-15,8.

¹ Н. Я. Марр. Описание. გვ. 132.

² ა. შანიძე, ქართული ხელნაწერები გრაიცში: ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოამბე, ტ. IX, ტფილისი, 1929, გვ. 349—350.

ხელნაწერი ძალზე მნიშვნელოვანია ქართული ლიტურგიის ისტორიისათვის¹. მისი დაწერილებითი აღწერილობა გამოაქვეყნა უ. გარიტმა².

Sin-37 და Sin-63 ხელნაწერებიდან მოტანილი ძველი და ახალი აღთქმის ნაწყვეტების შესახებ გადაჭრით ძნელია თქმა, თუ რომელი ენიდანაა ისინი თარგმნილი. როგორც რ. ბლეიკი შენიშნავდა, ქართული ბიბლიის ტექსტი არაერთგვაროვანია³.

უნდა აღინიშნოს, რომ ბიბლიის ჩვენ მიერ გამოქვეყნებულ ქართულ თარგმანში აშკარად დაჩნდება ბერძნულის ზეგავლენა ამას მოწმობს ისეთი შემთხვევები, როგორიცაა:

ა) თანდებულის წინდებულად გამოყენება:

სული ღმრთისაჲ იქცეოდა ზედა წყალთა, Sin.-37 (დაბ. 1,2, შდრ.: πνεῦμα θεὸν ἐπεφύετο ἐπὶ τὸν ὕδατος).

განაშორა ღმერთმან შორის ნათლისა და შორის ბნელისა (დაბ. 1,4), შდრ.: διεχώρισεν ὁ θεὸς αὐτὸ μύσθον τοῦ φωτός καὶ αὐτὸ μύσθον τοῦ σκότους.

რომელი-იგი იყო ქუეშე სამყაროსა მას და შორის წყალთა მათ, რომელი იყო ზედა სამყაროსა მას (დაბ. 1,7), შდრ.: ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ αὐτὸ μύσθον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος.

ბ) წინადადების დაწყება უფუნქციო ფრაზით: და იყო:

და იყო, ამის სიტყუსა შემდგომად გამოსცდიდა ღმერთი აბრაჰამსა (დაბ. 22,1). ამგვარი შემთხვევები საკმაოდ ხშირია ბიბლიურ წიგნთა ძველ ქართულ თარგმანებში. იგი წარმოადგენს ბერძნულის (καὶ ἐφύετο) პირდაპირ თარგმანს. თვით ბერძნულში კი ამგვარი კონსტრუქციის არსებობა ებრაულის ზეგავლენის შედეგად ითვლება⁴. ბიბლიურ თარგმანთა ზეგავლენით ეს კონსტრუქცია გავრცელდა ორიგინალურ ძეგლთა ენაშიც.

გ) უზმნო წინადადებათა არსებობა:

¹ G. Garitte, Un fragment d'évangalaire georgien selon l'ancien rite de Jérusalem (God. sin. gèo. 63): Bedi Kartlisa, XXXII, Paris, 1974, გვ. 70—85; B. Outtier, Un fragment d'évangelaire liturgique de Saint-Sabas: Bedi Kartlisa, XXXVI, Paris, 1978, გვ. 53-55.

² G. Garitte, დასახ. ნაშრ.

³ Р. Блейк, О древнегрузинских версиях Ветхого Завета, Известия Кавказского Отделения Московского Археологического общества, VI, Тифлис, 1921, გვ. 2.

⁴ E. Blass. A. Debrunner, Grammatik des neutestamentlichen Griechisch, Wandenhoeck, 1976, გვ. 367-372.

მას დღესა შინა სცნათ თქუენ, რამეთუ მე მამისა
თანა ჩემისა და თქუენ ჩემ თანა, ^{ნადავამე}
თქუენ შორის, Sin.-63 (ი. 14,20), შდრ.: ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
γνώσεσθε ὑμεῖς, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ καί-
ἐγὼ ἐν ὑμῖν.

და მუნ იყო კაცი იერუსალმის, რომლისა სახელი-
ს ჟემონ (ლ. 2,25), შდრ.: Καὶ ἰδοὺ ἀνθρώπου ἦν ἐν Ἱερου-
σαλὴμ, ὃς ὄνομα Συμεὼν.

და თთუესა მეექუსესა მოივლინა გაბრიელ ანგელოზი ღმრთი-
სა მიერ ქალაქად გალილეასა, რომლისა სახელი ნაზა-
რეთ, ქალწულისა, თხოვილისა ქმარსა, რომ-
ლისა სახელი იოსებ, სახლისაგან და ტომისა
დავითისი, და სახელი ქალწულისაჲ მის მა-
რიამ (ლ. 1,26-27). შდრ.: ἐν δὲ τῷ μὲν τῷ ἐκτῷ ἀπεστάλη ὁ
ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ
ὄνομα Ναζαρέθ, πρὸς παρθένον ἑμνηστευμένην ἀνδρὶ ὃς ὄ-
νομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μα-
ριάμ.

ამასთან ერთად თავს იჩენს ისეთი კონსტრუქციები, რომლე-
ბიც სირიულის ზეგავლენას ავარაუდებინებს მკვლევრებს¹:

რომლისაჲ თესლი მისი მის თანავე იყო, დაბ. 1,10;
1,12; რომლისა გამცენ მისი ხოლო არა ქამაჲ, დაბ.
3,11; 3,17; ნეტარ არს მონისა მის, რომლისაჲ მოვიდეს
უფალი თჳსი, მ. 24,4; რომლისაჲ ქმაჲ მისი
სნეულ იყო, ი. 11,2.

Sin.-36 (ა. ცაგარლის მიხედვით — № 84) X საუკუნის ხელ-
ნაწერია. შეიცავს 253 ფურცელს. დაწერილია ორ სვეტად ასო-
მთავრული ანბანით. აკლია ბოლო ფურცლები. შეიცავს მამათა
სწავლათა ტექსტსა და იოანე მოსხიის „სამოთხეს“. იგი გადაწე-
რილია 925 წელს. ჩვენ აქ წარმოვადგენთ ნაწყვეტებს „სამოთხი-
დან“ (თ. 1-70).

„სამოთხის“ ქართული ტექსტის წარმომავლობის შესახებ
სხვადასხვა ვარაუდი არსებობს. ილ. აბულაძემ 1960 წელს გა-
მოთქვა მოსაზრება, რომ იგი არაბულიდან ითარგმნა ქართულად

¹ G. Garitte, Vies Géorgiennes de S. Syméon Stylite l'ancien et de
S. Ephrem, Scriptorum Iberici, t. 7, Louvain, 1957, გვ. IX—X; ც. კურკუ-
ძიძე, „მოქცევაჲ ქართლისაჲს“ ტექსტისა და ენის საკითხები, ფილოლოგიური
ძიებანი, I, თბ., 1964.

VIII—IX საუკუნეებში¹. შ. ნუცუბიძე მიიჩნევდა, რომ ბერძნული და ქართული ტექსტი ერთსა და იმავე ავტორს ეკუთვნის და დაწერილია VII საუკუნეში². ამავე მოსაზრებას ემხრობა ს. ყაუხჩიშვილიც³.

იოანე მოსხის „სამოთხის“ ტექსტის ისტორია მეტად საინტერესოა. ამჟამად ჩვენ დავკმაყოფილდებით იმის აღნიშვნით, რომ ს. ყაუხჩიშვილმა ქართულ ტექსტში იპოვა აშკარა ბერძნულ-მეზი, მაგალითად: და მათ წარიყვანეს იგი და შეიყვანეს ქალწულთა მონასტერსა მახლობელად ეღონ ქალაქისა, რომელსა ეწოდა ტონქიბა; შდრ.: Καὶ ἔβαλον αὐτὴν εἰς μοναστήριον πλησίον Αἰγῶν τὸ λεγόμενον τοῦ Ναρκισσίου.

ან კიდევ ერთი და იგივე სიტყვა ნათარგმნია და უთარგმნელადაც არის დატოვებული: რომელი იყო ქუაბსა შინა სპილიონისასა, შდრ.: εἰς τὸ κοινοῖν τῶν σπηλαίων. ძალზე საინტერესოა ის შემთხვევა, როცა მთარგმნელს გეოგრაფიული სახელი საზოგადოდ გაუგია და უთარგმნია:

მივედით ერთსა მონასტერსა, რომელსა ეწოდა უცხოთა განმსუენე; შდრ.: ἐν τῷ κοινοίῳ τῷ ἀπυλεγομένῳ τοῦ χαριζένου.⁴

ვფიქრობთ, რომ იოანე მოსხის „სამოთხე“ ქართულად ბერძნულიდანაა ნათარგმნი (დაწვრილებით — ცალკე).

იოანე მოსხის „სამოთხე“ გამოსცა ილ. აბულაძემ 1960 წელს⁵. გამომცემელი ორ ნუსხას იყენებს Sin.-36-ს (925 წ.) და Ath-9-ს (977 წ.). ეს უკანასკნელი ი. აბულაძეს ხელთ ჰქონია „ილია ფანცულაიას გადმონაწერით, რომელიც შესრულებულია ათონს

¹ ი. აბულაძე, იოანე მოსხი, ლიმონარი, 1960, გვ. 017; მისივე: უძველესი რედაქციები ბასილი კესარიელის „ექვსთა დღეთაისა“ და გრიგოლი ნოსელის თარგმანებისა „კაცისა აგებულებისათჳს“, თბ., 1964, გვ. 20-22. იხ. აგრეთვე: G. Garitte, La version géorgienne du „Pré spirituel: Studi e Testi, 232, 1964, გვ. 171-185; რ. გვარამია, ქართული „სამოთხისა“ და არაბული „ალ-ბუსთანის“ ერთი სინური ნუსხის მიმართებისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის შიშვე, IV, 1962, გვ. 97-109; მისივე: ალ-ბუსთანი, 1965, გვ. 40-53.

² Ш. Нуцубидзе, К происхождению греческого романа «Варлам и Иосаф», Тб., 1956, გვ. 94—142.

³ ს. ყაუხჩიშვილი, ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორია, III, თბ., 1973, გვ. 241.

⁴ ს. ყაუხჩიშვილი, დასახ. ნაშრ., გვ. 245-246.

⁵ იოანე მოსხი, ლიმონარი, ტექსტი გამოკვლევითა და ლექსიკონით გამოსცა ი. აბულაძემ.

1915 წ. რადგანაც ი. ფანცულაიას გადმოწერილ ტექსტში ორთოგრაფიული ხასიათის შეცოდებანი გვხვდება, გამოცემული საფუძვლად იღებს Sin.-36 ხელნაწერს, „რადგან მისი ზედმიწევნითი პირი ხელთ გვაქვს მიკროფილმის სახით“¹.

ქვემოთ ჩვენ მიევთითებთ ზოგიერთ განსხვავებულ წაკითხვაზე, რომლებიც წარმოდგენილია წინამდებარე ტექსტში ილ. აბულაძის გამოცემასთან შედარებით (ცხადია, აქ არ ვასახელებთ ისეთ სხვაობებს, როცა ი. აბულაძეს Sin.-36-ის ფორმები სქოლიოში აქვს ჩატანილი, თუმცა ზოგჯერ Ath.-9-ის ი. ფანცულაიასეული პირისათვის უპირატესობის მინიჭება სადავო ჩანს).

ი. აბულაძის გამოცემაშია:

ხელნაწერსა და წინამდებარე გამოცემაში იკითხება:

1. ამას წიგნსა ეწოდების სამოთხე 1,1.	სამოთხეა (232 r);
2. რომელსა შინა წერილ არიან საქმენი და განგებანი წმიდათა მამათანი და ქრისტეს მოყუარეთა დედათანი 1,3.	მამათა (232 r);
3. აუწყებს ყოველთა სათნოებათა სარგებელად კაცთა 1,4.	სათნოებათა (232 r);
4. ესრეთვე შრომანი წმიდათა და სულიერთა მამათანი 1,17. (სქოლიოშია ჩატანილი: ესრევე 5).	ეგრევე (232 v);
5. სათნოებანი მათნი მრავალფერნი ჯერ-არიან მითხრობად 1,17-18.	სათნოებანი (232 v);
6. შემკობილ იყუნეს ყოვლითა კეთილისა საქმითა და სარწმუნოებითა 1,23.	სრწმნვბთ არის ხელნაწერში, რაც უნდა წავიკითხოთ ასე: სარწმუნოებით (232 v);
7. უწოდე წიგნსა ამას სამოთხმ, საშუებელთა მათთვის სიხარულთა 2,1.	სახარულთა (232 v);
8. შეკრიბის მრავალფერთა ყუთილთაგან სიტკბოება 2,5.	სიტკბოება 2,5.
9. ბერი ვინმე მკუდრ იყო მონასტერსა ამბა ეგსტრაჯისსა 2,9.	ანბა (232 v);

¹ ი. აბულაძე, დასახ. ნაშრ., გვ. 010.

10. უნ[და] მისი ელია პატრეაქსა 2,10.	უნდა (232 v);
11. ნუსადა დაჯდები 6,16.	დაქშჯდები (235 v);
12. რომელი ჯდა მახლობელად ბანდოკლამს მონასტერსა 6,21.	მახლობლად (235 v);
13. მიაართუეს მას გორცთა საჯ-მარი 6,26-27.	მოართუეს (235 v);
14. სარგებელ-იყვეს ძმათა მათ და წარვიდეს 7,28.	მათ — S (220 r);
15. ქრისტე, ძეო ღმრთისაო 8,4.	ქრისტე, ღმერთო (220 r);
16. იწყო ბერმან სწავლად მისა 9,18.	ბერმან იწყო (221 r);
17. ფრიად სარგებელ იყო ძმამან მან სწავლა ბერისა 9,19.	მან — S (221 r);
18. არიოზ და ევტუქოს 10,16.	ევტუქოზ (221 v);
19. უკუეთუ ქმნენეს კაცმან ყოველნი სათნოებანი 10,24.	ქმნენეს (221 v);
20. და სიზარულით შეიწყნარა მართალი სარწმუნოებამ 10,18.	და — S (221 v);
21. და რომელსა ეამსა მოიწი-ის 11,18.	რომელსაცა (222 r);
22. და მრავალთა სიტყუათა მიუვლენ მას და აწყინებენ. 12,31-32.	მრავლითა სიტყუთა (223 r);
23. [მ]აშინ შეპრისხნა მას ბერი 13,22.	მაშინ (223 v);
24. ცხორებასა ამას ბილწებისასა და წარწყმედასა სულთა ჩუენთასა თანამიზიარენ ზუენ 14,34.	მიზიარენ (224 v);
25. ექმმარიტად გეტყუთ შენ 15,2.	ქემმარიტსა (224 v);
26. იხილა ესე სასწაული ებისკოპოს[ს]ა მას ზედა 15,23.	ებისკოპოსსა (224 v);
27-28. აჰა ესერა, ბოროტად მო-წმუნებისა მაგის შენისათჳს აღმოვჰკოც აჰამთ ათოთხმეტსა წელსა ცხოვრებისა შენი-სასა 17,17-18.	მოწმუნეობისა (226 r);
ცხოვრებისა (226 r);

29. რომელსა შინა დადებულ იყო ეპისკოპოსი ვინმე 17,31. ეპისკოპოსი (226 r);
30. გუეწყოს ეპისკოპოსისა მისცა მწვალე ბელობა და არა-მართლმადიდებლობა 18,29-30. მწვალე ბელობა (226 v);
31. კმა არს თქუნდა 19,5. კმა არს ეგე თქუნდა (227 r);
32. მომიცდა მე გულსა ჩემსა 19,8. ჩემსა — S (227 r);
33. ვიწყე მე მწუხარებით. მე — S (227 r);
34. ეითარ ფრიად ვევედრებოდე 22,2. რ (=რამეთუ) (212 v);
35. ესრეთ შევიდა იგი საფლავად 22,31. ესრეთ (214 r);
36. არა მაქუს ღმობიერება 26,1. ღმობიერობა (214 v);
37. დაეცა ქუეყანასა ზედა 27,2. დაეცა იგი ქუეყანასა ზედა (215 v);
- 38-39. და მე ვეწიფე მუნ მამათა ბერთა, რომელთა უკუეთუ არა მოვიდის მამათა უცნომ სტუმარი, არა მიიღიან მათ საზრდელი ყოლადვე 27,23-25. მივეწიფე (215 v);
მათა (215 v);
40. რაითა ვიკითხვიდე მას შინა 28,15. მათ (216 r);
41. წარსულ ხარ შენ ჩუენგან 28,21. შენ — S (216 r);
42. წიგნი იგი 28,24. წიგნი (216 v);
43. ქალაქისაგან ელონისა ვითარ თთხ მილიონ იყო მესუ-
[ე]ტმ ერთი 28,31. ელონისა (216 v);
44. რომელი იხედავენ 30,4. ხედავენ (217 r);
45. რომელთა ზედა ვზი 30,27. რომელსა (217 v);
46. ხოლო რომელი ჩემ თანა არს 31,12. რომელ (217 v);
47. შეელმა მას ღუძლი ფრიად და ძლიერად 31,19. და — S (217 v);
48. ჰირისა მისთვის და მორჩი-
ლე ბისა თავს-იდვა ყოფად
ესე 31,22-23. მორჩილობისა (217 v);

49. ჰირისაგან და მორჩილები-
სათეს აიძულა ამას ყოფად
31,31-32.

50. ჰრქუა კაცმან მან 32,1.

51. მივედით ოდესმე მე და სოფ-
რონი ... მონასტერად 32,18.

52. რაისა არა დაშჯდები 33,32.

53. მან არღარა მიაქცია სახელ
თესა 35,17.

54. განიზრახა კაცმან მან აღსლვა
კოსტანტინედ ვაჭრობად 35,26.

55. დაშთა იგი შუვა ოდენ კარსა
36,10.

56. მაშინ იწყო ფიცებად 36,15.

მორჩილობისათვის
(218 r);

და ჰრქუა (218 r);

მონასტერსა (218 v);

და შჯდები (219 r);

სახიდ (204 r);

აღსლვა (204 r);

კართა (204 v);

და მაშინ (204 v);

* * *

ჩვენს ხელნაწერებს საფუძვლად ჰაემეტი დედნები უნდა სდებოდეს. ამას მოწმობს ჰაემეტობის გადმონაშთები:

რაიცა ჰთხოვო ღმერთსა, Sin.-63 (ი. 11,22); არა ჰთესვენი, იქვე (მ. 6,26); რაქელ ჰტიროდა შეილთა თესთა, იქვე (მ. 2,18); ნუ ჰცნობნ მარცხენი შენი, იქვე (მ. 6,3); ჰცხებდა ნელსაცხებელსა, იქვე (ლ. 7,38); სოფელმან მოჰციის, იქვე (ი. 14,27); და დაჰცნეს მგედარნი, Sin.-37 (დაბ. 49,17).

ჰაემეტობის გადმონაშთად შეიძლება ჩაითვალოს ისეთი კონტამინაციური დაწერილობანიც, სადაც ერთდროულად გვაქვს თავდაპირველი დედნის ჰპრეფიქსიც და ცოცხალი მეტყველები-სეული შ:

ჰშჰამოთ, Sin.-37 (დაბ. 2,16); ნუსადა დაჰშჯდები მწვალებელისა თანა, Sin.-36 234 v.

X საუკუნის ზოგ სხვა სინურ ხელნაწერშიც არის დადასტურებული ჰაემეტობის გადმონაშთები¹. სინურ ხელნაწერთა გადა-მწერები უმთავრესად არიან გამოსული სამხრეთ საქართველოდან. ეს კი ის არეალია, სადაც გავრცელებული იყო ჰაემეტი მეტყვე-ლება. VIII—XI საუკუნეებში სამხრეთ საქართველო ქართული კულტურის ერთ-ერთი ძირითადი ცენტრი იყო. ალბათ ამით აიხსნება ჰაემეტი ფორმების არსებობა IX—X საუკუნეთა მთელ რიგ ძეგლებში.

¹ ზ. სარჯველაძე, ჰაემეტობის გადმონაშთები X საუკუნის სინურ ხელნაწერებში; საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, 52, № 1, 1968, გვ. 259-261.

1. მ გრაფემის ადგილას Sin.-63 ხელნაწერი ზოგჯერ წარმოგვიდგენს ეს გრაფემათა ჯგუფს:

და ჰშვე ძეა (ლ. 1,31); მეექუსმ თ თ უ ე ა არს მისი (ლ. 1,36); შემთხვევათა უმრავლესობაში კი მ გრაფემა გადმოსცემს [ეა] დიფთონგს.

2. ჩვენი ხელნაწერები ასახავენ [აა], [ოა] დამავალ დიფთონგთა გამარტივებას [ა]-ს დაკარგვის გზით:

ვიზილე ძმა იგი, Sin.-36 234 r. ენება მოკლვა მისი, იქვე 220 r; სხუა თუ რამე წარაგო, Sin.-63 (ლ. 10,35); ესეილა ოქროსათჳს, Sin.-36 227 r; წარ-მე-სწყმიდოა მართალი უღმართოსა თანა, Sin.-37 (დაბ. 18,23); ნუსადა იყოფინ, ვითარმცა მოჰკალ მართალი უღმართოსა თანა, იქვე (დაბ. 18,25).

ცხადია, ასეთი შემთხვევები ძალზე იშვიათია, უმთავრესად ძეგლებში სალიტერატურო ენის ნორმებია წარმოდგენილი, მაგრამ ნორმათა დარღვევა ხდება ცოცხალი მეტყველების ზეგავლენის შედეგად. ამ დროის იმ ცოცხალ მეტყველებაში კი, რომელსაც ემყარებოდა სამწერლობო ენა, დამავალი დიფთონგები უკვე მოშლილი იყო.

3. ასიმილაციის მხოლოდ ერთ ნიმუშს მივაქცევთ ყურადღებას:

აწყა მიწყის სიტყუად, Sin.-37 (დაბ. 18,27).

აწყა მიღებულია აწ ზმნიზედის ძირზე და ნაწილაკის დართვით. წდ ქართული ენისათვის შეუძლებელი თანხმოვანთკომპლექსია. ასიმილაცია მოხდა ბგერათწარმოების რაგვარობის მიხედვით; არამკვეთრი ღ მკვეთრი წ-ს ზეგავლენით მკვეთრ ყ-დ იქცა, ამის შედეგად კი ქართულისათვის ბუნებრივი წყ კომპლექსი ჩამოყალიბდა. ამ მოვლენას პირველად ვ. თოფურიაშვილმა მიაქცია ყურადღება¹.

4. რთული ფონეტიკური ცვლილებების შედეგადაა მიღებული რჩული, ურჩული და მისთანა ფორმები, რომლებიც ქართული ენის ძეგლებში IX საუკუნიდან გვხვდება. ამოსავალია საჩ, რომელიც რედუქციის შედეგად (სჩ) კომპლექსად იქცევა. შემდგომ ასიმილაციის გზით (შჩ) მიმდევრობას ვიღებთ (სწორედ (შჩ) არის გაბატონებული ძველი ქართულის უპირველეს ძეგლებში).

¹ ვ. თოფურია, ფონეტიკური დაციფრებანი ქართველურ ენებში, II ბგერით მოვლენათა თანამიმდევრობა, ტუმ, X, 1930, გვ. 293.

ში), (შჟ) პროგრესული ასიმილაციური დაყრუებით (შხ) კომპ-
ლექსს გვაძლევს, საბოლოოდ კი ხდება განმსგავსება სპირანტული
ელემენტის მიხედვით და (რჩ) მიმდევრობა ყალიბდება:
რ ჩ უ ლ ი ს მ ე ც ნ ი ე რ ი ვინმე აღდგა, Sin.-63 (ლ. 10,25);
რამთა არა წარწყმდე უ რ ჩ უ ლ ო თ ა თანა ამის ქალაქისათა,
Sin.-37 (დაბ. 19,15).

დისიმილაციის გზითაა მიღებული ლ ე ფ თ ა ლ ი მ (ამოსავალია
ნ ე ფ თ ა ლ ი მ, შდრ.: (Νεφθαλίζ, Νεφθαλείμ) დისიმილაცია
ხდება ნაზალობის მიხედვით ნ—მ > ლ—მ:

ლ ე ფ თ ა ლ ი მ ხმ მცენარმ, Sin.-37 (დაბ. 49,21).

5. განვიხილავთ ბგერათდაკარგვის ზოგ ძალზე დამახასიათებელ
შემთხვევას:

ა) მოთხრობითი ბრუნვის ნიშნისეული ნ იკარგვის: იხილა
ბ ე რ მ ა Sin.-36 220 r.

ბ) ვითარებითი ბრუნვის ნიშნის თანხმოვნითი ელემენტი დ
დაკარგულია მდე თანდებულის წინ; ვიდრე შე რ თ ვ ა მ დ ე მათა
იბოვა იგი მიდგომილ, Sin.-63 (მ. 1,18); და ჩან ვიდრე დ ა ს ა ე -
ა ლ ა მ დ ე, იქვე (მ. 24,27).

გ) მრწ კომპლექსი გამარტივებულია რ-ს დაკარგვით: არასადა
უ მ წ ე მ მ ს ხარ, Sin.-63 (მ. 2,6).

დ) ბერძნულიდან ნასესხები კ ვ რ ი ა კ ე (κυριακή) Sin.-63
ხელნაწერში დასტურდება მეორე კ-ს გარეშე: მე-ბ კ ვ რ ი ა ე ს ა,
28 r; მე-დ კ ვ რ ი ა ე ს ა, 30 v. ამავე ხელნაწერში გვაქვს ამოსა-
ვალი ფორმაც: მე-გ კ ვ რ ი ა კ ე ს ა, 29 r.

ე) საყურადღებოა ზმნისწინთა გამარტივების ამსახველი ნი-
მუშებიც: ვ ა ნ > ვ ა: ცისკრისა ჟამილა გ ა ი შ ო რ ო ნ, Sin.-63
51 v; წ ა რ > წ ა: წ ა ე ე დ და დავემკდრე, Sin.-36 233 v. უღბად
წ ა ვ ი დ ა, იქვე 212 r; ესე წ ა ი კ ი თ ხ ე მწუხრი, Sin.-63 35 v;
წ ა ი კ ი თ ხ ე თ, იქვე 49 v. წ ა რ მ ო > წ ა მ ო: რომელი წ ა მ ო ს ც ა
მისა მწვალებელმან მან, Sin.-36 223 r. უკ უ მ ო > უკ მ ო: უ კ მ ო -
ა გ დ ო ი გ ი, Sin.-36 213 v.

აქვე დავასახელებთ ჩამო ზმნისწინსაც, რომელიც რთული
ფონეტიკური ცვლილებების (ჯერ ასიმილაციისა და შემდგომში
ბგერის დაკარგვით) არის მიღებული¹:

ჩ ა მ ო ვ ი დ ა მთისა მისგან, Sin.-36 227 r.

6. ს ა ბ ე კ სიტყვაში რ განვითარებულია:

¹ ზ. ხარჭველაძე, ძველი და საშუალო ქართლის ფონეტიკის ზოგი-
ერთი საკითხი, „მაცნე“, 1969, № 6, გვ. 227-230.

ვერძი ერთი დამოკიდებულ იყო ხესა ს ა ბ ე რ კ ს ა რქთა,
Sin.-37 (დაბ. 22,13); შდრ.: $\sigma\alpha\beta\epsilon\rho\kappa\varsigma$ ¹.

6 ვითარდება წყმედ- ძირში:

წ ა რ ვ წ ყ მ ე ნ დ თ ჩუენ ქალაქსა ამას, Sin.-37 (დაბ. 19,13).

ამგვარი ფორმები მე-10 საუკუნიდან საქმოდ გვხვდება.

ძალზე საინტერესოა ფ ე ბ ე რ ვ ა ლ -ი, რომელიც Sin.-63 ხელნაწერში დასტურდება. აქ ე განვითარებულია წინავალი ე-ს ზეგავლენით (შდრ.: ლათ. Februar):

ფ ე ბ ე რ ვ ა ლ ს ა ბ, სახარებად ლუკასი გ.

7. ბგერათმონაცვლეობის (სუბსტიტუციის) ნიმუშია: ე ა შ -/ ე ა ს -;
ე შ -/ ე ს -:

დ ა ჰ ე ა ს კ ა რ ი შ ე ნ ი, Sin.-63 (მ. 6,6); გარდამოსაქანელნი ცი-
სანი დ ა ე ე ს ნ ე ს, Sin.-37 (დაბ. 8,2).

8. მ უ ნ ქ უ ე ს ე ე ზ მ ნ ი ზ ე დ ა შ ი თ ჩ ა მ ა ტ ე ბ უ ლ ი ა თ ქ უ ე ს
ზ მ ნ ის ზ ე გ ა ვ ლ ე ნ ი თ (ა. შანიძე):

მ უ ნ თ ქ უ ე ს ე ე შ ე ა ჩ უ ე ნ ა წ ე ა ლ ე ბ ა მ თ ვ ს ი, Sin.-36 213 v.

მ უ ნ თ ქ უ ე ს ე ე ა რ ის ნ ო რ მ ა Sin.-36 ხელნაწერისათვის.

ე ქ ს ო რ ი ა ს ი ტ ყ ვ ა შ ი (შდრ. ბერძნ. $\xi\chi\rho\iota\alpha$) ე ქ უ ს რ ი-
ცხვითი სახელის ზეგავლენით ჩნდება უ: ე ქ უ ს ო რ ი ა:

რომელნი ე ქ უ ს ო რ ი ა - ქ მ ნ ნ ა Sin.-36 225 v.

ასევე გ ა მ თ ი ყ ვ ა ნ ე დ ზ მ ნ უ რ ი ფ ო რ მ ის მ ც დ ა რ ა დ გ ა გ ე ბ ის
შედევად Sin.-37 ხელნაწერში დასტურდება გ ა მ თ ი ყ ვ ა ნ ე თ:

გ ა მ თ ი ყ ვ ა ნ ე თ წყალთა საშუმინველი ცხოველი, (დაბ.
1,20).

გადამწერი ვერ გაერკვა ამ ზმნურ ფორმაში. მან მრავლობით
რიცხვში სუბიექტური მესამე პირის დ ნიშნის ნაცვლად დაწერა
თ და აღბათ II პირში „ჩასვა“ ზმნა.

ზოგიერთი გრამატიკული მოვლენის შესახებ:

1. ადამიანის საკუთარი სახელი სახელობით ბრუნვაში ბრუნ-
ვის ნიშანს დაირთავს:

დასცხრა ა ბ რ ა ჰ ა მ ი ს ი ტ ყ უ ა დ მ ის ა მ ი მ ა რ თ Sin.-37 (დაბ.
18,33); მოიგსენა უფალმან ა ბ რ ა ჰ ა მ ი, იქვე 19,19; მამაი გვეის
ჩუენ ა ბ რ ა ჰ ა მ ი, Sin.-63 (ლ. 3,8); წარიყვანა მის თანა ორნი
მონანი და ის ა კ ი, Sin.-37 (დაბ. 22,3).

ადამიანის საკუთარ სახელთან დასტურდება ემფატიკური -ა-ც:
გამოსცდიდა ღმერთი ა ბ რ ა ჰ ა მ ს ა, Sin.-37 (დაბ. 22,1).

¹ მ. შანიძე, ძველი ქართული ენის ლექსიკიდან, ხელნაწერთა ინსტიტუ-
ტის მოამბე, II, თბ., 1960, გვ. 55-63.

2. -ედ სუფიქსი იქნეს თავს II ზოლმეობითში S₃ პირის ნიშნად მრავლობით რიცხვში:

სადა-იგი ბოროტისა მოქმედნი ჯუარსა-აცუნი ედ, Sin-36 219 r.

3. სტატიკური ზმნა აწმყოში -ია დაბოლოებას გამოავლენს: სწერი ა, Sin.-63 49 v.

4. საინტერესოა ან სუფიქსის გამოვლენა ზოგი გარდაუვალი ზმნის ფუძეში:

რამსალა კ მ ა ნ ა ნ მოწამენი? Sin.-63 (მ. 26,65), შდრ.: გ ვ კ მ ა ნ DE; გ ვ კ მ ს C.

რომელსა ვარნი არა უ დ გ ა ნ ე დ, Sin.-36 220 v.

5. გვხვდება პრეფიქსიანი ვნებითი აწმყოს მწკრივის ახლებური წარმოება:

ვ ი ყ ო ფ ე ბ ი უღებებით Sin.-36 216 v.

იქვე დასტურდება ძველი ქართულისათვის ჩვეულებრივი ფორმაც:

ნულარა ი ყ ო ფ ვ ი აქა 216 v.

6. პრეფიქსული ვნებითი გვაქვს ჩვეულებრივი სუფიქსურის ნაცვლად:

აღე მ აღ ლ ა წყალი იგი ზედა მთათა ათორმეტ წყრთა, Sin.-37 (დაბ. 7,20).

მოსალოდნელი -ნ სუფიქსის ადგილას გამოვლინდება -დ:

ას დ უ ღ დ ე, ვითარცა წყალი, Sin.-37 (დაბ. 49,4).

7. „დაპბადა“ ტიპის ზმნა დასტურდება მესამე ირიბ-ობიექტური პირის ნიშნის გარეშე:

და ვ ფ ლ ა მამაჲ ჩემი, Sin.-37 (დაბ. 50,5).

8. Sin.-37 ხელნაწერში ერთმანეთის პარალელურად დასტურდება განიცინა||განიცინა ფორმები:

გ ა ნ ი ც ი ნ ა სარა (დაბ. 18,12); შდრ.: რამსათუს გ ა ნ ი ც ი ნ ა სარა? (დაბ. 18,13).

9. I თურმეობითში -ედ სუფიქსია S₃ პირის ნიშნად:

შეიკრიბი, სადა არა გ ა ნ გ ი ბ ნ ე ვ ი ე დ, მ. 25,24.

შევეიკრიბი, სადა არა გ ა ნ მ ი ბ ნ ე ვ ი ე დ, მ. 25,26.

ამგვარი ფორმები IX—X საუკუნეთა სხვა ძეგლებშიც გვხვდება.

10. ძალზე საინტერესოა მიმღეობა მ ი წ ე უ ლ ი:

ფრიად მოშურნო ღმრთისა მართლისა სარწმუნოებისათეს და მ ი წ ე უ ლ ი ყოველთა წიგნთა საღმრთოთა, Sin.-36 421.

2. ზ. სარჯველაძე

საქ. სსრ კ. მარქსის
სახ. საბ რესპუბლიკა
ბიბლიოთეკა

ძველი ქართულის ნორმაა მიწევნული. მიწევნული
ცოცხალი მეტყველებიდან არის შემოპირილი სალიტერატურო ენაში.
11. ყურადღებას იქცევს მაშა ნაწილაკი, რაც ძველქართულ
ში საკმაოდ იშვიათია:

უკუეთუ არა გნებაეს ამას შინა შესლვაი, მაშა მოვედ კა-
თოლიეც ეკლესიად, Sin.-36 215 v.

12. Sin.-36 ხელნაწერში დასტურდება -თჳნ თანდებული. იგი
მკვეთრად გამოხატული დიალექტიზმია:

რათა ჩუენ გუეუწყენენ სათნოებანი ბერისანი და მკურვალჳ
შური მისი მართლისა სარწმუნოებისათჳნ, 226 v.

აღსანიშნავია, რომ ამ რიგის დიალექტური მოვლენები IX—X
საუკუნეთა ძეგლებში საკმაოდ შეიძლება დავადასტუროთ.

ლექსიკა

ჩვენს ტექსტებში დასტურდება რამდენიმე სიტყვა, რომლე-
ბიც არ შესულა ილია აბულაძის „ძველი ქართული ენის ლექსი-
კონში“ (თბ., 1973), ან კიდევ განსხვავებული მნიშვნელობით
იხმარება.

ასარ-ი (ლათ. assarius) ფულის ერთეული.

ანუ არა ხუთი სირი განიყიდების ორის ასარის? ლ. 12,6.

Ὁὗχι πέντε στροφία παλινύται ἀσσερίων δναι.

ასარი გვხვდება ზოგ ძველ ოთხთავში (ექვთიმესა და გი-
ორგის რედაქციებში¹). ოღონდ აღსანიშნავია, რომ Sin.-63 ხელ-
ნაწერი უსწრებს ექვთიმესეულ და გიორგისეულ რედაქციებს.

აღზურთება ნაზვირთება

აღზურთებოდა იგი კამარედად, სამოთხე 227 v.

აღთქუმულობა-ა შეპირება

და ესე აღთქუმულობა-ა იყო დღესა პარასკევსა, სამო-
თხე 234 v.

გამოწოდება ი-უ დაძახება

რამთა გამოუწოდოს მას, სამოთხე 212 r.

გძიდე-ა

ქუე კერძო ორ გძიდედ და სამ გძიდედ ჰქმენ იგი, დაბ.
6,16 შდრ.: κατὰ γὰρ, διόριφα καὶ τριόριφα ποιήσαμεν ἀπὸ τῆς.

დალტობა-ა დასველება

იწყო დალტობად ცრემლითა ფერქთა მისთა, ლ. 7,38.

¹ ქართული ოთხთავის ორი ბოლო რედაქცია, ტექსტი გამოსცა და გამო-
კვლევა დაურთო ი. იმნაიშვილმა, 1979.

ი. აბულაძის ლექსიკონში მოყვანილი არ არის საწყისის ნი-
მეში.

დედათა-მ დედათა წესი

და სარა დადგრომილ იყო დედათასა ყოფად, დაბ. 18,11.

შდრ.: ἐξέλιπεν δὲ Σάρρα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα.

თესლოვანი

მიგვეც თქუენ ყოველი თივამ თესლოვანი, დაბ. 1,29.

შდრ.: δέδωκα ὑμῖν πᾶν χέριον σπείριμον.

კაპოეტ-ი ღია მწვანე ფერი

მუნ არს ანთრაკი და ქვაბ იგი კაპოეტი, დაბ. 2,12. შდრ.:

ἐκεῖ ἐστὶν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος.

კვრტი-ი ზმელი ტოტი

აქუნდა პირსა მისსა რტომ ზეთისხილისამ კვრტითურთ, დაბ.

8,11; შდრ.: εἶχεν φθλὸν ἐλαίᾱς κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

მდაბიო-მ სოფლელი

რამ არს ესე, ძმაო, რომელსა იტყვან შენთვის მდაბიონი

შენნი, სამოთხე 222 v.

ილ. აბულაძის ლექსიკონში ამ სიტყვის ეს მნიშვნელობა არ
არის ნაჩვენები.

მოსაქმე-მ მომზადება

და მისცა მონათა თესთა მოსაქმედ ადრე, დაბ. 18,7; შდრ.:

καὶ ἐδωκεν τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνεν τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

მოღრუბება-2 მოღრუბლება

რაჟამს მოვალრუბო მე ქუეყანასა ზედა, დაბ. 9,14; შდრ.:

καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν.

მფრინველისა-მ ფრინველის ხორცი

აიძულეს მას, რამთამცა ჰამა ფრინველისა, სამოთხე

217 v.

მწყემსობა-მ

ნაცვლად მწყემსობისა იყო იგი მგელ, სამოთხე 227 v.

ნესტორება-მ ნესტორ მწვალელების მო-

ძღვრების მიმდევრობა

დაადგერ შენ ნესტორებასა ზედა, სამოთხე 221 v.

პურისუფალ-ი თამადა, ლხინის მომწესრიგე-
ბელი.

აღმოივსეთ აწ და მოართუთ პურისუფალსა, ი. 2,8;

შდრ.: ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιερατίνῳ.

ილ. აბულაძე ამ სიტყვას ასე განმარტავს: მთავარი ტაძრისა,

მასპინძელი. ჩვენი აზრით, სწორია ი. იმნაიშვილის ახსნა: უფრო-
სი სუფრაზე, ლხინის მეთაური (ი. იმნაიშვილი, ქართული ოთხ-
თავის სიმფონია-ლექსიკონი, თბ., 1948-1949, გვ. 447).

საშუამინველი-სული

გამოიღენ ქუეყანამან საშუამინველი ცხოველი, დაბ. 1,24;
შედრ.: 'Εξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν. რომელნი ვლენან ქუეყანასა
ზედა, რომელსა აქუს მის თანა საშუამინველი ცხოველთა,
დაბ. 1,30; შდრ.: καὶ παντὶ ἐραπειθὲ τῷ ἐραποντι καὶ τῇς γῆς
ἐχέει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζῶσαν.

ილ. აბულაძის ლექსიკონში ეს სიტყვა ახსნილია ასე: სუნ-
თქვა.

სახარულ-ი სასიხარულო

ამისთვის უწოდენ წიგნსა ამას სამოთხე, საშუებელთა მათთვის
სახარულთა, სამოთხე 232 v.

ილ. აბულაძის ლექსიკონში ამ სიტყვის ეს მნიშვნელობა არაა
დამოწმებული.

შეტაცება ი ძალით შეყვანა

განყენეს ანგელოზთა მათ კელნი მათნი და შეიტაცეს
ლოთ შინა სახიდ, დაბ. 19,10; შდრ.: ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες
τὰς χεῖρας εἰσεπαύσαντο τὸν Ἀὐτ. πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸ νοῆσθαι.

ჩემსახე-მ ჩემებრი, ჩემი მსგავსი

ესე საქმე არა ჩემსახეთაი არს, სამოთხე 234 r.

ჯურთა-მ მუშტი, მჯილი

ჯურთითა სცემდეს თავსა მისსა მ. 26,67.

ილია აბულაძის ლექსიკონში ჯურთა განმარტებულია, როგორც
სილა. უფრო ზუსტია ი. იმნაიშვილის ახსნა: მჯილი (სიმფონია-
ლექსიკონი, გვ. 788). ძალზე საინტერესოა Ier.-15 ხელნაწერის
21 r-ზე გაკეთებული შენიშვნა: ჯურთით ცემაა არს: მჯი-
ლი მიმოქცევითა თითთაათა ძლიერად ტკიუ-
ნებისა მქონებელი, რომელსა სოფლიონი ქურჯ
უწოდიან.

ՏԱՄԿՅԱԾԹՅՈՒՆ ԸՆԴՈՒՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1

Sin.-37 (7v) 1. ՇԵՆՇԿԵԹԵԾ ԺԹԻՇ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ ԸՇԱ
 ՇԵ ԺՈՅԴԿԵՐԵՇԱ. 2. ՇԵ ԺՈՅԴԿԵՐԵՇԱ ԴՆԴ ԴԿՈ ՈՅԻՆ-
 ՆԵՐԻ ՇԵ ԴՇԻՈՅԹՆԵՐԿԵՆ. ՇԵ ԿԵԴՆԻ ԴԿՈ ՆԴՇԵ
 ՈՅԲՆԵԿԻՈՅՆԵՐ, ՇԵ ՆՈՅՆԻ ՈՅԻԹԵՆՇԱ ԴԺԿԴՈՇԵ
 ՆԴՇԵ ԲԿԵՆԵՐ. 3. ՇԵ ԹԺՈՅՇ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ: ԴԿԵՐԻՆ
 ԲԵԹԵՆԻ! ՇԵ ԴԿՈ ԲԵԹԵՆԻ. 4. ՇԵ ԴԵՆՆԵ ՈՅԴԻԹ-
 ԵՐԻՆ ԲԵԹԵՆԻ ԴԼԴ, ԺԵՐԴԵՈՅ ԿԴԵՆ. ՇԵ ԴՇԻՇ-
 ՅՈՒՇ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ ՅՈՒՆ ԲԵԹԵՆԻՇ (8r) ՇԵ ՅՈՒ-
 ՆԻՆ ԿԵԴՆԻՇ. 5. ՇԵ ՈՅԲՈՇԵ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ ԲԵԹԵՆ-
 ՆԵ ԹԵՆ ՇՈՒ ՇԵ ԿԵԴՆԻՇ ԹԵՆ ՈՅԲՈՇԵ ՈՇԹԻ. ՇԵ
 ԴԿՈ ԹԲՈՅԵԽԻ ՇԵ ԴԿՈ ԴՇԻԵՐԵՇ, ՇՈՒ ԴԼԴ ՄԴԻ-
 ԴԵՆ.

6. ՇԵ ԹԺՈՅՇ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ: ԴԿԵՐԻՆ ՆԵԹԿԵԽՈՅ
 ՅՈՒՆ ԲԿԵՆԵՐ ՇԵ ԴԿԵՐԻՆ ԴՇԻՇԵՅՈՒԴԵՆ...
 7. ՅՈՒՆ ԲԿԵՆԵՐ ԹԵԹ, ԺՈՅԴՆԻ-ԴԼԴ ԴԿՈ ԺՈՅ-
 ԴԵԴ ՆԵԹԿԵԽՈՅՇ ԹԵՆ ՇԵ ՅՈՒՆ ԲԿԵՆԵՐ ԹԵԹ,
 ԺՈՅԴՆԻ ԴԿՈ ՆԴՇԵ ՆԵԹԿԵԽՈՅՇ ԹԵՆ. 8. ՇԵ
 ՈՅԲՈՇԵ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ ՆԵԹԿԵԽՈՅՇ ԹԵՆ ԸՇԱ; ՇԵ
 ԴԵՆՆԵ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ, ԺԵՐԴԵՈՅ ԿԴԵՆ. ՇԵ ԴԿՈ
 ԹԲՈՅԵԽԻ ՇԵ ԴԿՈ ԴՇԻԵՐԵՇ, ՇՈՒ ԴԼԴ ԹԴՈՒԻ.

9. ՇԵ ԹԺՈՅՇ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ: ՅԴԵԽԿԵԴ ՔԿԵՆԻ
 ԴԼԴ, ԺՈՅԴՆԻ ՇԻՐԵՆ ԺՈՅԴ(V)ԵԴ ԸՇՆՇ ՅԴՆՇԿԻԴ-
 ԿԵՆՇ ԴԻԵՆՇ ՇԵ ԴՇԹՈՒԲԵՐԻՆ ՄՅԴՆԻ! ՇԵ ԴԿՈ
 ԴԼԴԴ. ՇԵ ՅԴԵԽԿԵՆ ԲԿԵՆԻ ԴԼԴ ԺՈՅԴԵԴ ԸՇՆՇ ՅԴ-
 ՆՇԿԻԴԵՆՇ ԴԻԵՆՇ, ՇԵ ԴՇԹՈՒԲԵՐԻՆ ՄՅԴՆԻ.
 10. ՇԵ ՈՅԲՈՇԵ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ ՄՅԴՆԻՇ ԹԵՆ ԺՈՅԴԿԵ-
 ԲԵՇԱ ՇԵ ՅԴՆՇԿԻԴԵՆՇ ԹԵՆ ԲԿԵՆԵՐՇ ՈՅԲՈՇԵ
 ՆՈՒՅԴԵ. ՇԵ ԴԵՆՆԵ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ, ԺԵՐԴԵՈՅ ԿԴԵՆ.
 11. ՇԵ ԹԺՈՅՇ ՈՅԴԻԹԵՐԻՆ: ՇՈՒՇԸԴԵԴԻՆ ԺՈՅԴԿԵ-

11. Երևանյան (Ե.).

1. ԾԵ ԸՈՂՆԻՍԻՍՏԱՆԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԸՇՈՒ ԾԵ ԴՈՄԻՆԱՆԸ-
ԸՇՈՒ ԾԵ ՎՈՒՄԻՆԻ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ 2. ԾԵ ԸՈՂՆ-
ԻՍՏԱՆԻՆ ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԻՆ, ԵՄԻՍԻՆԻՆ ԵՄԻՍԻՆ, ԾԵ ԵՄԻՍԻՆԻՆ
ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԻՆ (12 r) ԵՄԻՍԻՆ, ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ 3. ԾԵ
ԵՄԻՍԻՍՏԱՆԻՆ ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆ-ԵՄԻՍԻՆ, ԵՄԻՍԻՍՏԱՆԻ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ՎՈՒՄԻՆԻՆԻՆ ԵՄԻՍԻՆԻՆ ԵՄԻՍԻՆ, ԵՄ-
ԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ.

4. ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ-
ԸՇՈՒՆ, ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ. ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ, ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ԸՇՈՒ ԾԵ ԴՈՄԻՆԱՆԸ, 5. ԾԵ
ՎՈՒՄԻՆԻ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԸՇՈՒՆԸՇՈՒՆ. ԵՄԻՍԻՎԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ, ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ. 6. ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԾԵ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ՎՈՒՄԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ.
7. ԾԵ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ԵՄԻՍԻՆ — ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ, ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ (v) ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ, ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ.

8. ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՎԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆԸՇՈՒՆ ԾԵ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ. 9. ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ-ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ
ՈՅԻՍԻՍՏԱՆԻ ՎՈՒՄԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԾԵ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ. 10. ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ. ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ. 11. ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ
ԵՄԻՍԻՆ. ԵՄԻՆ ԵՄԻՆ, ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ՎՈՒՄԻՆԸՇՈՒՆ
ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ. 12. ԵՄԻՍԻՆ (13 r) ԵՄԻՍԻՆ
ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆ ԵՄԻՍԻՆԸՇՈՒՆ ԵՄԻՍԻՆ. 13.

9. Մեծագույն + Մեծագույն (հ.). 11. Մեծագույն (հ.).

27

ԵՆԵՆԵՐ ԲԴՆԵՐ ԸԵՁԺԴԿԵՆԸ ԲՈՒՒՆԵՐ, ԺՂՈՒՂԵՐ
 ԳԳՈՒՂԵՐ, ՈՇԾԵՐԺԻՄԿԵՆԸ ԾՈՂԵՐ ԺՆ ԳԳԵՆԵՐ,
 ՇԺԵՆ ԾՈՂԵՐ ՂԵՐՈՂԸՆԵՆ ՎՈՒՂԵՆ ԲՎԵՆ ԳՊ-
 ԵԿՈՒՄԵՐԵՆ, ԾԵ ՂԵՐՈՇԵՐՈՆԵՐԵՆԸ ԸՆԵՆ
 ՂԵՆԵԼՈՒՄԵՆ. 12. ԾԵ ՂՎՈ ԲԿԺՇՈՒ ԺՈՒՂԵՆԵՐ
 ՈՒՐՈՇ ԾՈՂ ԾԵ ՈՒՐՈՇ ՈՇԾԻ. 13. ԺԵՆ ԾՈՂԵՐ
 ՄԴԻՂԵՆ ԿԵՐՈՒՄԵՆ ԺԵՆ ԲՈՒՂ ԾԵ ԺԻՆ ԺՆԵՆ:
 ԵՂԺ, ԺԺԺ ԾԵ ՂԵՐԻՐ, ԾԵ ԸՈՒՂ ԲՈՒՒՆԸ ԾԵ ԸՈՒ-
 ԵՆ ԺԻՐԸ ԺՆԵՐԸ. 14. ԾԵ ՎՈՒՂԵՆ ՆԴԻՄԵՎԿ ԾԵ
 ԺՈՒՂԵՆԸ ԾԵ ԺՈՒՂԵՆԸ ՄԴԻՂԵՆ ԲՈ-
 ՒՂԵՆ ԳԵՆԸ ԿԵՐՈՒՄԵՆ ԺԵՆ, 15. ԴԻՐԸԺԸՐ ՈՒՂԸ-
 ԺԵՆ ՈՒՂԵՆԸ ՈՒՂԸԸՐ ՈՒՂԸԸՐ ԲՈՒՂԵՆ.

(v) 16. ԾԵ ԾԵՆՍՍԸ ՈՒՂԵՆԸ ՈՒՂԸԸՐ ՂԵ-
 ԺԻՄԻ ԺՆԸ ԿԵՐՈՒՄԸ ՂԵՆ.

17. ԾԵ ՂՎՈ ԲՎՆԻՐ-ԺՈՒՄԸՆԸ ՂԵՂ ԺՈՒՂԵՆԸ
 ԵՂԾԸ, ԾԵ ՂԵՆԸԺԸՆԸՆԸ ԲՎԵՆ ՂԵՂ ՈՒՐՈՇ
 ԾՈՂ ԾԵ ՇԺԸՆԸՐ ԺՈՒՂԵՆԸ, 18. ԾԵ ԾԵՆՍՍԸ
 ԲՎԵՆԸ ԺԸՐ ՎՈՒՂԵՆ ԺՈՒՂԵՆԸ ԾԵ ՂԵՆԸԺԸՆ-
 ԸՆԸ ՓԺԸՐ ԺՈՒՂԵՆԸ ԵՂԾԸ, ԾԵ ԺԺՈՇԺՈՒՄ-
 ԾԵ ԿԵՐՈՒՄԸ ՂԵՂ ԲՎԵՆԸ ԵՂԾԸ. 19. ԾԵ ԾԵՐԸԺ-
 ԸՐ ԺԸՐԸ ԺԸՆԸՆԸ, 20. ԾԵ ԸՈՂԸՆԸՐ ԲՎԵՆ
 ՂԵՂ ԵՂԾԸ ԺԸՐԸՐ ԸՐՈՒՐԸ ԲՎԸԸ. 21. ԾԵ
 ԺՈՒՂԸՐ ՎՈՒՂԵՆ ՎՈՒՂԵՆ ԿԵՐՈՒՄԸ ԺՆՆ-
 ԺՈՒՄԸՐԸՐԸ. 24. ԾԵ ԾԵՍԸՐ ԺԸՐԸՐ ԲՈՒՂ ԾԵ
 ԺՆԸՐԸՆԸ ՂԵՂ ԿԵՐՈՒՄԸ ԺԵՆ ՄԻՆ.

8

1. ԾԵ ԺՈՒՄԸՆԸ ՈՒՂԵՆԸ ՈՒՂԸԸՐ ԲՈՒՂ
 (90 r) ԾԵ ԺՆԸՐԸՆԸ ՂԵՂ, ԺՈՒՄԸՆԸ ՂՎՆԸ ԿԵՐՈ-
 ՒՄԸՆԸ ԺԵՆ ՄԻՆ, ԾԵ ԺՈՒՄԸՆԸ ՈՒՂԵՆԸ
 ՈՒՂԸԸՐ ԺԸՐ ԺՈՒՂԵՆԸ ԵՂԾԸ, ԾԵ ԾԵՆ-
 ԸԵՐԸ ԲՎԵՆ ՂԵՂ. 2. ԾԵ ԾԵՐԸԺԸՆԸ ԲՎԸԸ
 ՈՒՂԸԸՐ ԾԵ ՂԵՐՈՇԵՐՈՆԸ ԸՆԸ ԸՆԸ
 ԾԵՐԸՍԸՆԸ. 3. ԾԵ ԺՈՒՄԸՆԸ ԲՎԵՆ
 ՂԵՂ ԺՈՒՂԵՆԸ ԵՂԾԸ. 4. ԾԵ ԾԵՐԸ ԿԵՐՈՒՄԸ
 ՂԵՂ ԳԳՈՒՂԵՐ ԺԻՄԸՆԸ, ՈՇԾԵՐԺԻՄԸ ԺՆ

14. ԵՂԵՆ (b.). 20. ԵՂԵՆ (b.). 2. ԵՂԵՆ (b.).

ԳԳՎԵԼԵՇ, ԹԳՇԳՇ ԵՂԾՇ ՇԽՇԽՇԵՂԵՇԳՇ. 5. ԷՕ-
 ԵՕ ԲՂԵՆ ԴԴ ԴԴԾՕԾՇ ՇՇ ԹՕՇԿԵԾՂՎՕԾՇ ԴԴԾ-
 ԽԴ ԹԴՇԳԴԾ ԳԳՊԴԾԾԴԴ. ՇՇ ԹԴՇԳԴԽԳԹԵՂԵՂԵՇ
 ԳԳՊԴԵՇ, ՄԴԽԴԵՆԵՇ ԹԴԵ ԳԳՎԵԼԵՇ ԴՇԹՕԽԽԾՂԵ
 ԳՇԴԽԴ ԹԳՇԳՇԽԴ. 6. ՇՇ ԴՂՕ, ՍԴԾԾԴՕԾՇ ՕԽԹԴ-
 ՕՇԴԵՇ ՇՈԴԵՇ ԴՇԽՇՈՕ ԽՕԴԴ ԿՇԽԴ (v) ԿԴԾՕՎԽԵՇ
 ԹԴԵ. 7. ՇՇ ԴՇԹՕՇԴԵԴԽՇ ՂՕԽՇԽԴ ԷԴԵԴՇԾ,
 ՕՊԿՕՊԳԳԳԾԾԵԼՇԽՇ ԲՂԵՆ ԴԴ. ՇՇ ԲՇԽԴԴՇՇ ՂՕ-
 ԽՇԽԴ ԴԴ. ՇՇ ՇԽՈՇԽՇ ԹՕՇԺՇԴՇ, ԴԴԾԽԴԾԴԴ ԴՇԽ-
 ՍԾՇ ԲՂԵՆ ԴԴ ԺՕՊԴՇԽԵՇ. 8. ՇՇ ԹԴԵՇ ՍԴԾ-
 ԾԴՕԾՇ ԴՇԹՕՇԴԵԴԽՇ ԷԽԴԾԴ ԷԴԵԴՇԾ, ՕՊԿՕՊ-
 ԴԳՊ ԾԵԼՇԽՇ ԲՂԵՆ. 9. ՇՇ ՇԽՇ ՍՕԴՇ ԴՇԽԵՇ-
 ԵՕՊԽԴՂԵԴԴ ԷԽԴԾԾԽ ԾՇԽ ՓԴԽՍԳՇ ԹԴԵՇ. ՇՇ
 ԹՕՇԺՇԴՇ ԷԽԴԾԾԽ ԾՇԽ ԹՕՊԽԴԴ ԿԴԾՕՎԽՇ, ԽՇ-
 ԹԴԳՕՊ ԲՂԵՇԳՇ ՇՇԴՍՂԽ ՂՕԴԴԴ ՄԴԽԴ ԺՕՊԴՇ-
 ԽԵՇՇ, ՇՇ ԴՇԹՕՂՂ ՍԴԴԴ ԳՎԴ ԽՕԴԴ ՇՇ ՍԴԺՕՊՇ
 ԷԽԴԾԴ ԴԴ ԹՕՊԽԴԴ ԿԴԾՕՎԽՇ. 10. ՇՇ-ՈՇ-ՇՇՇ-
 ՇՇ ԹԴԽԹԴ ՍԿԾ ՇՈԴ ՇՇ ԿՕՊՇՇՇ ԴՇԹՕՇԴԵԴԽՇ
 ԽՕԴԴ ԷԽԴԾԴ ԴԴ ԿԴԾՕ(91 v)ՎԽԳ. 11. ՇՇ ԹՕՇԺ-
 ՇԴՇ ԷԽԴԾԾԽ ԾՇԽ ԹԴԹԲՕՊԷԽԴ ՇՇ ՇԺՕՊԽՇ ՄԴԽ-
 ԵՇ ԹԴԵՇ ԽԷՕՇ ԵՂԳԴԵԴԵԴԵՇՇ ԿՎԽԷԴԳՕՊԽԳ.
 ՇՇ ԴՕՊԵԴԵԾՇ-ՂՕ ԽՕԴԴ, ԽՇԹԴԳՕՊ ԾԵԼՇԽՇ
 ԲՂԵՆ ԴԴ ԺՕՊԴՇԽԵՇ ԵՂԾՇ. 12. ՇՇ ԹԴԽԹԴ ՇՇ-
 ԴԴՈՇ-ՇՇՇՇ ԽՕԴԴ ՍԿԾ ՇՈԴ ՇՇ ԴՇԹՕՇԴԵԴԽՇ ԽՕ-
 ԴԴ ԷԽԴԾԴ ԴԴ ՇՇ ՇԽՈՇԽՇ ԹՕՇԺՇԴՇ ԹԴԽԹԴ ԷԽԴ-
 ԾԾԽ. 13. ՇՇ ԴՂՕ ԴԺՕՊԵՇՇՇԴԽԵՇ ԲԴԵՇ ՇԷՕ-
 ԽԴՇԵՇ ԽՕԴԴԵՇ, ՄԴԽԴԵՆԵՇ ՇՈԴԵՇ ԹԴԵ ԳԳՎԵՇ-
 ԵՇ, ԹՕՇԿԵՇՇ ԲՂԵՆ ԺՕՊԴՇԽԵՇ ԵՂԾՇ. ՇՇ ՇԵ-
 ԽՕՊՇԽՇՇ ԽՕԴԴ ԵՇԽԳՕՊԴ ԿԴԾՕՎԽԵՇՇ ԹԴԵ
 ՇՇ ԴԷԴՇ, ԽՇԹԴԳՕՊ ԹՕԿԵԴՂՕՊ (v) ԴՂՕ ԲՂԵՆ
 ԴԴ ԺՕՊԴՇԽԵՇ ԵՂԾՇ. 14. ԳԳՊԴԵՇ ԹԴՕԽԴԵՇ,
 ՕՇՇՇՍԿԵՇ ԹԴԵ ԳԳՎԵՇ, ԴՇԽՍԾ ԺՕՊԴՇԽԵՇ.

15. ՇՇ ԵԽԺՕՊՇ ՕՊՇՇԾԾԽ ԽՕԴԴԵ: 16. ԴՇԹՕ-
 ԴԴԾ ՍԴԽ ԿԴԾՕՎԽԳ, ՍԴԽ ՇՇ ԽԴԽԴ ՍԴԽԽԴ, ՇՇ ՇՕ-
 ԵԴ ՍԴԽԴ ՇՇ ՇՕԵԽԴ ԽԴԳՇ ՍԴԽԳՇԽԴ, 17. ՇՇ ՂՕԴԴ-
 ԵԴ, ԽՕԹԴԴ ԴԽԵ ՍԴԽ ԳՇԽՇ. ՇՇ ՇՈՕԽԽԾԴԾ ՇՇ
 ԴՇԽԹԽԴԾԴԾ ՇՇ ՇՈՇԴԵԴԴ ԺՕՊԴՇԽԵՇ. 18. ՇՇ
 ԴՇԹՕԴԴՇՇ ԽՕԴԴ ԿԴԾՕՎԽԳ 19. ՇՇ ՂՕԴԴԵԽԴ,

8. Նխተօպէ օպփշնթշհ ոթղիօթշհ հօդիւն ծէ
 փղօշ քննօշ: 9. Շնտ դնդիւ, քի ծշնշթքիւցօ
 շոթօօպթշն հղթի ցղհ օշհշ ծէ հշօդնշնիւն
 օթօպղհիւն օշհշ ցղթղօթշն օթօպղհիւն: 10. ծէ
 զօդիւն զօդիւն զօդիւն, օթթիւն շիւն օպղշտ.
 հշնշ նիշտ, 11. օշնօշ շիւն յզօն քզնիօ-օոօպ.
 հշն. 12. ծէ Նխտօպէ օպփշնթշհ ոթղիօթշհ հօ.
 դիւն: դնդ նշնթշօպիւն յզօն շոթօօպիւն հղթի.
 նշն, օթթիւն քիւնցի ցօդիւն հղթն ծէ օթօպղհ.
 նշն ծէ ցօդիւն զօդիւն զօդիւն օպօպիւ.
 նշնթ. 13. քպպնշն իղթն ծշնշթղզ ոթօպղիւ.
 օշ ցղհ, ծէ յզօն նշնթշօպնշն շոթօօպիւն (v)
 հղթն ցօդիւն հղթն ծէ ցօդիւն օթօպղհնշն ծէ
 ցօդիւն զօդիւն զօդիւն. 14. ծէ յզօն,
 օշտշթն քօդշոթօպզ քի օպղշտհշնշն նիշտ,
 շշթօպիւն քպպնշն հղթի ոթօպղիւ ցղհ. 15.
 ծէ քօթիւնիւն քի շոթօօպշն յղի հղթի, օթ.
 քիւն ցօդիւն օղթն ծէ ցօդիւն օթօպղհնշն ծէ
 ցօդիւն զօդիւն զօդիւն. ծէ շիւնշիւ
 յզօն քզնիօ-օոօպհշն շպօշն զօդիւն զօդիւ.
 զիւն. 16. ծէ յզօն քպպնշն յղի հղթի ոթօպ.
 օղիւ ցղհ. 18. քօնօ յզիւն փղի հօդիւն:
 նիւ, փթ ծէ յշփղ. փթ յզօն քթշն փշհշիւ.
 օշն. 19. ծէ շշթիւն շշիւդիւն հշօդնշիւ
 քշթիւն զօդիւն օպղշտհշնշն նիշտ.

(108 v) 1. ծէ դիւնիւն ոթղիւն շշիւն քօպ.
 քշն քշն օշհշ (109 r) քթքիւն, քշն օշն յղի
 քշիւն նիշտ քշիւն քննշնշն նշիւն շշթ.
 նշ. 2. շիւնիւն օպշիւն օպիւն շշիւն ծէ,
 շնտ դնդիւ, նշիւն քշիւն քօդիւն ծէ ք.
 շշիւն քշն նիշտ. ծէ դիւնշիւն յիւնիւ յղի
 շշիւն, քիւնշն քշն քշն քշիւն քշն քշիւն.
 նշն օշ օշօպիւն-նշն յիւն նիշտ օպղշտ.
 նշն. 3. ծէ Նխտօպէ քշն: օպփշն, օպօպիւ.
 դիւն քշիւն քիւն օթօպղհնշն, հօ օշհշթշ.
 քօպիւն օթօպղհնշն, շիւն քշն քշն.
 դիւ քշիւն քօպիւն օթօպղհնշն. 4. ծէ քօդիւն.

27. ԸՈՒՅՆԻՔԻ ԸՎԻԴԵՆՑԱ ՂԵՏԻՄԵՆ, 28. ԾԵ ԹԻ-
 ՂԵՂԵՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԵՆՏՐԱԼ ՄԻՋՆԵՐ ԵՂԵՐ ԶԱԹՈ-
 ՎԱՆԵՐ, ԾԵ, ԸՆԴ ԴԵՂԵՐ, ԸՆԴ ԸՂԵՂԵՐԵՆԸ ԸՈՒՅ-
 ՆԻՔԻ ԴՈՒՄԵՆԻ, ԴԵՐԵՎԱՆԸ ԸՈՒՅՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ
 ԵՂԵՐ. 29. ԾԵ ԴԸՈ, ԾԵԴԵՐԵՆԸ ԹԵՆ ՈՒՄԵՆԸ
 ԹԻՂԻ ԸՈՒՄԵՆԸ ԹԵՆ ԴԵՐԵՎԱՆԸ ԾԵ ԶԵՂԵՐ-
 ԾԵԹԵՎԵՐԻՎԱՆԵՐԸ ԹԵՆԸ, ԹԱՂԵՂԵՐ ՈՒՄԵՆԸ
 ԸՎԻԴԵՆՑԱ ԾԵ ԶԵՐԱՂԵՐԸ ԵՈՒ ԵՂԵՐԸ
 ԹԵՆԸ.

30. ԾԵ ԸՈՒՅՆԻՔԻ ԵՈՒ ԵՂԵՐԸ ԾԵ ԾԵՐ(117 r)-
 ԶԵ ԶԵ ԹԵՐԸ ԹԵՆ ԵՂԵՐ ԾԵ ՈՒՅՆ ԸՈՒՄԵՆԸ
 ԹԵՆԸ ԹԵՆ ԸՐԸ. ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻՋՆԵՐ ԾԵԹԵՎԵՐԻ-
 ՎԱՆԸ ԵՂԵՐ. ԾԵ ԾԵՐԵՎԵՐԸ ԴՈՒՄԵՆԸ ԹԵՆ
 ՄԵՐ ԶԵ ՈՒՅՆ ԸՈՒՄԵՆԸ ԹԵՆԸ ԹԵՆ ԸՐԸ.

22

1. ԾԵ ԴԸՈ, ԸՈՒՅՆ ԵՂԵՐԸ ՄԵՐԵՎԱՆԸ ԶԵՐԵՎԱՆԸ
 ԶԵՐԱՆԸՆԸՆԸ ՈՒՅՆԻ ԸՎԻԴԵՆՑԱՆԸ ԾԵ ՆԻՔԸ:
 ԸՎԻԴԵՆՑԱ, ԸՎԻԴԵՆՑԱ! ԾԵ ԹԵՐ ՆԻՔԸ: ԸԴԸ
 ԴԵՐ, ՈՒՄԵՆ. 2. ԾԵ ԹԵՐ ՆԻՔԸ: ԲԵՐԵՎԱՆԸ
 ԵՂԸ (v) ՄԵՐ, ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻՋՆԵՐ, ԶԵՐ, ԾԵ
 ԲԵՐԵՎԱՆԸ ԴՈՒՄԵՆԸ ԹԵՐԸՆԸ ԾԵ ԹԵՐ ՄԵՐԻ
 ԶԵՐԱՆԸՆԸ ԴԵՐԸ ԵՂԵՐ ԹԵՐԸՆԸՆԸ,
 ԵՐԵՎԱՆԸ ԹԻ ԶԵՐԸ ՄԵՐ. 3. ԸՈՒՅՆ ԸՎԻԴԵՆՑԱ
 ԶԵՐԸՆԸ ԾԵ ԾԵՐԸՆԸ ԿԵՆՏՐԱՆԸ ԸՎԱՆԸ. ԾԵ
 ԲԵՐԵՎԱՆԸ ԹԵՆ ԸՐԸ ՈՒՅՆ ԹԵՐԸՆԸ ԾԵ ԶԵ-
 ԵՐ, ԵՂԸ ԸՎԱՆ, ԾԵ ԾԵՐԸՆԸ ՄԵՐԸ ԵՐԵՎԱՆԸ
 ԸՐԸՆԸ ԾԵ ԸՆԵՐԸ ԿԵՆՏՐԱՆԸ, ԾԵ ԲԵՐԵՎԱՆԸ
 ԴԵՐԸ ԾԵ ԹԻՂԸՆԸ ԸՂԸՆԸ ԹԵՆ, ԵՐԵՎԱՆԸ
 ՆԻՔԸ ԹԵՆ ՈՒՄԵՆԸ. 4. ԸՈՒՅՆ ԹԵՐԸՆԸ
 ԸՂԸՆԸ ԸՎԻԴԵՆՑԱ ԸՈՒՄԸՆԸ ԸՎԱՆԸ ԾԵ ԶԵՐԸ
 ԸՂԸՆԸ ԶԵՐ. 5. ԾԵ ՆԻՔԸ (127 r) ԸՎ-
 ԻԴԵՆՑԱ ԹԵՐԸՆԸ ԸՎԱՆԸ: ԾԵՐԸՆԸ ԸՈՒՄԸ
 ԹԵՐԸՆԸ ԿԵՆՏՐԱՆԸ ԸՐԸ, ԵՐԸ ԹԻ ԾԵ
 ԸՈՒՅՆ ԶԵ ԹԻՂԸՆԸ ԴԵՐԸ ԶԵՐԸ, ԴԵՐԸՆԸ
 ՈՒՄԸՆԸ ԹԵՐԸՆԸ ԾԵ ԹԵՐԸՆԸ ԸՈՒՄԸՆԸ.
 ԴԵ. 6. ԾԵ ԹԵՐԸՆԸ ԸՎԻԴԵՆՑԱ ԸՈՒՄԸՆԸ ԸՎԱՆԸ

ԳԴԳԷՆԻ ԾՇ ԹՇԷԿՆԻ, ԾՇ ՇՆԿԴԾՇ ՍԴՑՇՆ ԴՂԴ ԴԵ-
 ՇԿՆ, ԺԴՆՇ ԳՎՆՆՇ, ԾՇ ԲՇԺԴԴԾԴՆ ՈՒԿԴԴԴ ԴԺԳՇԾ.
 7. ԾՇ ՆԺԺՕՏ ՆՇՇԿ ՇՎԺՇՆՇԹՆ, ԹՇԹՇՆՇ ԳՎՆՆՇ:
 ԹՇԹՇՇՇ! ԾՇ ԹՇԴ ՆԺԺՕՏ ԹՇՆ: ԺՇՆ ՇԺՆ, ՍԴԴ-
 ՆՕ? ԾՇ ՆԺԺՕՏ ՆՇՇԿ: ՇՆՇ, ՍԴՑՇՆ ԾՇ ԳԴԳԷՆԻ!
 ՆՇՇՇ ՇԺՆ ԳԷՈՒՇԺԴ ԹՆԷՕՏԴԺՍՆԴ? 8. ՆԺԺՕՏ
 ԹՇՆ ՇՎԺՇՆՇԹ: ՈԹԴԺԳԹՇԴ ՂԷԴՆՕՆ ԳՇԴՆՇ
 ԳՎՆՆՇ ԳԷՈՒՇԺԴ ԹՆԷՕՏԴԺ (v) ՍՆՇԾ, ՍԴԴՆՕ.
 9. ԾՇ ԹԴԴԴԾԴՆ ԴՂԴԴ ՇԾՂԴՆՇԹ ԹՇՆ, ԺՕԹՆԴՆՇՆ
 ՆԺԺՕՏ ԹՇՆ ՕՏԹՇՆԹՇԴ. ԾՇ ՇՈՇՑԻԴՇ ԹՕՏԴ ՇՎ-
 ԺՇՆՇԹ ՆՇԿՕՏԺԳԷԴԴԴՆԴ, ԾՇ ԾՇՇՆԷՇ ՍԴՑՇՆ ԴՂԴ
 ԹՇՆ ՆԴՇՇ ԾՇ ՍԴԿԺՇ ՆՇՇԿ, ԺԻ ԳՎՆ, ԾՇ ԾՇԾԴՇ
 ՆՇԿՕՏԺԳԷԴԴԴՆՇ ՆԴՇՇ ԿԴԺԺՕ ՍԴՑՇՆՇ ԹՇՆ.
 10. ԾՇ ՂՇԴԿՕ ՍԴՆԴ ՇՎԺՇՆՇԹ ԹՕՈԴՎՇԾ ԹՇԷ-
 ԿՆՆՇ ԾՇ ԾՇԿՆԴՇԾ ԺՆՇ ԳՎՆՆՇ ՆՇՇԿՆՇ.
 11. ՕՏԲՕԾՇՇ ԹՇՆ ՇԴՂԴՆՕՆԴ ՕՏԹՆՆՇՆ ՆԴԿԴԳ-
 ԾՇ ՆԺԺՕՏ: ՇՎԺՇՆՇԹ, ՇՎԺՇՆՇԹ! ԾՇ ԹՇԴ
 ԳԺՕՏ: ՇԺՇ ԴՇԺ, ՕՏԹՇՆՕ! 12. ԾՇ ԹՇԴ ՆԺԺՕՏ:
 ԴՕՏ ԹԴՆԿՕ ՍԴՆՇ ՍԴԴՇ ԿԺԹՇՆՇ ԹՇՂՇՆ ՆԴ-
 ԾՇ ԾՇ ԴՕՏԾՇ ՍԴԴԷԴՎԴ ԹՇՂՇՆ. ՇԲ ՕՏԲՎ, (127 r)
 ԺՇԹԴԳՕՏ ԴԴՍԴՆ ՈԹԺԳՆՇ, ՆՇՇՇ ՇԺՇ ՆԺԺԴԴ
 ԺՆՇ ՍԴԴՇ ՆՇԿՕՏԺԴՆՇ ԴԴԹԳՆ. 13. ՇԴԷՆԴՇ
 ԳՕՏՇՆԴ ԳՎՆԴ ՇՎԺՇՆՇԹ ԾՇ ՂԷԴՇ, ԾՇ ՇՆՇ
 ԴՆԴԺՇ, ԴԴԺԺԴ ԴԺԳԴ ԾՇԹՕԿԴԴԴՕՏՆ ԴԿՕ ԷՆՇ
 ՆՇՎԴԺԿՆՇ ԺԺԴՇ. ԹՕՂՇ ՂԴ ՇՎԺՇՆՇԹ ԾՇ ՍԴ-
 ԲԴԺՇ ՂԴ ԹՆԷՕՏԴԺՍՆՇՇ ՆՇՇԿՆ ԲԴՆ, ԺՆՇ ԳՎՆ-
 ՆՇ. 14. ԾՇ ՕՏԲՕԾՇ ՇՎԺՇՆՇԹ ՆՇԷԴՆԴ ՇԾՂԴՆՇԹ
 ԹՇՆ «ՕՏԹՇՆԹՇԴ ՂԷԴՇ», ԺՇԹԴԳՕՏ ՆԺԺԿՇ ԾՈԴՆ
 ԹԳՇՆՇ ԹՇՆ: «ՕՏԹՇՆԴ ՂՇԹՕԴԴՇՇ». 15. ԾՇ
 ՕՏԲՕԾՇՇ ԹԴՕԺԴԾ ՇՎԺՇՆՇԹՆ ՇԴՂԴՆՕՆԴ ՕՏԹ-
 ՆՆՇՆ ՆԴԿԴԳ 16. ԾՇ ՆԺԺՕՏ: ԳՇԴՆՇ ԴԴՆՇ
 ԴԹՕՏԾՇ, ԴԷԿՎՆ ՕՏԹՇՆԴ, ԴԴԴՇՆԳՂՇՆ ՆԿՇԴ
 ՆԴԷԿՕՏՇ ՆԴ, ՇԺՇ ՆԺԴ(v)ԾԴ ԺՆՇ ՍԴԴՇ ՆՇ-
 ԿՕՏԺԴՆՇ ԴԴԹԳՆ, ԿՕՏԺԳԷԴԴԴ ԴՇԿՕՏԺ-
 ԳՕ ՍԴԴ ԾՇ ՂՇԴԹԺՇԴՆԴԴԴ ԴՇԴԴՇԹԺՇԴՆՕ
 ԴՇԳՆՇԴԴ ՍԴԴ, ԴԴՇՇԺԿՇ ԴՇԺՆԿՕՏՇԴՆԴ ԳԴ-
 ՆՇՆԴ ԾՇ ԴԴՇՇԺԿՇ ԺԿՑՇՆ ՆՈՎՆԿԴՇՆՇՆ, ԾՇ ԾՇ-
 ԴԹԿԿԾԺՕՆ ԴՇԳՆՇԴԹՇԴ ՍԴԴԹՇԴ ԺՇՇՇԴԴԴ

2

46

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

(v) ԹԲՈՅԷԽԻ ՎԵՐԵՐԻՄԻՆԵՆԸ: ՆԵՐԵՐԻՎԵՆ ԹԵՆԻՔԵՆԵՆԻ ՄԵՆԸ

- 1) ԾԵՆԵՎԵՐԻ ՆԵՐԵՐԻՎԵՆԸ ԴԵՆՈՅ ԺԻՆԵՐԵՆԸ,
- 2) ԴԵՐԵՐԻՎԵՆ ԲԵՐԻՆԸ ԵՆԸ ԴԵՐԵՐԻՎԵՆԸ:
- 3) ՎԵՐԵՐԻՎԵՆ ԴԵՐԵՐԻՎԵՆԸ ԴԵՐԵՐԻՎԵՆԸ:

և ծ ծ Նխ֊օյն թշն: յԵղ, յՁթրն-ըը յԳՁ ցրհ
 ԳԵԿ քԵԴ յՁԵԿրն, յՁթրնԵԳՁ ցրհ և քԵ-
 թր, ՇԵ, յը հԵԳրն-ևԳթն, ծ զՁրնհր թր-
 նրհԵԿ թրն. (27) թրօրն յՁԵԿր ծ Նխ֊օյն
 թԵԳ: րր զրն-ըրրրրն հԵԳն թՁրրրն ԳԵ-
 րր ԳՁնր ԵԵԴ յԵԴ յԵԴ յԵԴ, ՁհԳՁրրր ԵԵԴ
 ԵԵԴ թրն թՁԳթՁհն նրրր. (28) Գ֊օրհ ԳԳԳ
 թրրրրրր թր, յԵթրրր րր֊օր: ԵԵԴ րԵԵ թր
 յԵԴնր, ԵԵԴթր թՁրնրրրրրր րԵԵ քրհԵր
 թրն. (29) յՁթրն Ե֊օր ևԵԵր, (v) ևԵԵ
 ԵԵԴ; ԵՁնՁ թրրրրրր ևԵԴն, յՁթրն ծԵԵ
 ծ յնթն թրն, ևԵԵԵԵԴր օրԵԵԵԴ զթրր
 ևԵԴնԵԴԴ. րր ևԵԵԵԵԴր հրթր ԵնԵԵԴր-
 զօրն ԵԵԴ. (30) թրն ՔրԵ-ԵԵԴ ԵնԵԵԴրրր, ԵՁնՁ
 հրթր ծԵԵրրր. (31) նրրրրրրր յԵԴ
 րր յը զՁրնԴ րր ծ ԵԵԴ. ծ յՁթրն
 ԵԵԴ Պրրրրր, Պրրրրրրրր ԵԵԴ ծ Պր-
 յրրրրր րրր; ԵՁնՁ նրրր թՁԵԴԵԴ, (32)
 յՁթրն րրր ծ յնթ, ԵԵԴ քԵթրն, ծ
 քԵթրրր թրն ԵԵԴր թրրրր. (33) յՁթրն-
 թԵԿ թրրրն քԵթրր թրն, ծԵԵրր, յԵթր-
 Դր յթրրր ճրթԵԴ ԵԵԴ. (34) ծ յՁթրն
 թՁԵԴրնր յթրր, ևԵԵԴԴԴԴ յթրրրրր
 րրր, յԵթրր ԵԵԴ նՁթր թՁնր յթրր-
 թԵԿ ևՁրն. (35) թԵԴն օրրրր ԵԴ ծ զՁ-
 րնրր թՁնր զրրր թրր. (36) յՁթրն
 նրթրրն ԵԴ, Ե֊օր ԳԵԴրրր ևԵԴԴԴԴԴ,
 յՁթրն օրր յը ԵԴնր, (16 r) ԵԵԴ րր-
 նՁն ԳԵԴրր, ԵԵԴթր յԴնր յթրրր
 ծԵԴրրր ԵԵԴ թր նր.

օ. 4,1-4

(1) րրԵԴԴ րրրրրրր-զՁ օրրրրր, յԵ-
 թրրր րր թԵԴրրրրր, րրԵԴԴթր րրր
 օրրրրրր թՁքԴրր օրրր ծ հԵԴրն-
 ևԳթն, րրր յՁԵԿրն, (2) յԵթրր ԳԳԳ
 ԵԵԴ հԵԴրն-ևԳթն, ԵԵԴթր թՁքԴրր թրն,
 (4) ծՁրրրր յՁրրրրր ծ քԵԴրրր րԵԴ-
 նր.

(6) ԴԳՁ ԿՇԸԴ ԺՁԻՆԻԴԴՎՁՄՆ ՈՅԺԳՆԸ ԺԴԽ, ՇՇ ՆՇԷԴՆԻ ԺՆՆ ԴՁԻՇԻԴ. (7) ԴՆԴ ԺՁԻՆԸ ԺՁՔՇ. ԺԴԸ, ԺՇՈԳՇ ՔՇԺՁՆ ԲՇԳՆՆԸ ԺՆԳՎՆ, ԺՇՈԳՇ ՎՁԻԴՆԳՇ ՆԺՔԺԴԻՆ ԺՆՆԸՆ. (8) ՇԺՇ ԳՎԳ ԴՆԴ ԴԳՁ ԲՇԳՆԻ, ՇԺՇԺԸ ԺՇՈԳՇ ՔՇԺՁՆ ԲՇԳՆՆԸ ԺՆԳՎՆ. (9) ԴԳՁ ԲՇԳՆԻ ԴՆԴ ՏԴՄՇՇԺԴԷԴ, ԺՁՔԻՆ ԴՇԲՇԲՇԳՆԴՎՆ ՎՁԻՆՆԸ ԿՇԸՆՇ, ԺՁՇՇԻՇՆՆԸ ՆՁՓՆՇՇ. (10) ՆՁՓՆՆԸ ՄԲՇ ԴԳՁ ՇՇ ՆՁՓՆՆԻ ԺՆ ԺԴԽ ՄԴԴԺԲՇՇ, (v) ՇՇ ՆՁՓՆՇՇՆ ԴՆԴ ԴԴԺ ԴՇԲՇ. (11) ԳՎՆԳՇ ԺՁԻՆԸ ՇՇ ԳՎՆԳՇ ԴՆԴ ՇԺՇ ՄԴԴՔՎՇՇԺԴՆ. (12) ԷՁՆՁ ԺՇԻՇԴԲԳՇ ՄԴԴՔՎՇՇԺԴՆ, ԺՁՆՇՇ ԺՇԳ ՎԴՆՔԴՓԴՎԵՇ ՄԴՆ ՈՅԺԳՆ ՎՁՓՇՇ, ԺՁՔԻՆԳՇ ՆԺՔՇՇ ՆՇԷԴՆԻ ԺՆՆ, (13) ԺՁՔԻՆԻ ՇԺՇ ՆՆԷՆԳՇՆԸՆ, ՇԺՇՇ ԲԴՎԳՇՇ ՎՁԺԳՇՇՈԳՇ, ՇԺՇՇ ԲԴՎԳՇՇ ԺՇՇԿՇՇՇՇՇՇՇ, ՇԺՇԺԸ ՈՅԺԳՆԸ ԺԴԽ ԴՄԴԴՆ. (14) ՇՇ ՆՆԷՎՁՄՇՇ ԴՆԴ ՎՁԺԳՆԻ ԴԺԲՇ ՇՇ ՇՇԴՅԿԸՇՇ ԻՁՄԴՆ ՄՁԺՆ, ՇՇ ԴԴԷՆԴԳՇ ՇԴՇԴՎԵՇ ԺՆՆ, ՇԴՇԴՎԵՇ ԴԴԳՇԺՇՇ ԺԷՁՆՁՇՄՁՎՆՆՆԸ ԺՇՔԻՆԸ ԺԴԽ, ՆՇԴՆԻ ԺՇՇՆԴԳՇ ՇՇ ՏԴՄՇՇԺԴԷԴՎԳՇ. (15) ԴՁԻՇԻԴ ՔՇՇՇ ԺՆԳՎՆ, ՈՇՈՇՇ-ՎՁ ՇՇ ԳԺՁՄՇ: ԴՆԴ ՇԺՆ, ԺՁՔՆՆԸԳՎՆ-ԴՆԴ ԴԳԺՁՄ: ԺՁՔԻՆ-ԴՆԴ ԻԴՆԸ ՄԴՇՆՁՇՇՇ ԺՁԻՇՆՆ, ԻԴՆԸ ՁՄՔԴՇԺԻՆ ԴԳՁ, ԺՇՔԴԳՁ ՄԴԺԴՆ ԻԴՆԸ ՇԺՆ. (17 r) (16) ԺՇՔԴԳՁ ՆՇԴՆԴՎՆՇՆԸՆ ԺՆՆՆԸ ԻՁՄԴՆ ՎՁԻՆԳՇ ԺՁԴՈԴ ԺՇՇՆ ԺՇՇՆՆԸ ՔՆՆ. (17) ԺՇՔԴԳՁ ՄՄՁՄՆ ԺՁՆՆՆԸՆ ԺՁԴՇՇ, ԷՁՆՁ ԺՇՇՆ ՇՇ ՏԴՄՇՇԺԴԷԴՎԵՇ ԺԺՆԷԴ ԴՆՁՄՇՆ ԺԴԽ ԴԳՁ.

ՅԻ-Դ ծՈՂՆԸ ՆՇԷՇԺԴՎԵՇ ԴՁԻՇԻՆԻ Ի

18) ՈՅԴԺԳԴ ՇԺՇՆՇՇՇ ԴԴՆ ԴԷՆՇ, ՇԺՇԺԸ ԺԷՁՆՁՇՄՁՎՆՇՇՆ ՈՅԴԺԳՇՇՆ, ԺՁՔԻՆ ԴԳՁ ՔՆՇՈԳՇ ԺՇՔՆՇԳՇ, ԺՇՆ ԴՇՇՁԳԺՁՄՇ. (19) ՇՇ ԴՆԴ ՇԺՆ ՔՇՔԴՎԵՇ ԴՁԻՇԻՆԻ, ՁՇՆ ԺՇՇՆԴԴՆ ԺՆՇ ՆՁՄԺՇԳՇ ԴԴԺՁՆՇՆԻՔԴ ԺՈՇՆԴՆ ՇՇ

ደዐኔዐ ሱታወላገፍ ቅደገፅከፅገፅ ቅገ, ስርቅገፅወላ ቅገ
ርደዐከገፍ ከርሐ, ፅር ሱታወላገፍርር ርደዐከገፍ ገሃከፍገፅ.
(20) ቅርፍ ፅበገፍር ሃገፍር ሌርፍርፅ ሱታወላገፍ, ስርቅገፅወላ
ቅገ ቅርቅገፍር ሱርፍር ከገቅገፍር, ፅር ሱታወላገፍ ከገቅ ሱርፍር,
ፅር ቅገ ሱታወላገፍ ሃዐሐገፍ. (21) ስዐቅገፍፍር ሌታዐፍፅገፍ
ቅርፍገሃርፍገ ከገቅገፍ ፅር ፅርገቅርሐደፍገፍ ገገገፍገ, ገገገ ርሐፍ,
ስዐቅገፍፍር ዐሃሃዐሃርሐ ቅገ. ደዐኔዐ ስዐቅገፍፍር ዐሃሃዐሃ-
ርሐፅገ ቅገ, (v) ሌርሃዐሃርሐገፍ ገሃዐፍ ቅርቅገፍር ከገቅገፍር
ቅገገሐ, ፅር ቅገርር ሃገከገሃዐሃርሐዐ ገገገ ፅር ገርቅዐዐር-
ደርፅዐ ቅርፍ ሱርከገ ከገቅገ.

ገርፍርደርቅገሃርፍር ቅፍገገሃሌፍር ሌርደርሐገሃርር ገዐከር-
ፍገፍገ ሄፅ

፡ 3,1-3,12

(1) ገሃዐ ከገፍቅገ ሄርርገ ሞርሐገፍገከገፍፅርገርፍገ, ሌር-
ደገፍገፅገፅ ፍገፍዐፅገፅዐፍ, ቅርፅከርሐገ ሌዐሃሐገርፅርር. (2)
ገፍገ ቅዐከገፅር ገፍፍዐፍፍር በርቅገ ፅር ሌሐታዐሃር ቅርፍ:
ሐርሃገ, ዐሃቅሃገፅ, ስርቅገፅወላ በቅሐፅገፍር ቅገገሐ ቅዐ-
ፍሐዐሃፍ ደርሐ ቅዐሐበዐሃሐርፅ, ስርቅገፅወላ ከገሐከገፍ
ሃገፍ-ገቅገፍገሃፍ ሌርፍርዐሃፍፅር ርቅርፅ ሌርታገፅ, ስዐ-
ቅገፍፅ ሃገፍ ገታቅ, ዐሃፍዐሃገፅዐሃ ርሐር በቅገሐፅገ ገሃዐፍ
ቅገፍ ሱርፍር. (3) ቅገዐሃገዐ ገፍፍዐ ፅር ሌሐታዐሃር ቅርፍ:
ርቅገፍ, ርቅገፍ ገገፍሃሃ ሃገፍ: ዐሃፍዐሃገፅዐሃ ከገፍቅገ ርሐር
ገፍገፍ ቅገዐሐገፅ, ከገሐ ሃገፍ-ገቅገፍገሃፍ ደገፍከርፅ
ፍገፍዐሃገከገፍገ በቅሐፅገፍር. (4) ሌሐታዐሃር ቅርፍ ፍገ-
ፍዐፅገፅዐፍ: ከገፅርሐ ሃገፍ-ገቅገፍገሃፍ ሄርርፍር ሃገሐፍር
ሃዐሃርፅ? ፍዐሃዐሃፍዐሃ ሃገፍርሐገሃፍገፍ ርሐፍር ቅዐሃርገፍፍር
(19r) ፅገፅገፍር ሱሃፍገፍርፍር ሃገፍከርፅ ፅር ቅገዐሐገፅ
ሃዐሃርፅ? (5) ቅገዐሃገዐ ገፍፍዐ ፅር ሌሐታዐሃር ቅርፍ:
ርቅገፍ, ርቅገፍ ገገፍሃሃ ሃገፍ: ዐሃፍዐሃገፅዐሃ ከገፍቅገ ርሐር
ገፍገፍ ቅገፍገፍርፍር ፅር ሌዐሃፍገፍር, ከገሐ ሃገፍ-ገቅገፍገ-
ሃፍ ሃገፍከርፅ ሌርፍዐሃገከገፍገ በቅሐፅገፍር. (6)
ሃዐሃገፍገ ገገገ ሃዐሐርፅርፍር ሃዐሐርገ ርሐፍ, ፅር ሃዐ-
ሃገፍገ ገገገ ሌዐሃፍገፍርፍር ሌዐሃፍገ ርሐፍ. (7) ፍዐሃ ገገ-
ፍሃሐፍ, ስርቅገፅወላ ገርሐታዐሃ ሃገፍ ገፍገ: ጸገሐ-ርሐፍ
ሱታወላገፍፅር ቅገዐሐገፅ ሃዐሃርር. (8) ሌዐሃፍገፍ ከገፅገገ-
ርር ዐሃፍገሃፍ, ታሐፍ, ፅር ሃቅርር ቅገፍገ ገፍፍገፍ, ርሐር-
ቅገፅ ርሐር ገርገፅ, ከገፍርር ቅዐከርፍ ፅር ከገፅገገ
ከርፍገፍ. ገፍገሐፅ ርሐፍ ሃዐከገፍገ ሃዐሃገፍገ ሌዐሃፍገፍር-
ፍር. (9) ቅገዐሃገዐ ፍገፍዐፅገፅዐፍ ፅር ሌሐታዐሃር: ከገ-

[illegible]

ገርዩኸርታሪ ገዥ ስርድርታገላርኛ ንዐዳዓርኛህ ፅ

м. 2,42-2,52

[illegible]

ბრუნა ბრუნაბრუნა ყოვენი (v) (167 სვეტის
წინაშე (52) ბრუნა წინაშე
სწავლაბრუნა ბრუნა წინაშე ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა.

ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა

ბ. 10,37-10,42

(37) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
(38) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
(39) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
(40) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
(41) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
(42) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა

ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა

ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა

ლ. 2,22-2,40

(22) ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა
ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა ბრუნა

22. იმედი (b.).

ገሐገገላጅር (35 r) ክርሃዐቀሪት ቅጥሊርክ ፅር ርሐር ህዐኸር.
 (7) ፅር ሕታዕላር ኸኸርሃገሪታዕተታገጅር ቅር፤ ርኸር
 ገሪገሐር, ሪፀታ ገገጌ ርሐሪ, ኸኸርጋፋሊር ቅዐኸር። ፅር
 ኸኸገገላ ክርሃዐቀሪት ኸገበዕላር ርቅር፤ ሃገር ፅር ርሐር
 ኸህዐኸገ. ቅዐሕክዕላገፋገ ገሊገ! ሐርጋሪፋሪ ተዕላሃርክር
 ፅርዕህሃታገሪ ላዕተቅር? (8) ደዐኸዐ ቅርክ ቅገዕሊዐ
 ፅር ሕታዕላር: ላዕቀርኸዐ, ላዕገገገ ገሊገ ርቅር፤ር ገገጌ-
 ሪፀ, ኸገፅታገፅታ ቅዐዕላፋፋሪ ቅር፤ ሊርሐገፅዐ ፅር
 ሕክዐሐት ፅርዕላፅኸር, (9) ሃዐሪ ደዐኸዐ ፋዕላ ክርሃዐቀገ;
 ላዕክዕላገፋገ ርሐር, ቅገሐቅገ ቅዐኸሕክዕላገፋገ ገሊገ. (10)
 ፅር ርሪቅርገላጅር ቅርፋ ገገሪዕ ሃገርክላገላገጌር ገሐፋ-
 ሪፀ ሃርሂርፋሪ ሃገር. (11) ፅር, ርኸር ገሪገሐር, ፅገፅር-
 ክርርገ ገሃዐ, ሐዐቅገሪ ፋርክር ገሃዐ ሕዕሕገ ላዕክዕላ-
 ሐገላገሪጋ ርፋሐኸርቅገ፤ ገገፋገርክ; ፅር ገሃዐ ገሊገ ፅር-
 በዐኸገላዕላ ፅር ኸገሐ ገሐኸዐ ኸገ ርደገኸርፅ ሃዐኸገ-
 ፋዕላሐፋ. (v) (12) ገገጌር ገሊገ ገገሪዕ ፅር ቅዐዕላቅዐፅር
 ፅር ሕታዕላር ቅር፤: ፅገፅርክርር, ሊርክገገላዕላ
 ደርሐ ላዕክዕላሐገላገሪሊርክ ሃገሪ፤. (13) ፅር ፅርሪደ-
 ክር ሃገጌክ ቅር፤ ኸገፅር, ፅር ቅገሃገላዕላርፅ ርበገፅርሐፋር
 ፅር ኸገፅዐፅር ፅር ርፅገላጅር በቅገሐፋሪ.

ኸ ህርሐርሕገገጌር ሪፀደርሐገላርጋ...
 ገሊገ ቅርገክፋገፋገ ቅቅዕላደሐገ; ሪፀደርሐገላርጋ ገዐኸርክጌገ
 ሃፅ.

o. 11,1-11,45

(1) ገሃዐ ኸኸቅገ ላዕክዕላሐገ ኸርኸርሐገ ላገፋርክ-
 ርጋፋ, ፅርሊገሪሊርክ ቅርሐገርቅገሪ ፅር ቅርሐፋርጋሪ,
 ፅገጌር ቅገገሪ. (2) ገሊገ ገሃዐ ቅርሐገርቅ, ሐዐቅገኸርክ
 ሪርደዐ ክገጌርርደገላገጌ ላዕቀርኸሪ ፅር ፋቅፋር ፋ-
 ሪፋር ቅርሐሕሃዐርክር ቀገሐሃክ ቅገጌ, ሐዐቅገሪጋ
 ሐቅርጋ ቅገጌ ኸርኸርሐገ ሪክገዕላ ገሃዐ. (3) ቅገዕላገጌ-
 ክገሪ ገገሪዕ ፅርፋር ቅገፋር ፅር ሕታዕላገጌ: ላዕቀርኸዐ,
 ሐዐቅገጌ-ገሊገ ሊሃዕላርሐፅር, ሪክገዕላ ርሐሪ. (4) ኸገ-
 ፋርሐርር ገሪቅር ገገሪዕ, ፋተዕላር: ገሊገ ላዕክዕላሐዐ-
 ሂርጋ ርሐር ርሐሪ ሪሪገክዕላፅገጌ, ርሐርቅገፅ ፅገገሊገሪ-
 ፋሪ በቅሐፋገሪ, (36 r) ሐርጋፋር ፅገፅዐሪ ሐት በቅሐፋገ-
 ሪጋ ቅገሊርክ. (5) ላዕሃዕላርሐፅር ገገሪዕ ሐርሐፋር ፅር
 ፅርጋ ቅገጌ ፅር ኸርኸርሐገ. (6) ኸገፋርሐርር ገሪቅር ገገ-
 ሪዕላ, ሐርቅገፋዕላ ሪክገዕላ ርሐሪ, ቅርሃገክ ፅር-በር-

(10) ծէ ԴԻԴՇԻԿԸ ԿԴԴԻԾԸ ՂԴ ՂԴԻԱՅՆԸՆԻՅԸ,
 ԿԴԴԻԻԾ ԺԵԵԻԻ ՂԴ ծէ ՂԵՎԱԾԴՆ: ԴԴԴ ՇԻՆ ԴՆԴ?
 (11) ԵԱՆԱ ԴԻԻ ՂԴ ՂԵՎԱԾԸ: ԴՆԴ ՇԻՆ ԲԴԴԸԲԸԻ,
 ԺԴԵՎԱԿԴՆԻ ՂԴՆԱ ԴԸԵԻԻԴԴԴԴ ԴԸԵՆԴԸՆԸՆԸՆԸ,
 (12) ծէ ԿԴԴԻԾ ՂԴՆԱ ԵԸԻԸԻՆԸ ԺԸՆ ծէ ՂԸԺԱ-
 ՇՆԵԸ ՎԱԴԴՆԻ ԴԸԴԺՆՎԴԴՆԻ ծէ ՎԱԴԴՆԻ, ԻԱԺԴ-
 ՆԻ ՂՎԴԾԸ ԵԸԻԸԻՆԸ ԿԴԴԸ, ծէ ԵԸՎԵԴՎԴ ՂԴ
 ԺԴԴԴԻԻԴԸՆ ԺԸԴ ծէԸԺՎԱԸ. (13) ծէ ՂԻԻԱԿԸ
 ԺԸԴ: (v) ԲԴԻԴՆ ՇԻՆ: ՆԸԵՆՆԸ ԴԴՆՆԸ ՆԸԵՆ ՆԸ-
 ՆԱԸԴԴՆ ԴԲԱԾԱՆ; ԵԱՆԱ ԱԺԱԿԴ ՂԴՎԱՓԴՆ
 ՂԴ ԺԱԿԸ ՇԻԸԸԸԴԸ. (14) ծէ ԺԱԱԿՍԾԴՆ ԺԸՆ
 ՎԻԺԸԴ ծէ ԺԴՆԱՎԴՆԴՆ ԵԸԻԸԻՆԸ ԺԸՆ ԿԴԴԸ
 ծէ ՂԸԴԴԱԻԴԴԸ ՂԴԴԴ. (15) ծէ ԴԻԴՇԻԿԸ ՂԵԴ-
 ՆԴՆ ԺՈԾԴՆԴԺԱԺՈԱԸԻԴԸ ԺԸԴ ծէ ԺԲԴԴԱ-
 ՎԸԻԴԸ, ԻԱԺԴՆ-ՂԴ ԺԲԴԸ ՂԴՆԱ ՆԸՆԲԸԱԿՆԴ,
 ծէ ՎԻԺՎԴ ՂԴ, ԻԱԺԴՆ ՈԸՈԸԾԴՎԸ ԵԸԻԸԻՆԸ
 ԺԸՆ ԿԴԴԸ ծէ ՂԵՎԱԾԴՆ: ԴԱԻԴԵԴԴԸՆ ԺԴՆԸ ծէ-
 ԴԴԴՆՆԸ, (16) ՂԸԴԻՆԵԴՆ ծէ ՂԻԻԱԿՆ ԺԸՆ:
 ՂԴՆԺՆԸ, ԻՇՆԸ-ԴՆԴ ՂԵՎԱԸԴ? ԵԱՆԱ ՂԴՆԱ
 ՂԻԻԱԿԸ ԺԸԴ: ՆԴ; ՇԻՇՆԸԸ ՇՈԺԱԴԴԴԵԸԴՆԸ,
 ԻԸԴԴԴԱ ՆԴԴՆԸԴԸ ԴԴԴԴԸ ԺԲԱԴԸԻԴԸՆԸ
 ծԸԴԺԵԴԸՆ ԺԴԸՆ? (17) ծէ ծԱԿԵԴԴԸ ՂԴԴԴ
 ծէ ՂԸԴԴԻԾ ՂԸԻԴ ԺԸԸԻԻԴ ՎԴԸԸԴԸ ծէ ԴԺ-
 ԸԴԱԸԸ ԺԱԴԴ.

ԴԴԴՆԸ ԱԻԿԸԸԸՆԸ ԺԲԱԵԻ ՆԸԸԻԴՎԸՆ
 ԺԸԴԻՆ ՆԸ.

Ձ. 20,17-20,28

(17) ծէ ԴԻԴՇԻԿԸ ՇՈԴԻԾԱԸ ՂԴՆԱ ՂԴԻԱԿ-
 ՆԸՆԻՅԸ, ԲԸԻԴՎԴԸԴԸ ՇԴԱԻԺԵԴՆ ՂԴ ԺԱԲԸ-
 ՓԴԴ ԴՎՆԸԴԸ ծէ ԺԸԸԴԴ ԴԵՎԱԸ ԺԸԴ: (18)
 ՇՆԸ ՂԴԴԻԸ, ՇՈԴՆԴ ԴԱԿԴ ՂԴԻԱԿՆԸՆԻՅԸ, ծէ
 ԻԻ ԴԸԸՆԸՆ ԺԴԸՆ ԺՈԾԴՆԴԺԱԺՈԱԸԻԴԸ ծէ
 ԺԲԴԴԱՎԸԻԴԸ ծէ ծԸՆԸԱ ԴԴ ՆԴԱԿԸԸ. (19)
 ծէ ԺԴԸԴՆ ՂԴ ԲԸԻԺԸԻԴԸ ԴԸԵԴԴԸ ծէ խԱ-
 ՇԻՆ-ԸԱԺԸ, ծէ ԺԴՆԺԴՆ ծՈՆԸ ՇՈԸՆ. (20)
 ԺԸԿԴ ԺԱԱԿՍԸ ՂԴՆԱՆ ծԴԸՆ ԺԴԸ ՆԴՎԴՆԻ-

10. օՄԼՄԸ (Ն.). 17. օՄԼՄԸ (Ն.). 18. օՄԼՄԸ (Ն.).

ԳԵՆԱ ԺԴԴԵ ԳԵԶԵ ԳԿԵԴԵ, ԳԵԿՈՎԻԴԵ-ՆԵԿԻԶԵ
 ԺԵՆ ԾԵ ԴԵԿՈՎԻԶԵ ԺԵՆՈՂ ԺԴՆԼԵՆ. (21) ԵՈՒՈ
 ԳԵԴԻԶԾԾԵՆ ՆԺԻՈՎԵ ԺԵՆ: ԺԵՆ ՂԵԿԿԵԴԵՆ?
 ՆԺԻՈՎԵ ԺԵՆ: ԳԻՈՎ, ԺԵՆԳԵ ԾԵՆԵԾԵՆ ՈՂԵՆ ԴԵՆ
 ԺԵՆԻ ԿԵԶԵՆ, ԴԺԴԻ ԺԵԺԻՈՎԵԴԵ ԿԵԶԵ ԾԵ ԴԺԴԻ
 ԺԵԺԻԿԵԴԵԴ ԿԵԶԵ ՆՈՎՈԴԵԶԵ ԿԵԶԵ. (v) (22)
 ԺԴՈՎԼՈ ԴԵՆՈՎ ԾԵ ՆԺԻՈՎԵ ԺԵԴ: ԵԺԵ ԴԵԴԵ, ԺԵ-
 ՆԵ ԴԵԿՈՎԵԴ. ԺԵՆ-ԼԵԴԵ ԿԵՆՈՎԾԾԵ ՆԵՆՈՎԺԵՆ,
 ԺՈՂԵՆ ԿԵԶԾԵ ԿԵՆՈՎԾԾԵ ԵԺԵ, ԵԶՈՎ ԶԵԴՆԵ-
 ՈՂԿԵՆ, ԺՈՂԵՆ ԺԻ ԶԵԴՆԵ-ԴԵՆՈ, ԶԵԴՆԵ-ՈՂ-
 ԿԵԾ? ԵՈՒՈ ԺԵԴ ՆԺԻՈՎԵ: ԺԵՆ-ԼԵԴ. (23)
 ՆԺԻՈՎԵ ԺԵԴ ԴԵՆՈՎ: ՆԵՆՈՎԺԵՆ ՆԵՈՂ ԿԵՈՂ ԿԵՆ-
 ՆՈՎԵԴ ԾԵ ԶԵԴՆԵ-ՈՂԿԵՆ, ԺՈՂԵՆ ԺԻ ԶԵԴՆԵ-
 ԴԵՆՈ, ԶԵԴՆԵ-ԴԵՆՈ, ԵՈՒՈ ԾԵԾԾԾԾԾԾ ԺԵԺ-
 ԾԻՈՎԵԴ ԿԵԶԵ ԾԵ ԺԵԺԻԿԵԴԵ ԵԺԵ ԵԺԵ ԿԵՈՂ
 ԺԴԴԻԾԾԾ, ԵԺԾԻԾ ԴԵԴԵ ԼԵԶԾԾԾԾԾԾԾԾ ԵԺԵ
 ԺԾԾԾԾ ԺԴԻԺ ԿԵԶԵ. (24) ԴԵԴԾԻԾԵ ԴԵԾԵ ԴԵՆ
 ԵԴԴԵ ԺԵԴ, ԼԵԶԻԵԶԵՆ ՈՂԴԵ ԺԵԴ ԺԾԾԾԾ-
 ԴԵՆ. (25) ԵՈՒՈ ԴԵՆՈՎ ԺՈՎԾԾԾԾ ԺԵԴ ԾԵ
 ՆԺԻՈՎԵ: ՈՎԾԾԾԾ, ԺԾԻԴՈՎ ԺԴԾԾԾԾ ԶԵԺ-
 ԾԾԾԾԾԾԾ ՈՎԾԾԾԾ ԺԵԴ ԾԵ ԾԾԾ-ԾԾԾԾ ԿԵՆ-
 ԾԾԾԾԾԾ ԺԵԴ ՆԵԾԾ? (26) ԵՈՒՈ ԳԻՈՎԵ ՆԵԾԾ
 ԵԺԵ ԴԼԻԻ ԴԿՈՆ, ԵԺԾԻԾ ԺՈՂԵՆԾ ՈՎԾԾԾ
 ԳԻՈՎԵ ԿՈՂԵՆ ԾԾԾԾԾԾ, ԴԿՈՆ ԳԻՈՎԵԾԾ
 (42 r) ԾԾԾԾԾԾ; (27) ԾԵ ԺՈՂԵՆԾ ՈՎԾԾԾ ԳԻՈՎ-
 ԵԶԼԵԾԾ ԶԵԾ ԿՈՎԾԾ, ԴԿՈՆ ԳԻՈՎԵԾԾ ԺՈՎԾ.
 (28) ԴԵԴԾԻԾԾ ԺԻ ԿԵԾԾԾԾ ԵԺԵ ԺՈՂԾԾ, ԴԵ-
 ԾԾԾԾԾ ՆԾԾԾԾԾԾ ԴԵԶԻ, ԵԺԾԻԾ ԾԾԾԾԾ-
 ԾԾԾԾ ԾԵ ԺԴԻԾԾԾ ՆՈՎԵՆ ԴԵՆ ՆԵԿԾԾԾ ԺԾԾ-
 ԴԾԾԾ.

ԾԾԾԾ ՆԾԾԾԾԾԾԾ ԺԾԾԾԾԾ ՆԾԾԾԾԾԾ
 ԺԾԾԾԾԾ Ն...

Ձ. 24,3-26,2

24

(3) ԾԵ ԴԵԴԾԻԾԾ ԾԾԾԾԾ ԴԼԻ ԺԴԾԾԾ ԾԾԾ ՆԵ-
 ԴԵՆԾԾԾԾԾԾ, ԺՈՎԾԾԾԾ ԾԾԾ ԺՈՎԾԾԾԾ ԴԵՆԾ-
 ԼԾԾ ԾԵ ԴԵԿՈՎԵ: ԺԴԾԾԾ ԿՈՎԵ, ՈՎԾԾ ԴԿՈՆ
 ԴԵՆ? ԾԵ ԺԵՆ ԵԺԵ ՆԾԾԾԾԾԾ ԴԼԻ ԿԵԶԾԾ ԺԵՆ
 ԺՈՆԾԾԾԾ ԾԵ ԵՆԾԾԾԾԾԾ ԵԺԾԾ ՆՈՎԾԾԾԾ?

[illegible]

(21) ԽՇԹԴԹԱ ԴԿԱՆ ԹՇՄԱՏ ՏՂԻՂ ԾԱԾԻ, ԽԱԹԴԻՆԻ
 ՇԽԵ ԴԿԱ ԾԵՆԵՎԵԹԻԴՆԵՔ ՆՈՓՆԱՆԵՆԻ ԴԻԾԽԻ
 ՇԺԵԹԻ, ՇԽԵՇՈՇ ԿՈՓՇԾ ՇԽՆ. (22) ԾԵ ՈՅԿՈՅԴԻ-
 ԹՈՅԹԸ ՇԽԵ ՍԴԹՈՅՆԾԻՆ ԾՈՂԻՂ ԴԴԻ, ՇԽԵԹԸ
 ՆԵՔԻԽԵ ԿՈՂԴԻՆ ԿՈՅԸԴԴԻ, ԷՈՆՈ ԽԻՂՈՅՆԸ
 ԹՇԹԸՎՆ ՍԴԹՈՅՆԾԻՆ ԾՈՂԻՂ ԴԴԻ. (23) ԹՇՄԱՏ
 ՈՅԿՈՅԴԹՈՅ ԴԻՔԻ ՆԽԺՈՅԵՆ ԹԺՈՅԻՆ: ՇՆԵ, ՇԺԵ
 ՇԽՆ ԺԻՆԵԻ, — ՆԻՔ ԹՈՅ ԴԺԻ, — ԻՈՅ ՆԽՔԵԹԻ.
 (24) ԽՇԹԴԹԱ ՇՈԾՆԻՔ ԺԻՆԵԻ-ԹԵԿՈՅԻՇԽԻՂ ԾԵ
 ԸԽՈՅՔԻՔԵՇԽԻՔԵԿՈՅԻՆ ԾԵ ՆԿՈՓԻՔ ՆԵՆ-
 ՔԵՈՅՆԻՎՆԵ ԾԻԾ-ԾԻՆԵ ԾԵ ԻՂԻՎՆԵ ԴԻԾԽԻ ԸԹՈՅ-
 ԻՂՎԵԹԻ, ՈՅԿՈՅԴԹՈՅԹԸ ՍԴՈՅԽՆԻՆ, ԽԻՂՈՅՆ-
 ԸՇԸ ԹՇԹ. (25) ՇՆԵ ԴՆԻԽԵ, ՔԻՔԵՔԵԽ ՆԵԽԺՈՅ
 ԹԺՈՅԻՆ. (26) ՈՅԿՈՅԴԹՈՅ ՆԽԺՈՅԵՆ ԹԺՈՅԻՆ: ՈՅԾ-
 ՇՎԻՈՆԵ ՇԽՆ, ԻՈՅ ՆԵՔԵՈՅԵԹ: ՇՆԵ ԴՆԻԽԵ,
 ՆԵՈՅԻՂԹԵ ՍԻՔ ՇԽՆ, ԻՈՅ ՆԽՔԵԹԻ. (27) ԽՇԹԴ-
 ԹՈՅ, ԴԻԹՇԽԸ ԴՆԻՇԵՆ ԽԵՆ (44 r) ՆԵԹՈՂԻՇԻՆ
 ԹՆԻՆ ՇՈԹՈՆԵԽԵԻԹ ԾԵ ԻՇԻ ԴԻԾԽԻ ԾԵՆԵԽԵՆ-
 ՇԻԹԻ, ԴԴԻ ԴԿԱՆ ԹՈՆԻՇԵՆ ԽՆԵ ԿԵԸՆԵՆ. (28)
 ԽՇԹԴԹԱ ՆԵՇԸՇԸ ԹԽՈՅ ԴԿԱՆ, ԹՈՅԻ ՍԴԽՎԻՆ
 ՈՅԿԻՎԻ. (29) ԷՈՆՈ ԹԻՎՆԻՈՅՆԵՇ ՍԴԹՆՈՅԵՇ
 ՏԻՂԱՆԵ ԹՆՆ ԹՇԹ ԾՈՂԸՆԵՇ ԹՆԻ ԾԵՎԻՆԾԻՆ ԾԵ
 ԹԹՈՂԵԽԻԹԵՆ ՇԽԵ ՆԵԹՈՆԸՆ ԻԸԹԴԻՆ ԹՎՆ, ԾԵ
 ԴԵԽՆԿՈՅՆԵԻՆ ԾԵԹՈՆԸԴԻՆ ՆԻԸԴԹ, ԾԵ ԽԵՆԻ
 ԸՇԹԵՆԻ ՍԴԽԽԻՆ. (30) ԾԵ ԹՇՄԱՏ ՆԵԹՈՅԻՆ
 ՆԵՔԵՇԽԻՆ ԽՆԵ ԿԵԸՆԵՆ ԸՇԹԵ ՍԻՔ, ԾԵ ԹՇ-
 ՄԱՏ ՆԵԿԻՎԻՆ ԿՈՂԴԻՆ ԷՈՅԻՆ ԺՈՅԿԵՆԻՆԵՆ.
 ԾԵ ՆԻՆՈՅ ԽԻ ԿԵԸՆԵՆ ԹՈՅԵԽԵՆ ՈՅԿԻՆ-
 ԸՇ ՆԻՇԸ ԸՆԵՇԸ ԽԵՆԸՇ ԾԵ ԾԻՂԻԹԸ ԹԽԵՆ-
 ՆԸՇ. (31) ԾԵ ՔԵԽԵՆԻՆԻՆ ՇՆՆԻՆՈՅԻՆ ԹՎՆԻ
 ՆԵԿԽԻԹԸ ԾԻՂԸՇ ԾԵ ՍԴԽԻՎԻՆ ԽԻՂՈՅԻՆ
 ԹՆԻՆ ՈՅԸԸՇՆԵ ԺԽԸՇ ԿԻՇԸՆԵ ԸՆԵՆԸ
 ԴԻԾԽԻ ԿԻՇԻԹԻ ԹՇԹԸ. (v) (32) ԷՈՆՈ ՆԻՈՅՆԵ-
 ՆԵՆ ՆՔԵԽԻԹ ՆՆԵՆ: ԴԸՇԽԸՇ-ՆՆ ԽԵԿԵՆ
 ԽԷՈՅԻ ԹՆԻՆ ԾԵԻԻՇ ԾԵ ՓՈՅԽԸՆԻ ՆԵԹՈ-
 ԽԵՆ, ՈՅՔՈՅԸ, ԽՇԹԴԹԱ ՇԵՆՈՆ ՇԽՆ ՆԵ-
 ՓԵՈՅԻՆ. (33) ԴԴԻԸՇ ԹԺՈՅԻՆ ՈՅՆ ՆԻՆՈՅ ԴՆԻ
 ԿՈՂԴԻՆ, ՈՅՔՈՅԸ, ԽՇԹԴԹԱ ՇԵՆՈՆ ՇԽՆ,
 ԿԵԽԸՇ ՆԻՇԸ. (34) ՇԻՔ ՆԻՔԿ ԹԺՈՅԻՆ: ՇԽԵ
 ՔԵԽԿԻՆ ԻԸԹՆԵՆԻ ԴՆԻ, ԴԻԾԽԻԹԻ ԴՆԻ ԿՈՂԴԻՆ

բայն թիւն ծածկելն ըստ իրենց ԳԵՐԸ. ԹԱՅԻՆ ԴԳ-
ՈՆ ԵՂԻՆԻ ԾԵ ՈՒՏԴԻՇԸ ԿԵՂԵՐԸ:

(1) ԹԵՄԻՆ ԴԵՆԴԵՐՆԵՆ ՆԵՆՈՒՊԴԻՆԻ ԸՇԹԸ
ԸԹԹԸ ԺԵՆԵՐԱՅԵՐ, ԺԱԹԻՆԵՐ ԸՈՒՄԱՅԻՆ ՆԵՐ-
ԹԻՆԻ ԳԵՆԻ ԾԵ ՂԵՐԻՇԻՆ ԹԻՂԵՂԵՐԸ ՆԻՆԵՐ
ԾԵ ՆԻՆԵՐ. (46 r) (2) ԵՈՆՈ ԵՈՒԹԻՆ ԴԴ ԹԵՐ-
ՂԵՐԻ ԴԴՆԻՆ ՆՈՒՄԻՆԻ ԾԵ ԵՈՒԹԻՆ — ՎԻՆԻՆ.
(3) ԹԻՆՈՒՄԻՆ ՆՈՒՄԻՆԵՐ ԹԵՐ ՆԵՐԹԻՆԻ ԹԵՐԻ
ԾԵ ԸԹԸ ԹԻՈՒՆ ԹԵՐ ԳԵՐԸ ԵՂԻ. (4) ԵՈՆՈ
ՎԻՆԻՆԵՐ ԹԵՐ ԹԻՈՒՆ ԹԵՐ ԳԵՐԸ ԵՂԻ ՏՈՒ-
ՏԻՆԵՐ ԹԵՐԹԸ ՆԵՐԹԻՆԵՐ ԹԵՐԹԸ ԳԵՐԸ. (5)
ԾԵ ԾԵՐԱՅԻՆԵՐ ԹԵՆ ՆԻՆԵՐԸ ԹԻՆՈՒՄԻՆ
ՎՈՒՄԻՆԵՐ ԾԵ ԾԵՐԻՆԻ. (6) ՍՈՒՇՈՒՄԻՆ ՈՒՄԻՆ
ՈՒՇՈՒՄԻՆ ԴԴ, ԴԵՐԸԹԻՆ: ԸՆԸ ԴԵՐԸ, ՆԻՆԻ
ՍԻՆԵՐ, ԸՈՒՄԻՆ ԾԵ ԹԻՂԵՂԵՐԸ ԹԵՆ.
(7) ԹԵՄԻՆ ԸՈՒՄԻՆ ՎՈՒՄԻՆ ԴԴ ԺԵՆԵՐԱՅԻՆ ԾԵ
ԸՈՒՄԻՆ ՆԵՐԹԻՆԻ ԹԵՐԻ. (8) ԵՈՆՈ ՆՈՒՄԻՆ
ԴԴ ԴԵՐԱՅԻՆ ՎԻՆԻՆԵՐ ԹԵՐ: ԹԵՐԸ ԻՈՒՄԻՆ ԵՂ-
ԵՐԸՆԸ ԳԵՐԱՅԻՆ, ԺԵՐԹԻՆ ՆԵՐԹԻՆԻ ԻՈՒ-
ՄԻՆ ԾԵՐԱՅԻՆԸ. (9) ԹԻՂԵՂԻՆ ՎԻՆԻՆԵՐ ԹԵՐ
ԾԵ ՆԻՆԵՐ: ԻՈՒՄԻՆ ԴԴ ՂԵՐԱՅԻՆ ԻՈՒՄԻՆ ԾԵ
ԳԵՐԱՅԻՆ, ԺԵՐԹԻՆ ԹԵՐԻՆԸ ՆԵՐԸՏԻՆԸ ԾԵ ԴԴ-
ԹԻՆ ԳԵՐԱՅԻՆ. (v) (10) ԾԵ ԴԵՐԸԹԻՆ
ԹԵՐԻՆԸ ԴԴՆԻ ՆԴԸՐԸ, ԹԵՐԻՆԸ ՆԻՆԸ ԴԴ ԾԵ
ՂԵՐԸԹԻՆԸ ԴԴ ՍԻՆԸ ՆԻՆԸ ԳԵՐԸ
ԺԱՅԻՆԸ ԹԵՆ ԾԵ ԾԵՐԱՅԻՆ ԿԵՐԻ. (11) ՍԻՆԸ-
ԹԵՐ ԹԵՐԸ ԹԵՐԸ ՆԵՐԱՅԻՆ ՆԵՐԱՅԻՆԸ ԴԴ ԺԵՆԵՐԱ-
ԻՆ ԾԵ ԴԵՐԱՅԻՆ: ՈՒՄԸ, ՈՒՄԸ, ՂԵՐԱՅԻՆ
ԻՈՒՄԸ! (12) ԹԻՂԵՂԸ ԾԵ ՆԻՆԸ ԹԵՐ: ԸՐԻՆ
ԴԴՅԻ ԳԵՐԱՅԻՆ: ԸԹԸ ԴԴՆԸ ԳԵՐԱՅԻՆ. (13) ԴԴՅԻՆ-
ԹԻՆ ՈՒՄԸ ԳԵՐԱՅԻՆԸ, ԺԵՐԹԻՆ ԸԹԸ ԴԴՆԸ ԸՈՒ-
ԴԴ, ԸԹԸ ԸԹԸ. (14) ԴԵՐԸԹԻՆ-ԴԴ ԺԵՐԸ
ԹԵՐԸՆԸ ԿԵՐԸ ԴԵՐԸ ԾԵ ԹԵՐԱՅԻՆ ԹԵՐԸ
ԳԵՐԸ ԾԵ ԹԵՐԱՅԻՆ ԹԵՐ ԹԵՐԱՅԻՆ ԳԵՐԸ; (15)
ԾԵ ԺԱՅԻՆԸ ԹԵՐԱՅԻՆ ԵՈՒՄ ԺԵՐԸ, ԺԱ-
ՅԻՆԸ — ՈՒՄ ԺԵՐԸ ԾԵ ԺԱՅԻՆԸ —
ԴԴՆԸ, ԿԵՐԸ-ԿԵՐԸՆԸ ԹԵՐԸՆԸ ԿԵՐԸ ԳԵ-
ՆԸ, ԾԵ ԹԵՐԸ. (16) ԾԵ ԹԵՐԱՅԻՆԸ ԹԵՐԸ

ԾԵ, յՈՁԳԻՆԹԵՐԻ-ՂԴ ԷՕՏԳԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԹՂՈՁ,
 ԵԺԹԵԵ ԹԵՆ ՆԵԾԵ ԾԵ ՍԵԼԻԽԵԵ ՆԷՕՏԵՇՈՒԵ ԷՕՏԳԻ
 (47 r) (17) ԴԼԻԴԻԴԻ, յՈՁԳԻՆԹԵՐԻ-ՂԴ ՕԼԻ ԹՂՈՁ,
 ՍԵԼԻԽԵԵ ՆԷՕՏԵՇ ՕԼԻ. (18) ԷՕՆՕ յՈՁԳԻՆԹԵՐԻ-
 ՂԴ ԴԻԳԻ ԹՂՈՁ, ԲԵԼԻԴԵԵ ԾԵ ԹՕԳԵԵԵԼԵԵ ԾԵ
 ԾԵՆՓՆԵ ԴԵԳԵՆԻ ՂԴ ԺՕՏԵԵԵԵԵԵ ՕՏՓՆԵԵ ԹՆ
 ԳԵԼԵԵԵԵ. (19) ՍԵԾԵԼՕԵԵ ԹԻԵԴԻՆԵԵ ՍԵԾԵԵ
 ԹՕԴԵԵԵ ՕՏՓԵՆԻ ՂԴ ԹԵԳ ԹՕԵԵԵԵՇ ծԵ ՆԻ-
 ԷՍՕՏԵ-ՍՕ ԹՕԵԵԵԵԵ ԹԵԳ ԳԵԵԵ. (20) ԾԵ ԲԵԼԻԴԵ,
 յՈՁԳԻՆԹԵՐԻ-ՂԴ ԷՕՏԳԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԹՂՈՁ, ԹՕԵԼԻ-
 ԳՕՏ ԹԵՆ ՆԷՕՏԵՇՈՒԵ ԷՕՏԳԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԾԵ
 ՆԻԺՕՏԵ: ՕՏՓԵՆՕ, ԷՕՏԳԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԹՕԵԴԵ,
 ԵՆԵ, ՆԷՕՏԵՇ ԷՕՏԳԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ՍԵԼԻԽԵԵ. (21)
 ՆԻԺՕՏԵ ԹԵՆ ՕՏՓԵՆԹԵՐԻ ԳԵԼԵԵԵ: ԿԵԳԻՆ, ԹՕ-
 ԵԵՕ ՆԵԵԴԵԼՕ ԾԵ ՆԵԼԻԹՕՏԵԵՕՕ, ԹԵԼԻԴԵԵ ՆԵԾԵ
 ՆԵԼԻԹՕՏԵԵ ԴԺԵԵ, ԹԻԵԴԻՆԵԵ ՆԵԾԵ ԾԵԼԵԾԵԼԻ-
 ԵՕ ՍԵԵ; ՍԵԴԵ ՆԵԵԼԻԽՕՆԵԵ ՕՏՓՆԵԵ ՍԵԼԵԵԵԵ!
 (22) ԹՕԴԵԵԵ, յՈՁԳԻՆԵԵ-ՂԴ ՕԼԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԹԻ-
 ԴՈՁ, ԾԵ ՆԻԺՕՏԵ: ՕՏՓԵՆՕ, ՕԼԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԹՕ-
 ԵԴԵ ԹԻ, ԵՆԵ, ՆԷՕՏԵՇ ՕԼԻ ԺԵԽԺԵՅԻՈՒԵ (v) ՍԵԼԻ-
 ԽԵԵ. (23) ՆԻԺՕՏԵ ԹԵՆ ՕՏՓԵՆԹԵՐԻ ԳԵԼԵԵԵ:
 ԿԵԳԻՆ, ԹՕԵԵՕ ՆԵԵԴԵԼՕ ԾԵ ՆԵԼԻԹՕՏԵԵՕՕ!
 ԹԵԼԻԴԵԵ ՆԵԾԵ ՆԵԼԻԹՕՏԵԵ ԴԺԵԵ, ԹԻԵԴԻՆԵԵ
 ՆԵԾԵ ԾԵԼԵԾԵԼԻԵ ՍԵԵ; ՍԵԴԵ ՆԵԵԼԻԽՕՆԵԵ
 ՕՏՓՆԵԵ ՍԵԼԵԵԵԵ! (24) ԹՕԴԵԵԵ ՂԴԵԵ, յՈ-
 ԶԻՆԵԵ ԴԻԳԻ ԺԵԽԺԵՅԻ ԹՂՈՁ, ԾԵ ՆԻԺՕՏԵ: ՕՏՓ-
 ԵՆՕ, ՕՏՓՕՕԵԴԻ, ԻԵԹԵԳՕՏ ՓԵԳԵՆԵ ԿԵԵ ԵԵԼԻ ՍԵԵ:
 ԹՕԴԵԼԻ, ՆԵԾԵ ԵԼԵ ԾԵՆԳԵԼԻ, ԾԵ ՍԵԼԻԽԵԵԼԻ, ՆԵ-
 ԾԵ ԵԼԵ ՂԵԵԼԵԵԵԵԵԵ. (25) ՍԵԹԵՍԵԵ, ԾԵ ԲԵԼԻ-
 ԴԵ ԾԵ ԾԵԴԵՓԵՆ ԺԵԽԺԵՅԻ ՂԴ ՍԵԼԻ ԺՕՏԵԵԵԵ-
 ՆԵ. ԵՆԵ ԴԵԼԵԵ, ՍԵԼԻ ՍԵԵ ԳԵԵԵ ԵԼԵ. (26) ԹՂՕՏ-
 ԼՕ ՕՏՓԵՆԹԵՐԻ ԹԵԼԵԵ ԾԵ ՆԻԺՕՏԵ ԹԵՆ: ՕՏԵԼԻ-
 ԳՕՏԻՕ ԹՕԵԵՕ ԾԵ ԹԵԾԵԵԼՕ, ՕՏՓՕՕԵԴԻ, ԻԵԹԵ-
 ԳՕՏ ԹՕԴԵԼԻ, ՆԵԾԵ ԵԼԵ ԾԵԴԵԵԵԼԻ, ԾԵ ՍԵԼԻԽԵ-
 ԼԵԵ, ՆԵԾԵ ԵԼԵ ՂԵԵԼԵԵԵԵԵԵ. (27) ՏԵԼԵ-ԴՕ
 ԾԵԾԵԵԵ ՍԵԵԵ ԴԵԳԵՆԻ ՂԴ ԵԴԵ ՆԵԴԵՏԻՕՕՕԵ,
 ԾԵ ԹՕ-ԹԵԵ-ԴԵ ԾԵ ԹՕԴԵԴԻ ԵԴԵ ԵՈԵԵԾԵԼԻԵ-
 ԵԴԳՕՕԻ. (48 r) (40) ... ԵԹԵԵ ՂԵԵԵ ԳԺՕՏԵ:
 ԻԵԴԵԼԵԵ ՆԵԾԵ ՆՍԵԴԻ ԴԻԳԵԵ ԵԹԵՆ ԹԵԼԻԽԵ-
 ԳԵԼԵԵԵ ԻԵԵԵԵ, ԹԻ ԹԵԵԴԵ. (41)

ቅርፃዎች ሕታዕላር፤ ቅርፅዎችዎች ቅርፅ: ቅርፅዎች-
 ስጦት ከገጽገጽ, ቅርፅዎችዎች, ርዕሰዎች ቅርፅ ስርዓት-
 ወዘተ, ርዕሰዎች-ገጽ ርዕሰዎችዎችዎች ርዕሰዎች-
 ርዕሰዎችዎች ቅርፅ ርዕሰዎችዎች ቅርፅ, (42) ቅርፅዎችዎች
 ቅርፅዎች ቅርፅ ርዕሰዎች ቅርፅ ርዕሰዎች; ቅርፅዎችዎች-
 ቅርፅ ቅርፅ ርዕሰዎች ቅርፅ; (43) ወዘተ, ቅርፅ
 ርዕሰዎች ርዕሰዎችዎች ቅርፅ; ርዕሰዎችዎች ርዕሰዎች, ቅርፅ
 ርዕሰዎች ቅርፅ; ወዘተ, ወዘተ, ቅርፅ ርዕሰዎችዎች
 ርዕሰዎች, ቅርፅ ርዕሰዎች ቅርፅ ርዕሰዎችዎች ርዕሰዎች-
 ርዕሰዎች, ቅርፅ ርዕሰዎች ቅርፅ ርዕሰዎችዎች ከገጽገጽ. (44) ቅርፅዎች ቅርፅ-
 ወዘተ, ቅርፅዎች ቅርፅ: ወዘተ, ወዘተ ርዕሰዎች, ርዕሰዎች ርዕሰዎች
 ርዕሰዎች ርዕሰዎች, ርዕሰዎች ርዕሰዎች, ርዕሰዎች ወዘተ, ርዕሰዎች
 ርዕሰዎች, ርዕሰዎች ርዕሰዎች, ርዕሰዎች ርዕሰዎች, ርዕሰዎች ወዘተ, ርዕሰዎች
 ርዕሰዎች (v) ርዕሰዎች-
 ወዘተ, ርዕሰዎች? (45) ቅርፅዎች ቅርፅዎች ቅርፅ ቅርፅ
 ሕታዕላር ቅርፅ: ቅርፅ ርዕሰዎች ሕታዕላር: ቅርፅዎችዎች
 ሕታዕላር ወዘተ ሕታዕላር ቅርፅዎችዎች, ቅርፅ ሕታዕላር
 ቅርፅዎች. (46) ቅርፅ ቅርፅዎች ሕታዕላር ሕታዕላርዎችዎች
 ሕታዕላርዎች, ወዘተ ቅርፅዎችዎች — ሕታዕላርዎች
 ሕታዕላርዎች.

26

(1) ቅርፅ ሕታዕላር, ሕታዕላር ቅርፅዎችዎች ሕታዕላር ሕታዕላር
 ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር, ሕታዕላር ቅርፅዎችዎች ሕታዕላር
 ሕታዕላር: (2) ወዘተ, ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላርዎች ሕታዕላር
 ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር, ቅርፅ ሕታዕላር ሕታዕላር ቅርፅ-
 ሕታዕላር ወዘተ-ሕታዕላር?

ሕታዕላር ወዘተ ሕታዕላር ሕታዕላር ቅርፅዎች
 ሕታዕላር

፩. 26,3-26,16

(3) ቅርፅዎች ሕታዕላር ቅርፅዎችዎችዎች ሕታዕላር ሕታዕላር
 ቅርፅ ቅርፅዎችዎች ሕታዕላር ሕታዕላር ቅርፅ ሕታዕላር
 ሕታዕላር-ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር, (4) ቅርፅ ሕታዕላር-
 ሕታዕላር, ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር. (5)
 ወዘተ ሕታዕላር: ወዘተ ሕታዕላር (49) ወዘተ ሕታዕላር,
 ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር. (6) ወዘተ
 ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር, ሕታዕላር ሕታዕላር
 ሕታዕላር, (7) ቅርፅዎች ቅርፅ ሕታዕላር, ሕታዕላር
 ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር ሕታዕላር

16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

40. ԳՊՈՒՄԴԱԾ ԻՍԿՐԻՄ, ԺԱՆԵՐԻ, ԴԻՏ ՇԻՍ, ԺԱԹԴԻՅԺՇԻՄ
 ՂԱՇԻ ԿՐԻՄ? (69) ԷՈՒՈԱ ՍԴԵԺԻ ԴՅԻ ՂԵՈԱՆԻ ԺԵՆ
 ԿՐԻՄ ԺԻ ԺՈՒԴԻՇԻ ԺԻՆԻ ԴԺԴԻ ԺԿՐԻՇԻՄ ԺԻ
 ՆԺԺՈԱԻ ԺԵՆ: ԿՐԻՇԻ ՂԿԻՇ ԴԴԵՈԱՆԻ ԴՇԻՇ ՂԱՇԻ-
 ԴԴԻՇԻՇ. (70) ԷՈՒՈԱ ԺԻՇ ԴԴԻՇԻ-ԿՈ ԲԻՇԻԿ ԿՈ-
 ԴԴԻՇԻՇ ԺԻ ԴԺԺԻՇ: ՇԺԻ ԴԴԻՇ, ԺԵՆԻ ՂԵԿԿ. (71)
 ԺԻ ԴԴԻՇԻՇԻ ՂԱՇԻՇԻՇ ԴԴԻ ՂԱՇԻԿ ԿՐԻՇԻ,
 ԴԴԻՇ ԴԴԻ ՆԵՈԱԻՇԻՇ ԺԻ ՆԺԺՈԱԻ ԺՈԱԻ ԺԻՇԻՇ-
 ԺԻՇԻՇ ԺԻՇ: ԴԴԻ ՂԿՈ ԴԴԵՈԱՆԻ ԴՇԻՇ ԻՇԵՈԱԻ-
 ԴԴԻՇԻՇ. (72) ԺԻ ԺԴԺԺԻՇԻ ԴԴԻՇԻ-ԿՈ ՍԴԵԺԻ ՓԻ-
 ԴԻՇ ԺԻ ԴԺԺԻՇ, ԴԴԻՇԻՇԻՇ: ՇԺԻ ԴԴԻՇ ԿԻՇԻ ԴԴԻ.
 (73) ԺԻ ԿԴԺԻՇԻՇ ԺԴԻՇԻՇԻՇ ԿԻՇԻՇ ԺՈՒԴԻ-
 ՇԻՇ ԺՈԱԻ ԺԻՇԻՇԻՇԻ ԴԴԻ ՍԴԵԺԻՇ ԺԻ ՆԺԺՈԱ-
 ԴԻ ԺԵՆ: (v) ՏԴԿԻՇԻՇԻՇ ԿՐԻՇԻ ԺԻՇԻՇԻ ԵՇԺ,
 ՆԴԵԿՈԱԻՇԻՇ ԿՐԻՇ ՂԱՇԻՇԻՇԻՇԻՇ ԿՐԻ. (74) ԺԻ-
 ԿՐԻ ՂԵԿՈ ՍԴԵԺԻ ԿԴԵՈԱԴԴԻՇԻՇ, ԴԴԻՇԻՇԻՇ: ՇԺԻ
 ԴԴԻՇ ԿԻՇԻ ԴԴԻ. ԺԻ ԺԴԴԴԴԴԻՇԻ ԺԻՇԻՇ ԿԴԴԻՇ.
 (75) ԺԻ ԺԴԴԴԴԴԻՇԻ ԺՈԴԿԴԴԻՇ ՍԴԵԺԻՇ ՆԴԵ-
 ԿՈԱԻՇ ԴԴԻ ԴԴԵՈԱՆԻ, ԺՈՒՇԻՇ ՆԺԺՈԱԻ ԺԵՆ, ԴԴ-
 ԴԻՇԻՇԻՇ: ԺԻՇԻՇԻՇ ԿԴԴԻՇԻՇԻՇԻ ՆԻՇԻՇԻՇ ԴԴԻ-
 ՇԻ-ԺԿՈ ԺԻ. ԺԻ ՂԱՇԻՇԻՇ ՂԱԻՇ ԺԻ ԵԴԺՈՇԻ
 ԺԻՇԻՇ.

27

(1) ԺԻ ԴԴԻՇԻՇԻ ՂԱՇԻՇԻՇ, ՆԺԻՇԻՇ-ԿԴԴԻՇ
 ԿՈՒՇԻՇԻ ԺՈՒՇԻՇԻՇԻՇԻՇԻՇ ԺԻ ԺՈԴԴԴԴԻ-
 ԿՈԱԻՇԻ ԴԴԻՇԻՇԻ ԴԴԵՈԱՆԻՇԻՇ, ԺԻՇԻՇ ԺՈԱԻՇԻ
 ԴԴԻ. (2) ԺԻ ԿԴԴԴԻՇ ԴԴԻ ԺԻ ԺԴԴԴԴԴԻՇ ԺԻ ԺԴԴ-
 ԴԻՇ ՍԴԻՇԵԴԻՇ ԺԻՇԻՇԻՇ.

ՆԻՇԻՇԻՇԻՇ ԴՈՒՇԻՇԻՇ ԺԿԿ — ՇԻՇԻՇԻՇ

с. 13,31-15,8

13

(31) ԺԻ ԺԻՇԻՇ ՂԱՇԻՇԻՇ ԴԴԻ, ԴԺԺԻՇ ԴԴԵՈԱ:
 ՇԴԻ ՂԻՇԻՇ ԺԻ ԿԻՇԻՇԻՇ, ԺԻ ՈՒՇԻՇԻ ԴԻՇԻՇ ՂԻ-
 ԺԻ ԺԴԻ ԴՇԻՇ. (32) ԴԴԴԴԴԴԴԴԴ ՈՒՇԻՇԻ ՂԻՇԻՇ
 ԺԴԻ ԴՇԻՇ, ՈՒՇԻՇԻՇԻՇԻՇ ՇԻՇԴԴԻ ԴԴԻ ԴՇԴԴԻՇ
 ԴԴԴԴԻՇ ԴՇԻՇ ԺԴԴԴԴԴԴԴԴ ՇԻՇԴԴԻ ԴԴԻ.
 (54 r) (33) ԿԴԴԴԴԴ, ԺԴԴԴԴԴ ԿԻՇ ԴԺԴԴԴԴ ԴՇԻՇ

93

ԳՇԴԴԳ ԳԿՆԴԳ, ՕՄԿՕՄԴԳՄ ԸԽԸ ԴՂՈՆ ԴԴԿԸՄԵԸ
 ՆԴԾԸ, ԴՂԽԴԴԴ ԸԽԸԸ ԳԻՕՄԴԴ, ՕՄԿՕՄԴԳՄ ԸԽԸ
 ԾԸԸԾՂԽԴԳ ԿԴԶ ԳԸԴԸ. (5) ԶԴ ԴԸԽ ԴԴԿԸՄԴ ԾԸ
 ԳԻՕՄԴԴ — ԽԸՈՄԴ. ԽՈԶԴԴԴ ԾԸԸԾՂԽԴՆ ԿԴԶ ԳԸ-
 ԴԸ, ԾԸ ԶԴ — ԶԴՆ ԳԸԴԸ, ԸԶԸԴ ԶՈՂՈՈՆ ԴԸԿՈՓԴ
 ԶԽԸԴԸԴ ԾԸ ԿԴԳԴԴԴ, ԽԸԶԴԳՄ ԳԿԴԴԽ ԿԴԶՆԸ
 ԸԽԸԽԸ ԶԸԴ-ՂԴԸ ԿՈՓԸԾ ԸԽԸԸ ԴԽԳ. (6) ՕՄԿ-
 ՕՄԴԳՄ ԴԴԴԶԴ ԸԽԸ ԾԸԸԾՂԽԴՆ ԿԴԶ ԳԸԴԸ, ՂԸԴ-
 ԴԸԽԶԴՆ ՂԸԽԴ, ԴԴԸԽԸԸ ԴԸՆԸԴԴԴԴ, ՂԴ ՂԸԴ-
 ՍԶԸ, ԾԸ ՍԴԿԽԴՂՈՄ ԴՂԴ ԾԸ ԸԴԸԸՆԸ ԾԸԸՆԸԸ
 ԾԸ ԾԸԴԴՕՄԴՆ. (7) ՕՄԿՕՄԴԳՄ ԾԸԸԾՂԽԴԳ ԿԴԶ ԳԸ-
 ԴԸ, ԾԸ ՆԴԸԿՕՄԸԴ ԿԴԶԴ ԳԻՕՄԴԴ ԳԸԴԸ ԴՂԴԴԴ,
 ԽԸԽԸԸ ՂԴԴԶԴՆ, ԴԳԸՈմԴԳ, ԾԸ ՂԴԿՈՆ ԳԻՕՄԴԴ.
 (8) ԸԶԴԳ ԴԶԴՈՆ ԶԸԶԸ ԿԴԶԴ, ԽԸԽԸԸ ԴԸԿՈՓԴ
 ԶԽԸԴԸԴ ՂԸԶՈՂՈՈԳ ԾԸ ՂԿԴԴԳ [ԿԴԶԸ ԶՈ-
 ԲԸՓԴ].

ԴՈԸԴԴ ԶՈՆԸԴ
 Դ Ո Դ Դ Դ Դ
 (ԴԸԲԿԴԴԸԴԴ)

Sin.-36. (232 r) ՆԸԿՕՄԸԽԴՆՈ, ԸԴԴԴԸ ԶԸԶՈ-
 ԳԸԴՆԸ ԶԸՓԸՕՄԴՆ ՆԸԴՆԴ ԸԽԴ ԿՈԴԴԴԳԸ ՆԸ-
 ԲԸԶԴԴԴԸ ԾԸ ՂՈՄԴՆ-ՆԸԳԻՕԶԴԴԴԸ ԿԸԸԸԸ-
 ԳԸ, ԽԸԶԴԳՄ ՂԸԴԸԸԸԽՈՂԴ ԳՕՄԸԴԸ ԸԴԴԴԸ
 ՆԴԴԲԸԶՕՄԴՆԸ ԿՕՄԸԴԴԸ ԶԴԸԸ.

ԾԸ ԳԸԴԸԲԸԶԸԸԸԸ ԾԸԸԿՈԴԴԴԴ ԸԴԴ-
 ԴԸ ԶԴՆ ԾԸ ԶԽԸԴԸԸՓԴԴԴԸ ԿՕՄԸԴԴԸ ԶԴ-
 ՆԸԸ, ԾԸ ԽԸԶԴԳՄ ԸՈԸԴՆԴԴ ՆԸԿԴՈՆԴԸ
 ՆՕՄԴԴԴԴԸ ԶԴՆ ԾԸ ՂԸԴԸԶԸԸԸԸԸԴԴԴ ՂՈ-
 ԴԴԸԸՆԸ ԿԴՈՆԸ ԶԴՆ, ԾԸ ԸԿԴԴԸԸ ՂԴԶՈԴԸԴ-
 ՆԿՈՓԴ ՆԴԽՆԸ ՂԴԶՈՆ-ԸԴԴԴԸ ԴԸԿՈՓ(v)ԳԸ
 ԶԴԸԸ ԾԸ ՂԸԴԸԸԸԸԸԸԸ ՂՈԴԴԸՆԸ ՆԸՍՕՄԴ-
 ՎԴԴ ՆԸԴՈԸՂԴԸԸ ԶԴԸԸ.

ԴՂԽԴԴԴ ՍԽՈԶԸԴ ԲԶԴԸԸԸ ԾԸ ՆՕՄԴԴԽԸԸ
 ԶԸԶԸԸԸ ԾԸ ՆԸԸԸՈԴԴԸԸ ԶԸԸԸ ԶԽԸԴԸԸ-
 ՓԴԽԴ ՄԴԽ-ԸԽԸԸ ԶԴԸԸԸԸԸ, ՍԴԴՈ ԿԴԶՈ
 ՆՈՓԽՈԴ, ԽՈԶԴԸԸ ՍԴԸ ԴՍՈԴԴԴՆ ԶԽԸԴԸԸ
 ՆԸԽԴԴԴԴ ՆՕՄԸԸ ՆԸԸԸՈԴԽԴԴԸԸ, ԽՈԶԴԸ-
 ԴԴ-ՂԴ ՍՕՄԴԴԴԸԸ ԿՕՄԸՈԸԴՆ ԿԸԶԸԸ ԿՕՄԴԸԸ,
 ԴԴԸԸԸԸ ԸԸ ԳԸԴԸ-ԲԸԽՆԸԶԴԴՆԸ ԲԿԸԸԸԸ,

ፅር ገጽጳጽጽ ገገ ሃገሌኸር ፅዕፍርህይገሐኒር ካዕ/ሃ-
ካገላገሌርህ, ሐርታገዕጳ ፅዕፍርህይገሐኒር ዋገሐሃገ ፅገፍገ,
ፅር ገይሃፍ ፅርፍ, ሐዕፅገፍገ ፅዕፍርህይገሐኒር ፅገፍገ
ኸርፅ ፅር ፍዕፍገሃገሐገ-ርገፅርፅ ፅገፍገ: ሐርገፅገፍ ገር-
ሐገሃገ ገሌገ ከዕፍገፍገ ካርርገ (235 r) ገርፍገሐሃዕፍገሃገሌገ,
ሃገፍገርገፍገ ከዕፍገፍገ ገርፍገህይገሃገሌገ.

፱. ሃገፅፅገዕፅርፅ ርበፅዕፍገሐገሌገ ሃርሐኒርሃር ፅዕፍ-
ኸሐገሌገ ገዕፅፅርፍገሌገ ሓዕፍገሃገፍ ካዕሃካሃገሌገ ፅዕ-
ፍርህይገሐኒር, ሌይዕፍገፅ ገፍፍፅገ ፅዕፍገህርሐገ ገገፅዕፅር
ሐርፅ ገዕፅፅርፍገሌገ ህገሐኒር, ሃገገፅር ሓዕፍገሃገሌገ ፅገፍገ
ፅር ገይገፍ ርፍገገፍዕፍገ በፅዕፍገሌገፅ ፅፅገዕፅርሐገ
ሌርካዕፍገሐፍገገገገገፍገ ፅገፍ ሓዕፍገሃገሌገሌገ ፅርሐጸዕፍገፍ-
ገፍ, ሐዕፅገፍገ ፅርህ ገርፅዕገካዕፍገፍገ ፅር ገካዕፍገሐፍገፅ.
ፅር ገሐሓዕፍገ ሃገሐፅርፍ ፅርፍ ርፍገገፍዕፍገ ፅርህ:
ሐርሌገ ሃፍካዕፍገ ገሓ ሃገፍ ርሓ? ደዕፍዕ ፅርፍ ገሐሓዕፍገ:
ፅገ ርፍገገፍዕፍገ ኸርሐ ዕፍፍገሌገፅ ፅር, ገፍፍገፅፅገፍገ ፅገ
ገካዕፍገሐፍገፅ ሌርካዕፍገሐፍገገገገፍገ ገሌገ, ፅርገፅገፍገ ፅገ
ፅርገገፍገፅ ፅርህ ገገፅር ገገፅገ ሃፍካዕፍገሌገፅፅገ.

ገ. ርፅሃር ህገይገ ሃዕፍገፍገ, ሐዕፅገፍገ ገሃዕ ገርገ-
ሐገሌገ ፅገፅገሌገ ፅርፅገሌገ ከዕፍገፍገሌገ ሌርሃርፅፅገ, ገሃፍ-
ይፅዕፍገፅ, ገገገገፍገፍገ ሐርፅ ፅገህ ፍርፍገ, ገፍፍገፅፅገፅ:
ዕፅገህ ገገሃርገ ፅገ ፅርፅገፅገህገህ ፅዕፍገህይገሐኒር ፅገ-
ፅገሌገ ጸገሐርህፅገህገህ, ርበገሐዕፍገፅ ገሐፍገ ሐፅርፍገ-
ገርፍገ ፅገህ ፅዕፍገህይገሐገህፅፅገ. ፅር ርሐር ሃፍፍገዕፅር
ሃገሐፅርፍ ፅር ገፍፍገፅፅገ ፅርገሐገካር ፅገካርፍገፅፅገፅ
ሌርሐገካገፍገህገ, ሐርፅፅገ ሐፅርፍገ ሃገፅዕፍገሐሃገፍ ፅር —
ፅርሐይገፅ ሐፅገህ ፅገህ, ፅዕፍገፅ ሃገሐገር ፅር ገይገፍ
ገዕፍገፅገ ገገ ሐፅገህፅ ፅገህ ፅገሃርሐገ ርይገፅርሐገ
ገገፅ ገካገህገህገህ ሃገፍገ ፅር ሃፍፍገፅፅገ, ሐርፅገፍገ
ርሐር ፅዕገካፍገፅ ገገ ሃርፅገ ርበገሐዕፍገሃገህገ ፅገ-
ህገህገህገ.

፳. ፅርሃገፍ ፅገገፅ ገገ ገገፅ ርይገፅርሐገ ፅገህ
ፅካዕፅገህገህገህ ፅር ገሐሓዕፍገ ፅርህ: ርበገገ, ሐፅርዕ,
ፅር ፅዕገገፍገፅ! ፅር ፅዕፍገፅገህገ ርበፅገፅፅገ
ሐፅርፅ ገገ ርይገፅርሐገ ፍህሌገ ገገፅ. ፅር ፅዕገፍገ-
ፍገፅ ገገ ሃገሐፅርፍ ፅር ገሐሓዕፍገ ፅርህ: ገርፍገህፍገፍገ
ርፍ, ገገፅገፅገህ ፅዕፍገፅ ሃፍፍገፅ ገገፅ ፅር ርበ-
ገርገገፍገፅ ሃገፍ. ፅር ፅገፅገፍገ ገገፅፅገፅገ.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

ፋ. ለደወጣት ጉዞቻቸው ላይ ገንዘብ ይሰጣቸዋል፡፡
ፈ. ለጥቅምት ወር ሲገኝ የሚገኝ ገንዘብ ይሰጣቸዋል፡፡

იე. ვალ (ბ.). გამოუჩნი (ბ.). მუნთქუცხე (ბ.). მუნთქუცხე (ბ.).
იზ. ეკლესიო (ბ.).

အဓိကအားဖြင့် နေရာအရပ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေအထားများကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြရန် အတွက် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အဓိကအားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

[illegible][illegible]

ፅበባሪ ገብርኤር ሃገራዊ ጽሑፍ ጽገህ ፅረገህ-
 ሆነ ፅረ ጽሑፍ ገላገላህ ለህዝብ ፅረ ገረፃህ ጽረገህ፡
 ገረፍገፍገፍ ከሰጣህ ለሰጣህ ገህ፣ ጽረጽጽ-
 ፅበባጽ ፅበባ ሃጽጽ ለሰጣህ ከሰጣህ ገህ፡ ገህጽ
 ጽረጽ ገላገላህ ለሰጣህ፡ ፅረ ጽረ ለሰጣህ ገህ፡
 ጽረጽ ገህ ጽረጽ ገህ፡ ፅበባ ለሰጣህ ለሰጣህ
 ለሰጣህ ጽረጽ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ
 ፅረ ለሰጣህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ ገህ

ԺԱՔՇՓԻ ՂԻՆԱՐԵԱՆ ԺԴՆՈՅՂԵՂՆԵՆ, ԴԻԴՇԻՅԻՆ:
ԺԴ ԾԵ ԺԵԺԵՆ ԿԴՅԻ ԾԵ ԿԺԵՆ ԿԴՅԻ ԺՈՂԴՈՂ
ՆՈՓՆԻԴ ԿՈՅՂԵԴ ԵԺՎԵ ՂԻՆԱՐԵԻՆԵ, ԺԵԺԵՈՅ
ՂՈՅՂՆԵՂԵՆ ԿՈՅՂԵՆ ՆԴՅԻՅԻՆԵ ԺԴՆԱՆԵԴՎՆ.

ԷՈՆՈ ԺԴ ԺԵԺՈՅԾԵ ՆԵՆԺՈՎԵՆ ՈՅԿՈՅԻՂԻ-
ՎԴՆԻ, ԺՈՅՂՆԵՆ ԴԴԻԴԵՆ ԺԿՈՅԻՂԵՆԴՆԵՂԵՆԾԵ
ՅԴՈՅԻՆՈ ՂԵՆԿՈՅԻՂԻՎԵՆ ԿԴՅԵՆ. ԾԵ ԴԻԴՇԻՅԻՆ
ԺՈՂԴՅԻՂԵԴ ՎԴԻՆԵ ԾԵ ՆՈՇԴԵ-ՎՈ ԿԴՅԵՎՆ,
ԺՈՅԻԺՈՅՂԵԴ ՂԵՆԴԻԿՈՅԻՂԻ ԺԴ ԴԵՂՎՆԵ ԺԴՆՂԵՆ
ԿԴՅԻՆ. ԺԵՅԴԵ ԾԵԴԵՂԴԻԴԴ ԿՈՅՂԵՆ ՆԵՅԴԴԴԻ ԺԴՆ
ԴԵՆԵ ԾԵ ԺՈՅԵՆՈՅ ԴԴԺԵՂԵԴ.

ԺԵՅԴԵ ԺԵԺԵՆ ԿԴՅԻ ՂԵՆԵԿԵՆ ՎԴԻԺԵՆ ՆԵՎ-
ՆԵՆ ՆԴՅԵ ՆԵՂԴԻՆԵՆԵ ԺԵՂԵՆԾ ԿԺԵԴԵ ՆԵ-
ՆԻԺԴՆԵՆ. ԾԵ ԾՈՂԵՆ ԴԻԴՆԵ ԺՈՂԴՅԵ ԺԵԺԵՆ ԿԴ-
ԺԻ ՎԴԻՆԵ ԾԵ ՆԻԺՈՅԵ ԺԵՆ: ՂԴԻՆ ԵԻՈՇԻԵ
ԾԵՅԴՈՅԻՆ ԵԻՆ ՆԵՎՈՅԵԻՎՆԵՆ ԿԵՆ, ԺԵԺԵՈ!
ԷՈՆՈ ՎԴԻԺԵՆ ՆԻԺՈՅԵ ԺԵՆ ՆՈՅՂԵԴ ՂԵԻԾԵ-
ԺՈ: ԲԵԻԴԴԵ, ԿԺԵՈ, ԾԵ ՅԴԿԻՂԴ, ԺՈՅՂՆԻ
ՆՍՈՂՈ, ԾԵ ԾԵԴԴԴԴ ԾՈՂՆ ԿԺԵԴԵԴՎՆ ԾԵ ՅԴ-
ՈՅԺԻՂԵ, ԾԵ ՈՅԻԻԴԵՆ ՆԻԺՈՅԵՆ ՆՎՈՅԵՆ ԵԴԵ-
ՆԻՆ.

ԷՈՆՈ ԺԵԺԵՆ ԿԴՅԻ ԵՈՅԴՈՒՆԵ ՆԵՎՈՅԵՆ ՆԴ-
ԾԵ ՎԴԻՆԵՆ, ԺԵԺԴՈՅ ԵԻԵ ԺԵՆ ԾԵՂԵԴԴԵ ԺԵՆ
ՆԵՂԴԻՆԵ ԺԵՆ ԿԵՆ, ԾԵ ԲԵԻԴԴԵ ՆԵՆԿԵՆ
ԴՎՆ.

ԾԵ ԴԻԴՇԻՅԻՆ ԺՈՂԴՈՅԵ ՎԵԺԻ ՆՈՅԻՆԵՆ, ԺԴ-
ԵՆԴԵՆ ՎԴԻԺԵՆ ԺՈՂՈՅԻՎԵՆ ԺԵՅԻՆ ԿԴՅԻՆ,
ԷՈՆՈ ՂԴԻ ԿԵՆԾ ԺՈՂԴՅԵ ՂՈՅՆՆԲՎՈՅԻՆԵ-
ՂԵՆ. ՆԻԺՈՅԵ ԺԵՆ ՎԴԻԺԵՆ: ԿԺԵՈ ԿՈՅՈՅ, ԲԵԻ-
ԴԴԵ ԾԵ, ԺՈՅՂՆԻ ՆՍՈՂՈ ՆԵՂԴԻՆԵ, ՅԴՈՅԺԻՂԵ
ԿԺԵԴԵ ԺԵԴ. ԺԵՅԴԵ ԺԵԺԵՆ ԿԴՅԵՆ ՅԴՈՒԴԴԴ
ԵՈՅՈՅԵՆ ԿՆԵՂԵՆ ՆԵՂԴԻՆԵՆ (223 r) ԾԵ ԲԵԻ-
ԴԴԵ, ԺԵՆԴԵԺԵ ԺԵՈՅԴԻ ՂԴԻ ԺՈՂԵՆ ԾԵ
ԺՈՇԻԴՈՅԵ ՎԴԻՆ ԾԵՆԵՂԴԴՎՆԵՆ, ԴԻԴՇԻՅԻՆ
ԵԻԵ ԺԵՆ ԿԵՆ.

ԾԵ ԴԻԴՇԻՅԻՆ ՂԵՆԵՈՅԵՆ ԿՆԵՂԵՆ, ԴԴԻ ՅԴ-
ՈՅԻՆՈ ՂԵՆՈՅԵՆ ԿԵՊՆԵ, ԺԵԺԴՈՅ ԵՈՆԴԴ-
ՎՈՅՆ ՂՎՈ ՆԵՎՆԻ ՂԴԻ ՆԻՆՆՆԻ ՂԴԻՆԴ. ԾԵ

թևթխած ԹՈՒՂԾԸ ԾԸ ՍԴՈՎԻՏԸ ՎԴԽԱԸ ԾԸ
ՇՈՎՔՎԸ ՍՈՓՈՒՆԻ ՂԴՂ, ԷՈՒՈ ՎԴԽԻ ՇԹԷՂԵՂԸ
ԹԸՂԻՂԸ ԹՈՒԹԹՈՎԻՂՎԸԸ ԹԻՆԸ. ԾԸ ՇՈՎՔ-
ԹԸՂԻՂԸ ԾԸ ՂԸԽՈՎԵՂԻՇ ԹՄՎԾՈՎԻՇ.

ԿԻ. ՂԸԽՈՎԻՂՎՈՎԸՈՒՇ ՈՇԾԸԸԸԸԸ ԹԻՆՈՎԻՇ
ԺԸԸԺԻՆԸ ԹԻՆՂԸԸ ԴՈՈՖ ԿԻՆԿԻՆԸԸԸ ՂՎԻՆԸ
ՈՒՖԻ ՆՈՎԵԸԸ ԾԸ ԹԸԸ ՍԻՇ ԹԻՆՈՎԵՂԸ. ԾԸ ԴՍ-
ՈՒՖԻՆ ՂԴՂԸ ՈՎԹԸԴԻՇԸՆ ԴԺՈՎՆԸ ԹԻՆՈՎԸ.

ԴԹԸՂԻ ՂԴՂ ՈՎՔԻՇԺԻՆԻ ՂՎՈ ՍՄՈՎԻՇԸ
ԹԸԺԹԸԹԸԸԸԸԸԸԸ, ԷՈՒՈ ԹԴՈՒԻ ՂԴՂ ՂՎՈ ՆԻ-
ԴԻՇՈՒՆ ԹԻՇԸԸԸԸԸԸԸ ՍՄՈՎԸՇ ԵՂԾԸ ԾԸ ԾՈՂ-
ԸՂԻ ԾՈՂԸ ՇԹԷՂԵՂԸ ՂԴՂ ԹԸԺԹԸԹԸԸԸԸԸԸ
ԹԸՆ ԾԸ ՆԹՈՂՈՎԸԸ, ԺԸԸԸԸԸԸ ԹԸԺԸԸ ՂԴՂ
ՍՄՈՎԸՇ ԹԸՆ ՔԻՇԸԸԸԸԸԸ ԾԸ ԹԺԸԸԸԸԸ
ՆԵՎՎԸԸ ԹՈՎԸԸԸԸԸ ԹԸՆ ԾԸ ՇՔՎԸԸԸ, ԷՈՒՈ
ՂԴՂ ՇԺԸ ԴԹԸԸՇ ՆԵՎՈՎԸԸԸ ԹԻՆԸ ՍՈՒՇԸԸԸ.

ԾՈՂԸՇ ԴԹԸՇ ԹԸԸԸԸԸԸ ԹԻՆԸ ԹԸԺԹԸԹԸԸԸ-
ԸԸԸԸԸԸԸ ԹԸԸ ԾԸ ՆԺԺՈՎ: ՔԸԺԹՈՂԸ ԿԻՇԸ
ԸԸՔԻՆԻ ԴԹԸՂԻ ՎԸԹԻՆԸՂԸՇ ՍԴԸՇ, ԺՈՒՒՆԸ
ԴԸՇԺԸԸ. ԷՈՒՈ ԹԸՆ ԴԸԸԸԸԸ ՂՆԸՇ ԴՆԻ,
ՆՂՈՖԸԸԸ, ԴԸԸԸԸԸ ԴԸՇԺԸԸՇ ԹԸՆ, ԾԸ ՆԻ-
ԸԸԸԸԸԸ ՔԸԺԸԸԸ ՂԴՂ ԹԻՆԸ. ԷՈՒՈ ԹԸԸ ԹՈՒ-
ՈՈ ԸԸԸԸԸ, ՇՈՇԸՈՎՇ ՂԴՂ ՇԸԸԸԸ. ԾԸ ԴԸ-
ԸԸԸԸԸ ՇՈՇՈՎՇ ՔՎԸՆԻ ՂԴՂ, ՍԸԸԸԸԸ ԹԸՆ
ՍԻՇ ԸԸՔԻՆԻ ՂԴՂ, ԺՈՒՒՆԻ ՔԸԸՈՆԸԸ ԹԻՆԸ
ԹԻՇԸԸԸԸԸԸԸ ԹԸԸ. ԾԸ ԹՈՎԸԸԸԸԸԸ ՂԸԸԸԸ-
ՈՈՎ ՂԴՂ ԾԸ ԾԸՎՆԸ, ԾԸ ԴԺԸԸ, ԴԸԸԸԸԸ ՇԺԸ-
ՍՈՓՈՒՆ.

ԾԸ ԿՈՎԸԸԸ ԹՈՂՈՈ ԸԸՔԻՆԸՂԸՇ ԹԻՆԸՇ,
ԺՈՒՒՆԸ ԸԸՇԺԸԸԸ ԾՈՂԸՇ ԾՈՂԸ, ԾԸ ՍԸԸԸԸԸ
ՂԴՂ ՔՎԸՆԸ ԹԸՆ ԹՈՎՈՎՇԸԸՇ, ԾԸ ԹՈՎԸԸԸԸԸԸ
ՂԸԸԸԸԸԸ ԾԸ ՂԸԸԸԸ ՔՎԸՆԻ ՂԴՂ, ԾԸ ԾԸԸԸ
ԸԸՔԻՆԻ ՂԴՂ ԴԸԸԸԸԸ ՈՎԸԸԸԸԸԸ. ԹԸՍԸ ԹԻ (v)-
ՈՎԸԸԸԸ ԾԸ ՇԺԸԸԸ ԹԻՇԸԸԸԸԸ ԹԸՆ ԹԻՆՈՎ-
ԸԸՇ.

ԿԻ. ՎԴԽԸ ԴԸԸԸՂ ՈՒՖԻ ԹՈՖԸՈՖԸԸԸՇ ՂԸԸ-
ԴԸՇԸ ԴՈՈՖ ԺԸԸԸԸԸ ՔԸԺԸԸԸԸ ԸԸԺՈՎԸԸ, ԾԸ

ტუტდუტ უღუბტ უსი სტუტდუტუნი უღუსხდუდუსტ
ბტს ზუდტ ტატ დუბუ უბუღუნს ბტ დუღუნს,
ტატბუდ ბატუტუნუნს. (225 r) ბტ ურუბუტ უღ
უზბტბ ბტ უტხუბუბუღტბტბ ბუდუბუბუბუბტბ,
ბტბუბუბ ბბდ სტუტდუტუნი უბუ სტუტდუტუნი
უტბდუბუბუბუბუბ ბბბუ ბბბუ უბუბუბუბუბ
ბუტ ბტ უბუბუბ: ხუბტუ, ბტბუ ტბს სტუტდუტუნი
უსი? ბტ ტატ დუბუბუბ ბტბ, უბუტბბუბ ბდუბტბ
უღ უღუსხდუდუსტ ტბს, ბტ უბტბ დუბუბუბტბ
უბუბუბ უღ, უბუტბბუბ უღუსხდუდუსტ ტბს უღ,
უბტბბუბუბ უბუბუბუბ უტბუბუბუბ ხტბსტ უბტ-
ბტბსტ, უბუბუბ უბუბუბუბუბ ბტ ბუბუბ უბუბუ-
სუბუსტ სუბუსტ ბტ უბუბუბუბუბ ბტბუბუბუბუბ-
უნსტ ბტ ბუბუბუბ სტბუსუბუბ ბბუსუნს, ბტ-
ბუბუბუბუბუბ ბტ უბუბუბუბუბ სტუტუნუნსტ
ბტბუბუბუბ ბტ სუბუსტუბუბ ბბუსტ.

ბტბუბ ბბბუბუბუბ უბუბუბუბ ბდუბტბსტ ბტს
ბტ უბუბუბ ბბბუბუბ, ბბუ ბტბ ტბს სტბბ ბუს,
ტბბუ უბტბ ტბს, უბტ ბტბ ტბს სტუტუნი ბუს
ბტ სტუტუნი ბტბუბუბ ბბუსტბ. ბტ უტბუბუბუბ
ბუსტუბუბ ბტ უბუბუბ ბტს ტბუსბუს, ბტბუბ
ბბბუბუბ ბტს.

ბუბუბუბ ბტს უღუსხდუდუსტბ ბტბ ბტ უბუბუბ:
ბუ ხტბუ უბუ უბტბუბუბ ტბს ბტბუბუბუბ უბტ-
ბტბუბუბუბუბ ბტ ტატ ბტბუბუბ ბუ სტბუბუბუბ ბტ-
უნსტ ხუბუსტბ, ბტ ბბუბ ბუბუბუბუბ ბტუ ხუბ
ბდუბტბ, ბტბუბ ხტბუბუბუბ უბუბუბ ხუბუბუბ-
ბუბ უბტბუბუბუბ. ბტ უსბუბ ბბუბუბ ბუ
ბბუბუბუბ ხუბუ სტუტუბუ. ბტბუბ ტბბუბუბ უბუბ-
ბუბუბ უბუბუბუბუბუბუბუბუბ ბტ უბუბუბ
ბტს: სუბუბუბუბუბ უბუბუ, უბუტბბუბ ტატ უტბ-
უბუბუბ უბ, უბუბუბუბ ტატ ბტბუბუბუბ ბუ ბუბუ-
ბუ სტბბ უბუ ბტ უტბუბუბუბ სუბუბუბუბუბ
ბტ უბუბ უბუბუბუბუბუბუბუბუბ ხტბ ბტბუბუბ
უბუბუბუბ სტბუბუბ უბუბუბუბუბ. ბტბუბ უბ-
ბუბუბ უღუბტ უღუსხდუდუსტბ, უბუტბბუბ
ბბუბუბუბ ბუბუ უტბუბუბუბუბუბუბუბუბ ტბს სტბბ
ბუს, ბუბუბუბ ბტ უბუბუბუბ ბტს: ბბუბუბ ბუ ს-

[illegible][illegible]

[illegible]

ԾԵ ԴԻԳԵՇԻՑԸ ՄԴԻՅԱԸ ՂԴՂ ԾԵ ՂՇԹԱԴԻՑԸ ՆԵ-
 ՎԱՓԵՂԻԳ ԴԿՆԴԻ ԾԵ ԴՅՂ ԹԱՆ ԹԱՆ ԴՇԽԸ, ԹՎԱՆԸ
 ՄԱԽԸ ՄԴԴԵԹԱ ԹԵՆ ԹԱԿԴԴԵՂ. ԾԵ ՄԴԴԻՑԸ ՂԴՂ ՂՇ-
 ԻՂՂԸՆԸԴԵԴԵԴԸ ԾԵ ԾԵՃԸԸ ՂԴՂ ԹԵՆ ՆԻՑԸ. ԾԵ
 ԾԵՎԱԴԽԸԸ ՂԴՂ, ԴԻԳԵՇԻ (212 f) ԱԻ ՎԵԹ ԱՃԻԽ.
 ԾԵ ՄԴԹԴԽԴ ՂԴՂ ԹԱՆԽ ՂՇԻԴՄԴ ԾՂԴՆ ԾԵ ԴՆԱՃԴՆ
 ՂՇԹԱՆՆԴԵԴԸ ԹԱՆԸ. ԾԵ ԴԻԳԵՇԻ ԾԵՎԱԴԽԸԸ, ՄԴ-
 ԴԻՑԸ ԴԻԳԻ ԹԵԴՂԸԽ, ԻՇՆԴԸ ՂՇԹԱՌԴԴԸՈՆ
 ԹԵՆ, ԻՇՆԴԸ ՂԵԴՆԱՆ ԹԴԴԴԴԴՂԴ ԾԵՎԱԴԽԴՂԸ
 ԹԱՆԸ. ԾԵ ԴԻԳԵՇԻՑԸ ՄԴԴԻՑԸ ՂԴՂ, ՂԵԴՆԸ, ԻՇ-
 ԹԴԴԴ ԴՇԴԻ ԹԱՆ ՄԴՇԴՎԱ ՎՌԻԴԴԸԸ ԹԵՆ ՂՇ-
 ԻՂՂԸՆԸԴԵԴԸ, ԾԵ ՓԴԻՎԽ ԹԱՆԽ ՂՎՌԽԴՆ
 ՆԻՑԸՆԴ ԿԴԻԻԱ, ԾԵ ԽԸԴԴԴԽ ԹԱՆԽ ՎՌԴԴԽԴ
 ՂՇԹԱՆԻՌԽ ՂՎՌԽԴՆ ԾԵ ՆԴ ԴԿԴԽԴՆ ԴԻՃԻԴ
 ԴՇԴԸԹԹԴ ԹԱՆԸ. ԾԵ ԴԻԳԵՇԻՑԸ ՂԵԴՆԸ ԹԵԽ ԵԴԴ-
 ԴԸՆ ՂԴՂ ՆԸՄԽԴԴԴ, ՄԴԹԱՌԴԴԸԸ ԹԱՎՌԸԸԴԸ
 ԴԿՆԴԸ ԾԵ ՍՌԴԴՆ ՂԴՂ, ԻՇԹԴԴԴ ԹԱԹԿՌԸԸԻ
 ՂՎԱ ՎՌԻԱԸԴԸ ՆԴԿՌԴԴԴԸ ՎՌԻԸԸԸԸ ՆՌԽ-
 ԴԸՆԸ ԴՇԽԸ ՆՌԽԿՌԽԸ. ԾԵ ԻՌԴԴԸԸ ԴՆԹԸ
 ԾԵ ՂԵԴԴՆ, ՂՇԸՆՌՎՃԴՆ ՂԴԽԴ ՈԹԴԻԸՆ.

ፅር ገሰደገሰ ቅርሱ ርዕዩን ቅዱሳን ርዕዮታን ለራሱገሰገሰ-

ՎԴԻՇ ԿԴԻՇԻԱՆԻ. ԴԿԻՆԻ ԴԻՇԻ ԶԵՆԻՇԻ ՇԻ
ՇԵՇ ՈՎԵՐԿԻ ԴԿԻ ԼՈՎԻՆԻՇ ԴԿԻՆԻՇԻ ԶԵՇ
ՇԻՇ ԵՆԻՇԻՆԻ ԶԵՇ ՎԴԻՇ ԶԵՐԿԻ: ԴԵՐՈՎԻ,
ԺԵՇԻ, ԼՈՎԻՆԻՇ ԿԴԻՆԻՇԻ, ԺԵՇԻՇԻ ԶԵՆԻ-
ԿԻՇԻՇ ԵՇԻ. ԵՐԵՐ ԴԴԻ ԿԴԻՇԻՇԻՇ ՈՎԻՇ ԴԿԻ
ԼԵՐԿԻՇԻՇ ՎԴԻՆԻՇԻՇ ԶԵՇ ԵՇԻ ԿԴԻՇԻՇԻՇԻՇԻՇ.
ԶԵՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԶԻՇԻՇ ԶԵՐԿԻՇ
ԺԵՇԻ ԴԴԻ ԶԵՐԿԻՇԻՇ ՎԴԻՇ ԶԻՇԻՇ ԶԻՇԻՇ,
ԺԵՇԻՇԻ ՈՎԻՇԻՇ ԶԵՇԻՇԻ, ԶԵՇ ԴԴԻ ԴԵՇԻՇԻ
ՈՐԻՇԻՇ ԶԻՇԻՇԻՇ ԶԵՇ ԴԵՐԿԻՇ: ՈՎԻՇԻ ԿԴԻՇ,
ԴԻՇԻ ԺԻՇԻ, ԶԻՇԻՇԻՇ ԶԻՇ ԶԵՐԻՇ ԴԴԻ ԺԻՇԻՇ
ԶԻՇ, ԼԵՇԻ ԶԻՇԻՇ ԴԴԻ. ԶԵՇ ԴԵՐԻՇ ՎԴԻՇԻՇ ԶԻ-
ՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԶԵՇ ՈՎԻՇԻՇԻՇ ԼՈՎԻՇ ԿԴԻ-
ԿԻՇԻՇ ԶԵՇ ԿԴԻՇ, ԶԵՇ ԺԵՇԻՇ ԴԴԻ ԴԵՐԻՇ ԶԵ-
ԴԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇ ԶԵՇ ԿԴԻՇ, ԴԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇ
ԶԻՇԻ, ԶԵՇ ԶԴԻՇԻՇ ԶԵՇ ՎԴԻՇԻՇ ԶԵՇ ԴԻՇԻՇ:
ԿԴԻՇԻ ԿԴԻՇ, ԶԻՇԻՇԻ ԴԵՐԿԻՇԻ ԶԻՇ ԿԴԻ ԶԻՇԻ
ԶԻՇԻ, ԺԵՇԻՇ ԴԵՐԿԻՇԻ ԼՈՎԻՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇ.
ԶԵՐԻՇ ԶԴԻՇԻՇ ԺԵՇԻՇ ԶԵՇ (v) ՎԴԻՇ ԶԵՇ
ԴԻՇԻՇ: ԴԻՇԻՇԻՇԻՇ ՈՐԻՇԻՇ, ԶԵՇԻՇ, ԺԵՇԻ-
ԴԻՇ ԴԵՇԻՇ ԿԴԻՇ ԶԴԻՇ ԶԴԻՇԻՇ ԴԵՇԻՇԻՇԻՇ-
ԶԵՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ-ԶԴԻՇԻ, ՈՎԻՇԻ ԴԵՇԻՇԻՇ
ԿԴԻՇԻ, ԺԵՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻ ԶԴԻՇԻՇ ԴԵՇԻ-
ՇԻ ԴԴԻՇԻՇԻՇԻՇԻՇ.

ԴԻ. ԶԴԻՇԻՇԻՇ ՈՐԻՇԻՇ ԶԴԻՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇ
ԶԴԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇԻՇ ԴԴԻՇԻՇԻՇ. ԶԵՇ ԴԴԻ ԶԻ-
ԴԻՇԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇ ԶԵՇ ԴԻՇԻՇ: ՈՐԻՇԻՇ ԴԴԻՇԻՇ ԴԻ-
ԴԻՇԻՇ ԶԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԶԵՇ
ԶԴԻՇԻՇ ԼԵՐԿԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇԻՇ
ԶԵՇ ՈՐԻՇ ԿԴԻՇԻՇ ԶԻՇ ԴԵՇԻ, ԴԴԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ-
ԴԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇ ԶԵՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇԻՇ
ԴԴԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇ ԼԴԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇԻՇ. ԶԵՇ ԴԴԻ-
ՇԻՇԻՇԻՇԻՇ, ԴԴԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ ԴԴԻ ԶԴԻ-
ՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇ ԶԴԻՇ ԴԴԻ ԿԴԻՇ-
ԻՇ — ԴԴԻՇ ԴԴԻՇԻՇ ԴԴԻՇԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇ ԶԴԻ-
ԴԻ — ԴԴԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇ.

ԶԴԻՇԻՇ ԴԴԻՇԻՇԻՇ ԼԴԻՇԻՇ ԿԴԻՇԻՇ ԶԵՇ ԴԴԻՇԻՇ-
ԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇ ԶԴԻՇԻՇԻՇԻՇ ԶԴԻՇ ԴԴԻՇ-

[illegible][illegible]

[illegible]

ከገፅ. ፅር ሲታወቅ ካርዳቸው ፅር፡ ሃይማኖት ሐዘን፣
 ሃይማኖት ጸሐፊነት ሐይማኖት ሐይማኖት ከገፅ ተሳፋሪ
 ሐይማኖት? ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት
 ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት
 ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት
 ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት ሐይማኖት

[illegible]

ፅር ዝገብርታር ጊርፍገፍታር፣ ሃገራዊ ገገ ፅር
ፅርፍታዊ ሃገራዊ ፅርፍታዊ ህገፍታዊ ፅር ጊርፍታዊ
ፅርፍታዊ ገገ ፅር ፅርፍታዊ፣ ደህን ገገ ፅርፍታዊ ሃ-
ፅርፍታዊ ፅር ፅርፍታዊ ህገፍታዊ-ፅርፍታዊ ፅርፍታዊ፡

[illegible]

ნდ. აბრამის (ბ.), მუნთქუესვე (ბ.), განსძუარცუს (ბ.), ნე. მო-
გვგუ (ბ.), იგინი] იგი (ბ.), სატანჯვე (ბ.).

ՏԵՕՎԵՐԻՊ ԺՈՎԱԿԵԼԵՆԻ ԿԻՅՈՒ ՏԵ ԹԱՆԻՑ ԸԺԸ, ՏԵ
ԹԱՏԵՆՈՒՆ ԴԻԺԻՔԻ. ՏԵ ՂԱԴ ԸԺՆ ԹԻՆԴԻՆ ԹԱՏԵ-
ՆՈՒՆԴԵՆԸ ԿԻՅՈՒՆԸ.

ԲԵ. ՂԱԿԵԼՈՒԿՏԸ ՍԵՆԵՐՈՒՆ, ԴԻԿԵԺԻՑ:
ԺՈՎԱԿԵԼԵՆԻ ԴԵՆԵՆՈՒՆԴԵՆԸ ՍԴ-ՈՒՆԴԻ-ՍՍԿ-
ԺԵՆ ԸԴԵՆԸ ԴԻԿԻ, ԺՈՒՆԵՆԸ ԹԱՆԻՑ ԿԸԸԴ.
ՏԵ ՂԸԹԱՍԸՆ ԿԻԿԵԼԵՆԸ ԹԵՆ ՆԻՑԸ ԹԵԿԻԺԻ-
ՆԸՂԸՆ, ԺԸՆԴԸ ԹԱՆԻՑԸ ՂԴ ԸՏԴԵՆԸ ԹԸՆ,
ԺՈՒՆԵՆԸՆԸ ԹԱՆԻՑ ԹԸՆ ԿԸԸԴ ՂԴ.

ՏԵ ԴԻԿԵԺԻ ԲԸԺԻՍԿԵԼԵՆԸ ՂԴ ԴԻՆԵԸԸԸԸ
ԹԱՆԻՑԸ, ԴԸԸԸ-ՏԸԸՈՒՆԸ ԴԻՔԻ ԴԻԿԻ ԹԱՏԸ-
ՆՈՒՆ ԸԸ ՍԴՈՒՆԸ ԹԸԸ, ԺԸՆԴԸ ԴԵՆՈՒՆ, ԴԻԿԵԺԻ
ԹԱՆԻՑԸ ԸԴԵՆԸ ՂԴ. ՏԵ ԴԻԿԵԺԸՆ ԹԻՆԸՈՒ-
ՆԵՆ ՂԵՆԸ ԹԸՆ, ԹԵՆԸԴԻՑԸ ԹԸԸ ԴԻՐԸ ԹԻԸԴԸ-
ՆԻ. ԹԸՍԻՔ ԹԵՐԸՆ ԸԴԵՆԸԹԸՆ ԹԸՆ ԹԱՏԸՆՈՒ-
ՆԸ ԹԸՆ ՏԸ ՂԻԺՈՒՆ: ԹԵՐԸՆ ՈՒՐԻԿԸՆ, ԹԱՏԸ-
ՆՈՒՆ, ՆԻՔԸ ԸԺԸ ՂԸՂԵՆ ՏԸ ԸԺԸՆ ՍԴԸԸ-
ՆԸԺԸԺԻՆԸ? ՂԻԺՈՒՆ ԹԸՆ ԹԱՏԸՆՈՒՆԹԸՆ ԹԸՆ:
ՂԻ, ԿԸԸՈ, ՆԻՔԸԸԸՆ ԹԸՂԵՆ ՏԸ ՍԴԸԸ-ՆԸԺԸ-
ԺԸՆ. ՂԻԺՈՒՆ ԹԸՆ ԸԴԵՆԸԹԸՆ ԹԸՆ: ՏԸ ԺԸՆ-
ՆԸ ԸԺԸ ՏԸՆՍԸԸԸՆ ՆԻՔԸՆԸ ՍԻՔ ՏԸ ՆԸԻԺ
ԸՈՒՆԸԸՆ ՍԻՔԸՆ, ԴԸԺԻ ԸԺԸ ԸԺԸ ՈՒՆԸԸՆ
ՂԸԺԸՆ? ՂԻԺՈՒՆ ԹԸՆ ԹԱՏԸՆՈՒՆԹԸՆ ԹԸՆ: ՍԴԸ-
ԹԸԺԸՆԸ, ԿԸԸՈ, ԹԸԺԸՆԸՆ ԹԸԸԸ, ԸԺԸԺԸ
ԿԸԸԴ ԴԸԺԻ ԹԻ ՈՒՆԸՆ ՏԸ ԸԺԸ ԹԸԺՈՒՆ ԹԻ ՆԸՈՒ-
ՆԸԸԸՆ ՏԸ ԸԺԸԸՆ ՍԴՂԸՂԸ, ԺԸՆԸՆ ԴԵՐ-
ՆՈ ՆԻՈՒՆԸՆ ՍԻՔԸ ՏԸ ԹԵՆ ԹԻՐԻ ՆԸՈՒՆԸՆ ԴԺ-
ԹԸՆ ՂԱՏԸՆԸ ԿԻՅՈՒ.

ԹԻՈՒՆՈՒ ԸԴԵՆԸԹԸՆ ԹԸՆ: ԲԸԺԻՐԸ, ԹԸԸՆԸ,
ՆԻՔԸԸՆ ՍԻՔԸՆ ՏԸ ՂԸԸՆՈՒՆ ԺԻՆԸՆԸ, ԺՈՒ-
ՆԸՆ ԸՈՒՆԸՆ-ԴԸՈՒՆ ԿՈՒՆԸՆ ԸԴԵՆԸԸՆ ՍՈՒ-
ՆԸ ՏԸ ԹԻՍԸ (v) ԸԸ ԿՈՒՆ ԸՈՒՆԸՆԸՆ ՏԸ
ԹԸՆ ԹԱՒԸՆ ՆԸՈՒՆԸՆ ՏԸ ԸԸՈՒՆԸՆ ՆԸ-
ՈՒՆԸՆ.

ԲԸ. ՂԱԿԵԼՈՒԿՏԸ ԿՈՒՆԸՆ ԸԺԸՆ ՍԵՆԵՐՈՒՆ,
ԴԻԿԵԺԻՑ: ՍԴՍԿԸՆ ԿԻՐԻ ԴԻՔԻ, ԺՈՒՆԵՆԸ
ԿԸԸԴ ԹԱՆԻՑ. ՏԸ ԹԻՐԸՆԸՆ ՂԴ ԹԵԿԻԺԸՆ
ՏԸ ԴԻԿԵԺԻ ԴԸԸՆ ՂԱՏԸՆ ԹԵՆ, ԸՆԴԸՆԸՆԸՆ-

ԾԵ ԴԻԾԻՊ ԴԼԴԴ ԿԴԻՆԸ ԹԵՆ ՃՈՅԾԻՆ-ԸՇՈՅ-
ԹԻՃԴՆ, ԹՈՅԴԻՋՈՅԴՆԻՊ ԹՈՒՐԴԸ ԹՄԻԾԵԻՊ ԹԴԾԴԻՊ-
ՆԸԼԸԴ, ԽԵՆԴԵ ԸԻԸ ՃՈՅԾԻՆ-ԸՇՈՅԸԴ ԿԻԹԸՆ
ԴԼԴ, ԸԻԸԹԻՃ ՈՅԿՈՅԴԿԻԸԴՆ ԴԼԴ ԹՈՅԴԻՊ ԹԴԾԴ-
ԻՆԸ, ԽԸԹԴԴՈՅ ԴՈՅԴԿ ԹԵՆ ՏԴԹԸԻՊԸԸ, ԴԴ-
ԴԸԻԹԻՃ ԿԴԻԹԸԴ ԹԸԴ ԿՈՅԻՊԴԸ ԴԸԸԴՆ ԾԸՆ-
ԾԴԸ ԹԸՆ ՆԴԾԸ ԺԻՆԸԴԸԴ-ԿՈՓԴՆԸ ԹԴՆԸԸԿՆ,
ԽԸԹԴԴՈՅ ԿԴԻՍԴԹՆԸԸՈՅԻԴԸԼԸԴ ԴԿՈ ԾԸ ԴԿՆ
ԿԴԻՆԸՆ ԹԴՆ. ԾԸ ԴԴԴԸԻԸ ԴՆԹ ԹՄԻԾԸԻԴԸ
ԹԸԴ, ԾԸ ԿՈԴԴՆԴ ԽՈԹԴՆԴ ԹՈՅԴ ԾԸՆԸՈՅԴՆ,
ՓԻՐԸ ԼԸԴԸԸԻՊՆ ԿԻԹԴՆԸ ԹԴՆԿՆ, ԾԸ ԹԴԿԻԸ-
ԴՆ ԴԼԴ ԹԴԾԴԻՊՆԸ ԾԸ ԿԻԹԸԸ ԼԸԴԸԴԴԿՆ
ԹԴՆ.

ԸՈՆՈ ԹԸԴ ԸԻՈԸԻԸ ԹԴԸԸԴԸ ՆԸԸԸ ԴԿՆԸ,
ԸԻԸԹԻՃ ԲԸԻԴԻԸՈ ԸՄԸԿՆՈՈ ԾԸ ԹՈԸԸՆՈԴ
ԴԺԴԸ. ԾԸ ԴՆԴ ՆԸԻԼԴԿԴՆԸԸԿՆ ԾԸԴԲԴԻՊԴ,
ԽԸԹԴԴՈՅ ՈԹԻՊԴ ԴՄՆԴՆ ԹՈԻԲԹՈՅԴԴԸ ԴԿՆԸ
ԾԸ ԲԸԻՆԲԿԻՃՆ ՈՅԻԲԹՈՅԴԸԸ.

ԴԴ. ԾԸ ԴԼԴԴ ՍԸՆԸԸՈՆ ԼԿԴԸԻՈԿԸՈ ԿՈՅԸ-
ՆԸԸ, ԴԴԴԸԻՃ: ԸԺԸ, ԸՆԴԺՆԸԸԻՊԸՆ, ԿԸԸԴ
ԴԴԴԴ ԴԿՈ ԺԻՆԸԻՆԹՈԿՈՅԸԻ ԾԸ ԼՆԸԸԸԿԴ-
ԹՈԲԿԸԻ. ԾԸ ԴՆԸՈՅԹԻՊԸՈ ԴԼԴ ՈՅԸԸԸԸ ԾԸ
ԹՈԸԸՆՈԴԸ.

ԾԸ ԴՆՈՅԸ ԹԸՆ ՇՈՆ — ԾԴԸԸԸԸԴ ԹՈԻԲԹՈՅ-
ԴԻ, ԹՆԸԸԴՆԴԴ ԹԴՆ. ԾԸ ԸԹԸԴ ԴՆՈՅԸ ԸՆՈՅՆ
ԹԸԴԻ, ԴԴԴԸԻ ԽԴՆԸ ԲՆԸՆ. ԾԸ ԾՈԴՆԸ ԴԻԴՆԸ
ԼԸԸԴՆԽԸԸ ԿԸԸԹԸ ԹԸԴ ԸՈՆՆԴՆ ԿՈՆԸԸԸԸ-
ԴԴԸ ԴԸՏԻՈԿԸ. ԾԸ ԴԴԴԸԻ ԿԴԴԻՃՈՈ ԴԸԴՆԸ,
ԾԸՈՅԸԴԸ ԹԿԹՈԿՆ ԸՈՆՆԸ ԴԿՆԸ ԾԸ ԸՆՈՅՆ-
ՆԸ, ԾԸ ԴԻԴ ԹՈԸԸԸԸԼԸԴ ԾԸՈՅԸԴԸ ԹՆԸՈՅ-
ԽԸԸ ԹԸԸ.

ԾԸ ԴԴԴԸԻ ԲԸԻՊԸԸԴԴԿՈՈՈ ԴԼԴ, ԴԽԺՈՅԸ
ԹԸՆ ՇՈՆԹԸ ԴԿՆԹԸ: ԴՆ ՄԴԼՈՅԴԴԸԻՊ? ԸՈ-
ՆՈ ԹԸԴ ԴԽԺՈՅԸ: ԲԹԻԸՆԸ ՈԹԻԴՆԹԿՈԿՆԸ
ՄԴԴԴԸԻՊԿԴԴԴ ԾԸ ԹԸԴ ԾԸԼԸԸԴՆ ԴԺՈՅԴ. ԾԸ
ԲԸԻՊԸԸ.

ԾԸ ԾՈԴՆԸ ԴԻԴՆԸ ՄԴՈՅԿԸ ԴԿԸԿ ԹՈԸՆԸ
ԹԸՆ ԹԸԸԸ ԾԸ ԸՈԸՆԽՆԸ ԴԼԴ, ԽԸՆԴԸ ԹՈԿ-

შინაარსი

წინასიტყვაობა	3
შესავალი	4
ანბანი	21
ნაწყვეტები დაბადებიდან	22
წესი და განგება	46
იოანე მოსხი, ნოველები (ნაწყვეტები)	95

გამომცემლობის რედაქტორი ნ. ცაგარეიშვილი

მხატვარი მ. ვარვარაძე

ტექნიკური რედაქტორი ი. ხუციშვილი

კორექტორები: ე. კასრელიშვილი, მ. ინდუაშვილი

სბ 1199

ვადეცა წარმოებას 22.05.85, ხელმოწერილია დასაბეჭდად 15.07.85.

უე 04641. საბეჭდო ქაღალდი № 1 60×90^{1/16}. პირობითი ნაბეჭდი
თაბახი 8,75, სააღრ.-საგვამომც. თაბახი 7,67.

ტირაჟი 1000. შეკვეთის № 344.

ფასი 55 კპ.

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა,

თბილისი, 380028, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი, 14.

Издательство Тбилисского университета.

Тбилиси, 380028, пр. И. Чавчавадзе, 14.

საქართველოს სსრ გამომცემლობათა, პოლიგრაფიისა და წიგნის
ვაჭრობის საქმეთა სახელმწიფო კომიტეტის ბეჭდვითი სიტყვის
კომბინატი, თბილისი, მარჯანიშვილის ქ. № 5.

Комбинат печати Государственного комитета Грузинской ССР
по делам издательств, полиграфии и книжной торговли,
Тбилиси, ул. Марджанишвили, 5.

16/3

ქართული ენის ენციკლოპედია

K 196.808/3 0